

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 12. NOVEMBRA 1981

ŠTEVILKA: 44 • LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju št. 421/1-72.

DO KONCA LETA BOMO OSKRBLJENI S POLIZDELKI IN SUROVINAMI

Čeprav smo v preteklih desetih mesecih večkrat omenjali težave zaradi pomanjkanja polizdelkov, najsibo iz naše jeklarne, najsibo iz drugih virov, moramo priznati, da smo kljub večjim ali manjšim prekinitvam proizvodnje dovolj uspešno reševali oskrbljenost s polizdelki, surovinami in energijo in da smo dovolj uspešno zagotavljali osnovno dejavnost najvitalnejšim proizvodnim temeljnimi organizacijam združenega dela v naši železarni.

Tako bi lahko na kratko sklenili naš razgovor z vodjem nabavne službe Janezom Bidovcem. Poleg v domači jeklarni izdelanega surovega jekla smo za letošnje leto planirali 115.000 ton polizdelkov bodisi iz jugoslovanskega trga, bodisi iz uvoza. Do konca oktobra smo iz teh virov, kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja in uvoznim, oziroma deviznim težavam, dobili že 102.792 ton polizdelkov. Na napavnem sektorju pravijo, da bomo do konca leta zanesljivo dobili še preostalo količino, predvidevajo pa celo da bo le-ta za okrog 5.000 ton presežena.

Te dodatne količine polizdelkov, sicer pa kot že rečeno planirane, smo kupovali s čistim nakupom na domačem trgu, dobili v okviru metalurške menjave z deželami SEV,

to je s klirinškega območja in z nakupom na konvertibilnem območju.

Uspešnost nabavne dejavnosti v Železarni se poleg že omenjenega

kaže tudi v tem, da smo brez večjih pretresov prešli skoraj enomesečno mirovanje električnih peči zaradi montaže odpravevalne naprave. Ključne proizvodne temeljne organizacije, odvisne predvsem od domačega jekla, so v tem času normalno obratovali.

Kaj pa za naprej? Osnovne surovine za plavž so v glavnem zagotovljene, in sicer ruda že do konca marca prihodnjega leta, koks do konca leta s tem, da so že v teku aranžmaji za prihodnje leto. Dinamika dotoka jeklenega odpadka

(Nadaljevanje na 2. strani)

V SREDO, 18. NOVEMBRA REFERENDUM

Po sklepu delavskega sveta Železarne se bomo v sredo, 18. novembra z referendumom odločali o sprejemu:

- predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji Železarna Jesenice in

- sprememb samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarna Jesenice in sprememb statuta delovne organizacije Železarna Jesenice v zvezi z reorganizacijo nabavnega in prodajnega sektorja v komercialni sektor.

O vsem tem je bilo dovolj posrednih (Železar, tedenske Informacije in pisna gradiva za seje delavskih svetov) in neposrednih informacij (zbori delavcev, oziroma sestanki samoupravnih delovnih skupin, seje delavskih svetov, seje organov sindikata, aktiv komunistov), pa vendarle je prav, da znova poudarimo, da gre v obeh primerih za nov kvaliteten premik, in sicer na eni strani za nadaljnje kvalitativno dograjevanje dohodkovnih odnosov v delovni organizaciji, na drugi pa za

(Nadaljevanje na 2. strani)

V OKTOBRU BLIZU PLANSKIH CILJEV

Kljub nekaterim težavam s polproizvodi ob povečani izvozni dejavnosti, zaradi česar je bilo v nekaterih temeljnih organizacijah, predvsem v adjustazah, več dela, smo v oktobru uspeli izpolniti operativni program pri skupni proizvodnji 95,5% in pri gotovi proizvodnji 103,2%.

TOZD PLAVŽ

Na obeh plavžih je bilo v oktobru nekaj daljših zastojev, zaradi česar so izdelali nekoliko manj grodlja. Tako je bil na plavžu št. 1 zastoj zaradi popravila zasipne naprave na žrelu in plavžu št. 2 zaradi pregleda nasledlin v notranjosti. Na voljo je bilo tudi manj kisika za dodajanje vpihanemu zraku. Zaradi tega so izdelali 203 tone manj grodlja, kot je predvideval operativni program.

imeli pa so tudi nekoliko višjo porabo vsipnega koka.

TOZD JEKLARNA

Martinarna je imela v začetku oktobra precejšnje težave zaradi okvare na SM peči št. 02 in pomanjkanja zaloge grodlja. Kasneje se je stanje močno popravilo. S 26.819 tonami sicer niso dosegli z operativnim programom predvidene količine surovega jekla.

(Nadaljevanje na 8. strani)

V OKTOBRU PRODALI VEČ, KOT SMO NAČRTOVALI

V oktobru smo s prodajo 37.106 ton naših izdelkov presegli planirano količino za 0,5% ali 166 ton in lanskoletno oktobrsko prodajo za 14% ali 4.585 ton, kar pa je prodajna cena zaostala za načrtovano za 8% ali 2.228 din na tono, smo zaostali tudi pri realizaciji in sicer za 7% ali 77,9 milij. din. V primerjavi z lanskim oktobrom pa smo ustvarili 34% ali 249 milij. din višjo realizacijo.

Izračun agregatnih indeksov je pokazal, da je zaostanek v realizaciji nastal zaradi nedoseganja asortimenta (za 2%) in s tem v zvezi tudi nedoseganja prodajne cene. Osnovna realizacija se je povečala za 5,7 milij. din zaradi realizacije stranske dejavnosti energetike, za milijon din

zaradi realizacije ostalih storitvenih TOZD in za 16,5 milij. din zaradi ostale realizacije tako, da znaša skupna zunanja realizacija 1.008,5 milij. din.

Planirano količino in vrednost prodaje so v oktobru presegle TOZD

(Nadaljevanje na 9. strani)

OB RAZPISU REFERENDUMA ZA SPREJEM SAMOUPRavnega SPORAZUMA O DELITVI OD

S sprejetjem sprememb samoupravnega sporazuma o delitvi osebnega dohodka sprejemamo predvsem obvezo pravičnejšega vrednotenja del in stimulatnega merjenja rezultatov dela, zapis o teh spremembah je bil objavljen v predhodnih dveh številkah Železarja. Izven tega so pomembno spremenjena področja: dodatki za časovne pogoje dela, otežkočeni dodatki, minulo delo in osebni dohodek na osnovi inovacijske dejavnosti.

DODATKI ZA ČASOVNE POGOJE DELA

Dodatki za časovne pogoje dela so se doslej obračunavali v odvisnosti od zahtevnosti delovnih nalog, ki jih je delavec opravljal. Višje vrednote

na dela so prinašala večji znesek dodatka kot nižje vrednotena. V široki javni razpravi pa se je večina delavcev odločala za družbeno usmeritev.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zahvaljujoč taki usmeritvi smo bili še ne tako davno sposobni, da se odločno postavimo po robu znanim tehnokratskim in nacionalističnim silam, da si prilastijo oblast nad delavskim razredom. Pri tej usmeritvi moramo vztrajati, ne smemo dovoliti, da bi se nam podiralo tisto, kar smo s krvjo pridobili med vojno, v revoluciji, in kar danes dosegamo s hudimi žulji.

To je tudi najboljša pot v spopadu s karizmatom in birokratsko-liderskimi stremiljenji posameznikov, ki nastopajo pred javnostjo mimo ustreznih organov in institucij sistema, namesto da bi delovali v njih, ter si prizadevajo javnosti vsiliti svoja stališča. Proti temu se moramo energično borovati. Takšne težnje namreč grozijo z monopolizacijo družbenega in političnega življenja, z ogrožanjem načel demokratičnega centralizma, z delovanjem mimo izvoljenih teles, seveda z vsemi škodljivimi posledicami za odnose v zvezi komunistov, za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in uspešno delovanje političnega sistema socialistične samoupravne demokracije.

V kolektivih, v izvoljenih telesih je potrebno v demokratičnem in konstruktivnem ozračju kritično pregledati in izgrajevati skupna stališča. S takšnim delom bo med drugim zagotovljeno, da na vse odgovorne položaje prihajajo najsposobnejši in v vsakem pogledu najboljši ljudje.

Tovariši Tito na XI. kongresu ZKJ

Pravica in dolžnost delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, da planirajo družbeni in materialni razvoj svojih organizacij oziroma skupnosti, izhajata iz ustave, zakona o združenem delu in zakona o planiranju. V zvezi s tem so jugoslovanski komunisti na svojem enajstem kongresu junija 1978 sprejeli naslednjo opredelitev:

»Enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije zavezuje komuniste, da se zavzemajo za dosledno in učinkovito delovanje, nadaljnjo graditev in uresničevanje samoupravnega sistema družbenega planiranja. To je bistveni pogoji, da bodo delavci v razmerah socialistične blagovne menjave obvladovali pogoje, sredstva in rezultate svojega dela in tokove družbene reprodukcije v celoti ter da bo družbenoekonomski razvoj države stabilnejši, dinamičen in usklajen. Komunisti in vsi delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih, drugih samoupravnih organizacijah in družbenopolitičnih skupnostih se morajo vztrajno borovati za samoupravno oblikovanje sporazumov in dogovorov o temeljnih planov. V praksi je potrebno uresničevati načela stalnega, srečajočega se in hkratnega planiranja na vseh ravneh. Potrebno je tudi zagotoviti usklajenost gospodarskega, socialnega in prostorskega načrtovanja. Pri izvajanju in izboljševanju sistema samoupravnega planiranja je treba uporabljati znanstvena spoznanja in dosežke.»

Ta stališča smo poudarili zato, ker se v tem času na vseh nivojih oblikujejo letni planski dokumenti za leto 1982, to je drugo leto srednjeročnega plana 1981 - 1985 in ker zaostrene družbenoekonomske razmere zahtevajo tudi nekatere zamike in skritve v že sprejetih srednjeročnih planih. Poudarili pa tudi zato, ker so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela po zakonu odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti v celoti za redno in pravočasno izpolnjevanje obveznosti in dolžnosti, ki so jih prevzeli v samoupravnih sporazumih oziroma dogovorih o temeljnih planih. Skratka poudariti pravico in dolžnost delavcev, da planirajo družbeni in materialni razvoj in njihovo odgovornost pri uresničevanju sprejetih planskih obveznosti in dolžnosti.

Čeprav ne bi mogli reči, da doslej nismo spoštovali zakonske pravice in dolžnosti delavcev pri planiranju družbenega in materialnega razvoja, pa vendarle moramo priznati, da smo to večkrat opravili zelo formalistično. V množici planskih dokumentov, oziroma informacij, ki se zaradi sočasnega planiranja zgornje predelave, največkrat nismo znali ločevati dreve od gozda, vsekakor pa smo premalo govorili o odgovornostih, ki jih delavci sprejemajo in prevzemajo s samoupravnimi sporazumi oziroma dogovori o temeljnih planov.

PRAVICA IN DOLŽNOST DELAVCEV JE, DA PLANIRAJO DRUŽBENI IN MATERIALNI RAZVOJ SVOJIH ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI

»Dohodeke, opredeljuje zakon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, s je temeljna kategorija planiranja, ekonomskih analiz in uresničevanja planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter planov družbenopolitičnih skupnosti. Dohodek je tudi osnova za planiranje in prevzemanje materialnih in finančnih obveznosti s samoupravnimi sporazumi in dogovori o temeljnih planov.« Seveda pa je v okviru te planske kvalitete potrebno upoštevati v temeljnih organizacijah v masi skupnega dohodka posebej tisti del, »ki je rezultat dela v izjemno ugodnih naravnih pogojih, ki je rezultat izjemnih ugodnosti na trgu ali je rezultat drugih izjemnih ugodnosti pri njegovem ustvarjanju, ki ga odvajamo s samoupravnim aktom za določene namene.«

V letošnjem letu, čeprav je očitno, da smo v Železarni del dohodka ustvarili z izjemnimi ugodnostmi na trgu, tega nismo posebej ugotavljali in ta del dohodka namenjali za določene namene, na primer, za izboljšanje in razširjanje materialne osnove ali za ustvarjanje in obnavljanje rezerv. Zato je prišlo tudi do nekaterih nelogičnih neskladij med doseženo proizvodnjo in produktivnostjo ter doseženim dohodkom, kar pa se seveda odraža v celotni družbeni reprodukciji, oziroma presežanju planiranih dohodkov samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine občine na dosti trhljih osnovah, ki v sebi nosijo tudi vire inflacije. Na teh virih sedaj izvajamo revalorizacije in rebalanse proračunov interesnih skupnosti in občine in rešujemo nekatere težke situacije.

Vzporedno s tem pa je potrebno poudariti tudi posledice neuresničevanja planiranega dohodka v organizacijah združenega dela za same organizacije in celotno družbeno reprodukcijo, kar je bilo v naši občini očitno predvsem v prvem polletju letošnjega leta.

S temi primeri smo želeli le poudariti izredno odgovornost pri družbenem planiranju, ki sloni na dohodku, ustvarjenem v okviru nove vrednosti v materialni proizvodnji, ne pa na nekih izmišljenih dohodkih, kot nekateri še danes menijo. Zato s planiranjem opredeljujemo pogoje za povečevanje dohodka, ki slonijo na: večji produktivnosti dela in doslednem izvajanju načela delitve po delu; prilagajanju obsega in kvalitete proizvodov in storitev domačemu in tujemu trgu; boljši uporabi obstoječih in aktiviranju potencialnih pogojev dela in razvoja na osnovi znanstvenih spoznanj in tehnološkega napredka; na razvoju kadrov, izobraževanja in nenehnem izpopolnjevanju znanj in sposobnosti delavcev glede na potrebe razvoja družbenoekonomskih odnosov, tehnologije, raziskovalne dejavnosti in kulture; na boljši organizaciji in racionalizaciji dela; skladnejši razmeritvi proizvodjalnih sil in dejavnosti v konkretnem prostoru (gospodarski organizaciji, občini, regiji, itd.) in na nalogah v zvezi z varstvom okolja.

ALI SMO ZA ZASTOJE IN OKVARE RES KRIVI VZDRŽEVALCI?

Že nekajkrat sem s svojimi prispevki v Železarnju skušal prikazati delo, probleme in nenazadnje vrednotenje dela vzdrževalcev. Upal sem, da sem s svojimi prispevki uspel vsaj delno prikazati dejansko stanje in pomen vzdrževanja v Železarnji delavcem v materialni proizvodnji, pa tudi vodilnim delavcem v teh TOZD. Da pa nekaterim posameznikom in posameznim skupinam še vedno ni jasno, kakšno je naše delo, dokazuje tudi naslednji primer.

V rubriki Pregled sestankov SDS v 42. številki Železarnje, z dne 29. oktobra 1981 sem med ostalim zasledil tudi vprašanje obeh SDS na konti livu, ki vprašujeta (citirano): »Delavci obeh SDS na konti livu so se na sestanku vpraševali, kako naj bi dosegli, da bi konti liv lahko obratovali »non stop«. Pripombe so imeli predvsem na vzdrževanje. Vprašujejo se »ali so naši vzdrževalci zmožni zmanjšati pogoste okvare strojev...«. Prav to vprašanje je tudi neposredni vzrok za današnji prispevek.

Že takoj na začetku naj odgovorim v svojem imenu in upam, da tudi v imenu vseh vzdrževalcev, da to NI mogoče. Zakaj ne?! Preprosto zato, ker okvar na strojih in napravah ne povzročamo vzdrževalci, zato jih tudi ne moremo zmanjšati. Mi jih le odstranjujemo, oziroma popravljamo.

Okvare na strojih in napravah nastajajo iz povsem drugih vzrokov. To so dotrajanost naprave ali posameznih delov, preobremenitev naprav in strojev in nenazadnje malomaren odnos delavcev v proizvodnji do teh. Tudi negotovanja, da vzdrževalci nimamo vedno pri roki ustreznih rezervnih delov, so neuteemeljena. Za nabavo rezervnih delov so zadolžene posamezne proizvodne TOZD. Poglavitje zase so v naši železarnji tudi skladišča rezervnih delov, ki so največkrat odprta le dopoldan, ali v najboljšem primeru do 18. ure.

Ni še dolgo tega, ko smo imeli vzdrževalci v TOZD Hladna valjar na Jesenice naslednji primer. Za nastavno napravo na Siemensu stroju smo imeli na popoldanski izmeni na zalogi osem NH varovalk 100A. Pri normalni porabi zadostuje takšna zaloga tudi za teden dni. Žal pa so se tokrat stvari odvijale povsem drugače. Prišlo je do večkratnega pregretja varovalk in nekoliko po 20. uri smo ostali brez rezerve. Ker pa je bilo skladišče odprto le do 18. ure, seveda nismo mogli dvigniti novih varovalk. O tem je bil takoj obveščen dežurni Železarnje. V čim krajšem času naj bi obvestili skladiščnika, ki stanuje v neposredni bližini. Kako je potekalo to iskanje, ne vem, vem le to, da je stroj začel obratovati šele ob eni uri po polnoči. Seveda je s strani proizvodne TOZD zaradi tega nastal vik in krik, češ, krivi ste vzdrževalci. Našel se je tudi spisek imen vzdrževalcev, ki imajo vstop v skladišče rezervnih delov v prisotnosti delavca varnostne službe takrat, ko je skladišče zaprto. Vendar ta spisek ni bil dostavljen niti varnostni službi niti vodji vzdrževanja v omejeni TOZD. Kako in zakaj, lahko samo ugibam.

Če bomo v bodoče želeli reševati okvare na posameznih napravah bolj učinkovito, potem je nujno potrebno zagotoviti normalno skladiščno službo, večjo ažurnost dežurnih Železarnje in dežurnih za vzdrževanje, pa tudi večjo aktivnost pri reševanju problema s strani proizvodne TOZD, v kateri je prišlo do okvare. Žal pa se dogaja, da prav tu delamo povsem zgrešeno. Ni vse v tem, da o okvari obvestimo vzdrževalce. Treba je sodelovati pri popra-

vilu okvare. Delavci iz proizvodnje naj bi pri tem pomagali, ne pa, da jih delovodja največkrat razporedi na druga dela in naloge, nam vzdrževalcem pa prepusti vsa dela in nemalokrat tudi čiščenje posameznega stroja. Da se tudi s strani vzdrževanja včasih pojavijo določene težave, je popolnoma razumljivo. Velika fluktuacija in s tem vse večja zaposlenost vzdrževalcev – novincev ima pri tem velik vpliv tako na čas kot na kvaliteto popravil. Delavca za delo na neki napravi ali stroju lahko usposobimo v nekaj mesecih. Pokažemo mu, kako naj vklopi stikalo, pritiskne na nekaj tipk, pa se bo stroj zavrtel. Če ne bi šlo, pa pokliči električarja, on bo vse uredil, mu še

rečejo in stvar je opravljena. Kolikokrat smo že odigrali vlogo inštruktorja na posameznih strojih, kar pravzaprav sploh ni naša dolžnost. Na vzdrževanju je potrebno za to, da nekoga usposobimo za dobro delo in popravilo nekaj let. Da je to res, naj opišem naslednji primer. Pred nedavnim je delovodja poslal dežurnega električarja naj vstavi glavne varovalke in vklopi ločilno stikalo za stroj, ki je bil dalj časa v popravilu. Ker pa natančno ni vedel, v katere elemente naj varovalke vstavi in pozneje tudi vklopi stikalo, dela ni izvršil. O tem pa ni obvestil niti delovodjo ali skupinovodjo, kar pa seveda ni bilo prav. Ta primer le dokazuje, da potrebuje vzdrževalec več kot leto dni, preden sploh ve, kje se posamezni stroj vklopi ali izklopi. Kje so potem šele samostojni posegi in zahtevnejša popravila.

Tudi nagrajevanje v TOZD Vzdrževanje je vse prej kot spodbudno. O tem smo že večkrat govorili tudi na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Žal pa je do danes ostalo le pri besedah. Zato ni čudno, da so si nekateri poiskali delo v drugih delovnih organizacijah, tam, kjer njihovo delo bolj cenijo kot v Železarnji in ga seveda tudi bolje nagrajujejo.

Janko Fon

V SREDO, 18. NOVEMBRA REFERENDUM

(Nadaljevanje s 1. strani)

nadaljnje kvalitetno izgrajevanje nabavno-prodajne službe v okviru skupnega komercialnega sektorja.

V nobenem primeru ne bi mogli govoriti o nečem optimumu, ki ga bomo na teh področjih dosegli s sprejetjem dokumentov, lahko pa govorimo o pomembnem kvalitetnem premiku, ki ga bomo dosegli s sprejemom predloženih rešitev. Premik, ki nam zagotavlja nadaljnje izgrajevanje dohodkovnih odnosov in dobro osnovo za oblikovanje pravilnikov na nagrajevanju po delu in rezultatih dela v TOZD in delovnih skupnostih na eni strani, na drugi pa učinkovitejše instrumente za uresničevanje naše poslovne politike.

Vsi tisti, ki bi v predlogu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji Železarnje Jesenice poskušali iskati »samega sebe«, so in bodo najbrž tudi v bodoče imeli pripombe, ker pri tem najbrž pozabljajo na osnovno nalogo predloženega sporazuma – to je, dati kvalitetne osnove za stimulativnejšo delitev osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela za vse delavce temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ne pa samo določenih kategorij. To morajo konkretneje opredeliti pravilniki TOZD in delovnih skupnosti. Prav pa mislijo tisti, ki menijo, da v tem pogledu moramo narediti korak naprej, ali

bo to večji ali manjši, bo pokazala praksa, vsekakor pa korak naprej pomeni tudi kvalitetni premik za nadaljnje izgrajevanje dohodkovnih odnosov v delovni organizaciji. TOZD in delovnih skupnosti. Najslabše je prestopanje na istem mestu in to smo v Železarnji počeli že nekaj let. Ravno zato predloženi samoupravni sporazum pomeni pomemben korak naprej, ki pa prav gotovo ne bo smel biti tako dolgo v mirovanju, kot je bil dosedanji.

Pri tem se moramo zavedati, da bo izgrajevanje dohodkovnega sistema dolgotrajen proces, ki ga bomo morali hitreje izpopolnjevati kot doslej, sedanjí korak pa pomeni objektivno in realno osnovo, da v krajšem času kot doslej naredimo dva ali celo več korakov naprej pri uveljavljanju sistema delitve dohodka in osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela.

Kvalitetni korak naprej pa bo pomenila tudi reorganizacija nabave in prodaje v enoten komercialni sektor, ki jo narekuje sodobnejša in učinkovitejša organizacija tovrstne dejavnosti, še posebno pa vedno bolj zaostreni pogoji gospodarjenja, oziroma zaostrene tržne zakonitosti na domačem in tujih trgih.

Z uspešnim referendumom v sredo, 18. novembra, ki bo potekal od 5. do 17. ure na običajnih voliščih, bomo torej naredili pomemben kvalitetni premik v pogledu nadaljnjega izgrajevanja dohodkovnih odnosov in naše organiziranosti.

DO KONCA LETA BOMO OSKRBLJENI S POLIZDELKI IN SUROVINAMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

sicer nekoliko zaostaja, bo pa v naslednjih dneh povečana.

V pogledu energetskih medijev je

odjem zemeljskega plina normalen, oziroma zagotovljen, nadaljuje pa se krizno obdobje za naftne derivate, kot so: mazut, propan-butan in mazalna olja.

Trenutno so vsa prizadevanja nabavne službe usmerjena v to, da se kontinuiteta preskrbe s polizdelki in surovinami ne bi pretrgala. Načrtujejo in sklepajo se že novi aranžmaji in v teku so vse akcije, da v oskrbi ne bi prišlo do kakršnegakoli zastoja.

To so vsekakor dovolj optimistične informacije, ki pa seveda hkrati zavezujejo vse delavce temeljnih organizacij in skupnih služb, da tudi dosledno, disciplinirano in odgovorno izvršujemo svoje naloge in opravila, predvsem pa, da dosledno izvršujemo svoje planske in dogovorjene obveze do izvoza in vseh tistih, ki so se že in se še bodo v okviru zakona z nami sporazumeli, da nam odstopijo del deviznih sredstev za uvoz, za naše normalno delo prepotrebnih surovin, repromateriala in rezervnih delov. Naša osrednja pozornost bo še naprej usmerjena v lastno jeklarstvo, v lastno substanco surovega jekla in doseženi oktobrski rezultati v SM jeklarstvu nam v tem pogledu vlivajo tudi določen optimizem.

Ob tem pa bo še naprej potrebna neizprosna bitka za optimalne izpolne, dosledno tehnološko in delovno disciplino in za varčevanje na vseh področjih, še posebno pri energetskih medijih.

PREDSTAVLJAMO PREDSEDNIKE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Predsednik delavskega sveta v delovni skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje je Danilo SVETLIN. Je vodja oddelka za analizo in projektiranje informacijskih sistemov v elektronsko-računskem centru. V Železarnji dela od leta 1966. Najprej je delal v bivši valjarni Javornik II, potem na oddelku za organizacijo dela in sedaj v elektronsko-računskem centru. Končal je višjo šolo za organizacijo dela.

Delovna skupnost za ekonomiko, tehnično kontrolo, raziskave in novogradnje je sestavljena iz treh sektorjev: za ekonomiko in organizacijo dela, za tehnično kontrolo in raziskave ter iz sektorja novogradnje. Vsak sektor ima specifično področje dela, vsi pa so pomembni za poslovanje celotne delovne organizacije.

»Delavski svet delovne skupnosti EK-TKR-NG je imel v tej mandatni dobi šest sej,« je povedal Danilo. »Obravnavali smo vso problematiko, ki po programu prihaja pred delavski svet, pa tudi specifične probleme, ki se tičejo same delovne skupnosti. Delegati so zelo aktivni. Na sejah delavskega sveta se navadno dogovarjamo, tako da praktično ne pride do preglaševanja, ampak so sklepi v veliki večini primerov sprejeti soglasno. Tudi ni težnje po prevladi interesov enega sektorja nad interesi drugih.

Tudi z vodstvom delovne skupnosti dobro sodelujemo in delegati vedno pravočasno dobijo gradivo, da ga lahko v svojih SDS predelajo. Dogovarjamo se, da se sestanki SDS sklicujejo vedno pred seji delavskega sveta, tako da pridejo delegati na seje z mnenji svojih SDS. Iz tega se vidi, da se obnašajo res kot delegati in ne kot odborniki. Ravno tako ni težko dobiti sodelavca za razlago posameznih vprašanj, ki so na dnevnem redu.

Dosti problemov pa imajo posamezne SDS s sestajanjem, posebno na OTK in SEO, ker imajo svoja delovna mesta po vsej Železarnji. Kljub temu ugotavljamo, da se redno sestajajo in obravnavajo tekoče in svoje interne probleme. Menim tudi, da delegati informirajo svoje SDS o sejah delavskega sveta, tako da je dejansko vsak delavec seznanjen z delom delavskega sveta, na razpolago pa so tudi zapisniki, ki jih lahko vsak prebere.

Povedal je tudi, da kljub razdeljenosti na sektorje ni opaziti kakršnihkoli težav pri delu samoupravnih organov. Prav tako dobro samoupravni organi sodelujejo s sindikatom in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami ter z vodstvom delovne skupnosti. Za delo delegacij za posamezne interesne skupnosti pa pravi, da nekatere delajo več, druge pa manj, kar se vidi tudi iz zapisnikov.

»Mogoče bi kazalo razmišljati o reorganizaciji sedanjega sistema za delegiranje za posamezne SIS,« je še menil ob tem. »Ali je potrebno imeti ločene delegacije za vsako SIS, ali pa bi bilo bolje iti v kako drugo obliko združevanja?

Vprašanje je tudi, kdo naj bi dajal vzpodbudo za delo delegacij: samoupravni organi, sindikat ali CPSI, ki tudi pripravlja materiale za njihovo delo. Re je, da je delo delegacij odvisno predvsem od aktivnosti predsednika in mogoče še od njegovega namestnika. Če sta ta dva aktivna, je delo delegacije uspešno, sicer pa ne.

Elektronsko-računski center, kjer Danilo dela, je povezan s celotno Železarno preko obdelav na sistemu za obdelavo podatkov. V centru je več oddelkov: oddelek, ki se ukvarja s projektiranjem informacijskih poslovnih sistemov skupno z uporabniki, oddelek, ki skrbi za pripravo teh sistemov za obdelavo na računalniku, operativna, ki združuje zajemanje vhodnih podatkov in njihovo obdelavo na samem sistemu za obdelavo podatkov, poleg tega pa še oddelki za sistematsko programiranje, za vodenje in kreiranje bank podatkov in za standardizacijo.

Delo sodelavcev v oddelku za analizo in projektiranje informacijskih sistemov, katerega vodja je Danilo, predstavlja po njegovih besedah vez med uporabnikom in računalnikom. Zato se mnogokrat znajdejo v težavi: ni situaciji pri usklajevanju interesov uporabnika z interesi drugega uporabnika in možnostmi avtomatske obdelave podatkov.

»Pri našem delu opazimo,« je povedal, »da uporabniki mnogokrat premalo aktivno sodelujejo pri snovanju novih obdelav in po pričetku dela z njimi v njih ne vidijo svoje lastnine, ampak menijo, da so jim vsiljeni od zunaj. Najbrž imajo občutek, da se skušamo vmešavati v njihove zadeve, da jim stroj stoji za hrbtom in se zaradi tega slabo počutijo. Vse to povzroča hude težave pri obdelavi teh sistemov.

Večino sistemov imamo na poslovnem področju, predvsem finančno-računovodskem, čeprav obdelujemo tudi dosti proizvodnih podatkov. Proizvodnih sistemov je manj, ker smo prej imeli manjši računalnik z omejenimi možnostmi in se jih zaradi zasedenosti nismo mogli lotevati.

Pri prehodu s starega na novi računalnik so bili potrebni veliki napori vseh sodelavcev na ERC za preustavitev programov.

S postavitvijo novega računalnika smo se lotili tudi proizvodnih problemov. V pripravi je sistem, ki obsega sprejemanje naročil, planiranje in kontrolo proizvodnje na eni strani, na drugi pa obdelavo materialnega poslovanja s pomočjo terminalne mreže. To naj bi prineslo večjo disciplino pri izpolnjevanju rokov pri posameznih naročilih, boljše izpolne in znižanje vseh vrst zaloga na optimalne meje.

Povedal je tudi, da se v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja pojavljajo težave pri zaposlovanju novih sodelavcev in njihovem šolanju. Zaradi premajhnega števila sodelavcev se roki za izdelavo posameznih nalog podaljšujejo. Poleg tega, je povedal, sodelavci mnogokrat menijo, da za svoje delo niso ustrezno nagrajeni. Menijo tudi, da nimajo možnosti za napredovanje. Vse to povzroča nezadovoljstvo in velikokrat manjši delovni učinek.

Osnova šolanja kadrov za obdelavo podatkov je samouizobraževanje, pa tudi razni tečaji in seminarji, ki so organizirani bodisi pri nas, bodisi v tujini. Šolanje je zelo drago, vendar ob tako velikih vlaganjih v opremo računalnika nikakor ne bi smeli štediti pri izobraževanju in šolanju kadrov, ki z njim upravlja.

Danilo je doma z Javornika. Sedaj gradi hišo, veliko prostega časa pa mu vzamejo tudi razne funkcije, predvsem v krajevni skupnosti. Je član sveta krajevnih skupnosti, predsednik odbora za spremljanje gradnje osnovne šole na Koroški Beli, član izvršnega odbora skupnosti otroškega varstva in v komiteju za družbeno planiranje pri skupščini občine Jesenice. Za konjiček pa ima delo v strelski družini Triglav, kjer je sekretar. »V treh letih smo strelsko družino ponovno postavili na noge,« je rekel, »tako da tudi v republiškem merilu nekaj pomeni. Avtomatsko strelišče v delavskem domu Julke in Albina Pibernik smo uredili s prostovoljnimi delom.« Ob vsem tem pestrem udejstvovanju mu za družino ostane bolj malo časa. Ko pa je le prost, gre najraje z družino v hribe.

Železarski globus

SINGAPUR

Pred desetimi leti so nameravali v tej azijski državi pričeti z gradnjo velike železarne na osnovi direktne redukcije železove rude, ki bi naj imela letno proizvodno zmogljivost 5 milij. ton surovega jekla. Izdelana je bila tudi ustrezna študija, vendar z delom kasneje niso nadaljevali. Pred kratkim je singapurska vlada naročila nekemu japonskemu podjetju, da naj ponovno prouči nadaljnje možnosti za izgradnjo takšne železarne. Sploh kaže, da bo v enem ali dveh letih prišlo na Daljnem vzhodu do velike konjunkturalne pri gradnji novih železarn. Kajti več držav, kot so Filipini, Singapur, Malezija in nekatere druge, želijo povečati možnost za svojo industrializacijo z gradnjo novih železarn.

Sodelavke – telefonistke v novih prostorih (Foto I. Kučina)

OB RAZPISU REFERENDUMA ZA SPREJEM SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O DELITVI OD

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se časovni pogoji vrednotijo po načelu zahtevnosti pogoja, neodvisno od zahtevnosti dela in naloge. Skladno s tem določa predlog sporazuma fiksne zneske za vrednotenje časovnih pogojev dela. S to spremembo ne sledimo le družbenim usmeritvam, ampak želimo časovne pogoje pravičnejše nagraditi — isti časovni pogoj predstavlja približno enako obremenitev delavca ne glede na delo, ki ga izvaja.

Ob prehodu na vrednotenje časovnih pogojev v enakih zneskih je pomembno oblikovanje realne osnove. Določila sporazuma zagotavljajo, da povprečna vrednost izplačila vsakega časovnega dodatka ostane nespremenjena. Čeprav so odstotki dodatkov na osnovno manjši kot doslej, se njihova absolutna višina in delež v skupnem OD ne bosta zmanjšala (obrazložitev je bila podana v Železarni št. 36, 17. septembra 1981).

OTEŽKOČENI DODATEK

Podobno kot časovni pogoji se bodo tudi dodatki za otežkočene pogoje dela obračunavali za enak pogoj v enaki višini, ne glede na ostale zahtevnosti delovne naloge. Otežkočen pogoj bo kot poseben dodatek upoštevan v celoti, če pri rednih delovnih zadolžitvah ne nastopa in ni vrednoten. Če pri rednih delovnih zadolžitvah nastopa pogoj v milijih obliki, se bo obračunala razlika med vrednotenjem pogoja v rednih delovnih nalogah in pogojem, ki nastopa pri izvajanju del v izjemnih okoliščinah.

DELITEV OD NA OSNOVI MINULEGA DELA

Za delitev OD na osnovi prispevka k minulemu delu je podana groba zasnova, ki temelji na splošni družbeni opredelitvi minulega dela. Ta osnova predstavlja predvsem pobudo za nadaljevanje dela na tem področju. Za konkretizacijo vsebine delitve osebnega dohodka na osnovi minulega dela bo potrebno še mnogo strokovnega dela in usklajevanja. Ne nazadnje bo treba upoštevati določila zakona o razširjeni reprodukciji in minulemu delu, katerega osnutek je prav sedaj v javni obravnavi.

Za prehodno obdobje, do uveljavljanja pravic iz minulega dela, smo delavci v javni razpravi podprli predlog povečanja OD za dobo združevanja dela v SOZD Slovenske železarnice. S to spremembo dajemo večje priznanje delavcem, ki so si z vztrajnim in zvestim delom v železarni pridobili bogatejšo delovno izkušnjo.

SPodbujanJE INOVACIJSKE AKTIVNOSTI

Predlog sporazuma določa, da se mora v končnem obračunu posebej izkazovati osebni dohodek, ki izhaja iz dohodka, pridobljenega z inovacijami. Z izločenim prikazovanjem OD iz tega naslova bomo dosegli večje zanimanje in pripravljenost vseh delavcev za uveljavljanje inventivnih predlogov v praksi. Vsak delavec bo lahko ugotovil na svojem izplačilnem listu, za koliko bi bil njegov OD manjši, če predlogi ne bi bili realizirani.

ZAKLJUČEK

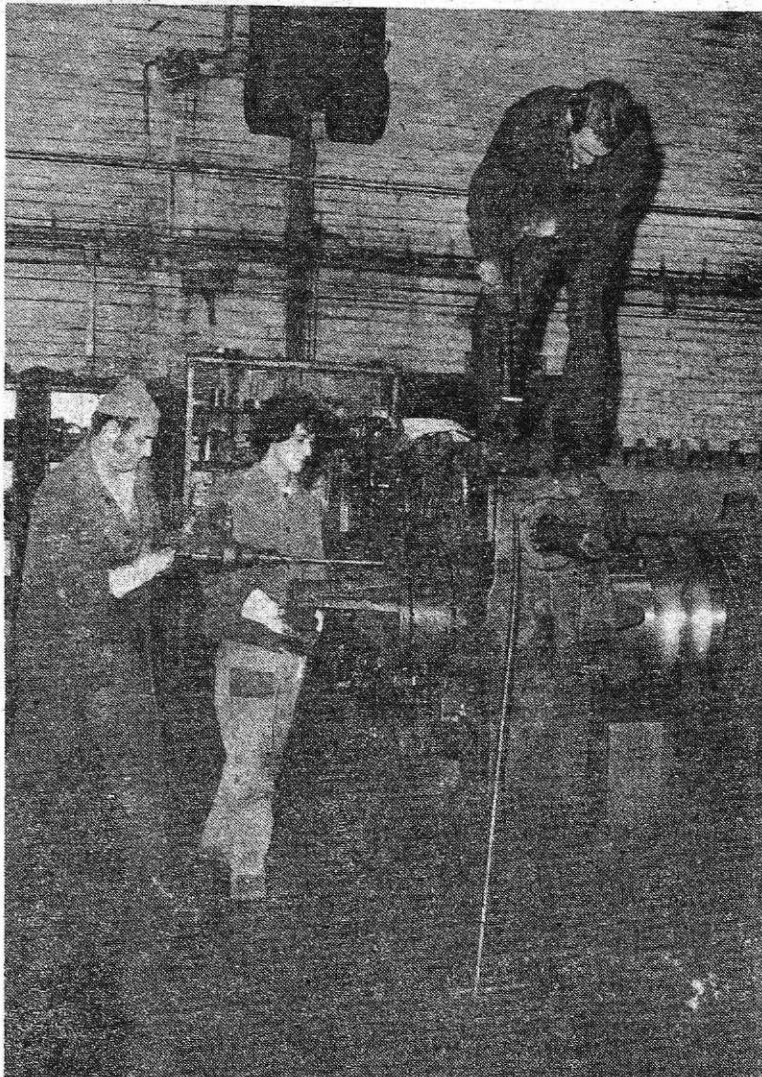
V treh nadaljevanjih smo se lahko dotaknili le najpomembnejših sprememb, ki jih prinaša predlog sporazuma. Že ta pregled nam kaže, da predlog vsebuje toliko novih rešitev, da lahko govorimo v bistvu o novem sporazumu in ne le o predlogu sprememb. Na osnovi določil predloženega sporazuma bomo lahko bolje nagradili pridnega, dobrega, nadpovprečnega delavca, kar je osnovni cilj delitve po delu in rezultatih dela. Določila o merjenju učinkovitosti delavcev bomo v svojih pravilnikih temeljito obdelali in v skladu s sporazumom poiskali takšne kriterije, ki bodo delavce najbolj vzpodbujali k boljšemu delu, da bi skupaj dosegli čim boljše rezultate.

S sprejemanjem samoupravnega sporazuma se torej delo na dograjevanju našega sistema delitve OD ne prekinja. V pravilnikih bomo lahko, uveljavili mnoge pripombe, ki sicer v samoupravnem sporazumu zaradi specifične vsebine niso našle mesta. Iščanje stimulativnih oblik pri oblikovanju določil pravilnika bo gotovo obogatilo sistem nagrajevanja in s tem prispevalo k njegovemu razvoju.

Hiter razvoj in spremembe v družbenoekonomskih odnosih zahtevajo stalno prilagajanje samoupravne urejenosti v organizacijah združenega dela. Od zadnje spremembe sporazuma o delitvi OD je minilo že skoraj štiri leta, zato na tem področju nimamo uveljavljenih novejših družbenih usmeritev in ne moremo

uveljavljati pozitivnih rešitev, ki izvirajo iz lastne prakse urejanja delitve OD. Sprejem predloga sporazuma je pogoj za uveljavitev novih pravilnikov o delitvi OD, razvida del

in nalog ter analitičnega vrednotenja. Če želimo hitreje napredovanje na poti do delitve po delu, je nujno, da fazo spreminjanja sporazuma zaključimo s sprejemanjem.

Montaža ogródja za valjarno žice (Foto S. Kokalj)

RAZSTAVA »DELAVSKA USTVARJALNOST '81«

Naši novatorji so na razstavi RAST YU '81 dosegli lep uspeh, saj so za prikazane eksponate prejeli zlato in dve bronasti plaketi. Razstava izumov, tehničnih izboljšav in novosti na Reki, ki je bila od 22. do 30. oktobra, nam je dala lep pregled nad ustvarjalnim delom izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav iz vseh naših socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Posvečena je bila štiridesetletnici vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije, petindvajsetletnici SPATU in stopetindvajsetletnici rojstva našega velikega izumitelja Nikola Tesla.

»RAST« predstavlja velik napredek ne samo po številu sodelujočih temveč tudi po kvaliteti rešitev. Na letošnji deveti razstavi je na 5000 kv. metrov odprtega in zaprtega razstavnega prostora razstavljalo 630 razstavilcev z več kot 2500 eksponati. Razstava RAST YU je postala največja letna manifestacija ustvarjalnega dela novatorjev iz organizacij združenega dela, znanstvenih in strokovnih organizacij, društev in posameznikov. Poleg domačih na razstavi sodelujejo tudi inozemski razstavilci. Organizacijam združenega dela, iznajditeljem in drugim inventivnim delavcem omogoča afirmacijo inventivnega dela.

S svojim konceptom, tradicijo, masovnostjo in vsebino se razstava neposredno vključuje v akcijo organiziranih socialističnih samoupravnih sil v borbi za povečanje produktivnosti, ekonomičnosti itd. Direktno vpliva in pospešuje uresničevanje politike gospodarske stabilizacije, katere osnovni namen je tudi, da se spodbuja in pospešuje lastno ustvarjalno delo v tehnično-tehnološkem pogledu.

Železarna Jesenice je na razstavi pokazala naslednje tehnične ozioroma tehnološke izboljšave:

— »Zaščita žic pred razgledanjem v procesu žarjenja« avtorjev Antona Razingerja, Bogdana Stoca, Marije Okrožnik, Milana Dolinarja in Mavra Lenardiča;

— »Predelava vstopnih vodil na valjovski dovodki« avtorja Joža Mertelja;

— »Uvedba zaščitnega plina za globinske peči EWB, ASEA in BBC« avtorjev Avrelia Ravnika, Jakoba Pranca, Janeza Komela, Antona Kelvišarja in Dušana Prešerna;

— »Plinski gorilnik za zemeljski plin« avtorjev Avrelia Ravnika in Jakoba Šranca;

— »Nova oplašena elektroda, izdelana pretežno iz domačih surovin« avtorja Ivana Mescu, Janeza Zaveljčina, Milana Vovka, Jerneja Markeža in Mirka Podgorška;

— »Nova tehnološka pot za izdelavo plavljenih povezovalnih trakov« avtorjev Bogdana Ravnika, Iva Cundriča, Janeza Jamarja, Toneta Ravnika, Petra Muharja, Janeza Pavlina, Janeza Rozmana, Branka Bankota in Vinka Skumavca.

Ob zaključku je posebna komisija ocenila razstavljene inovacije in podelila priznanja. Za izdelavo plavljenih povezovalnih trakov je bila avtorjem iz TOZD Hladna valjarna Bela dodeljena zlata plaketa. Avtorji so postavili novo tehnologijo izdelave in tako izdelali popolnoma nov izdelek, ki se do tedaj v Jugoslaviji ni izdeloval in je bil na uvozni listi vseh, ki so potrebovali jeklene trakove za povezovanje svojih izdelkov.

Avtorjem Ivanu Mescu, Janezu Zaveljčinu, Jerneju Markežu, Milanu Vovku in Mirku Podgoršku je bila za uvedbo nove oplašene elektrode Jadran S podeljena bronasta plaketa. Da bi se v okviru prizadevanj za gospodarsko stabilizacijo uvoz čim bolj zmanjšal, so avtorji na osnovi daljšega raziskovalnega dela izdelali oplašeno elektrodo za pozicijsko varjenje, ki je sestavljena pretežno iz domačih surovin.

Bronasta plaketa je bila podeljena tudi avtorjema Avreliju Ravniku in Jakobu Šrancu za plinski gorilnik za zemeljski plin. Gorilnik je bilo potrebno skonstruirati zaradi padca temperature v prehodu med ogrevno in izenačevalno cono podajalne peči v TOZD Valjarna žice in profilov.

Deveta razstava izumov in tehničnih izboljšav na Reki je bila s tem uspešno zaključena. Razstava ne predstavlja samo reprezentativnega pregleda ustvarjalnega dela izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav, temveč predstavlja tudi mesto, kjer se lahko izmenjajo izkušnje, kako naj se ta dejavnost hitreje razvija.

Vsaka koristna ideja oziroma predlog inovacije mora najti najkrajšo pot do realizacije, saj je to eden izmed važnih momentov napredka in razvoja lastne tehnologije, zmanjševanja stroškov poslovanja, rasti dohodka, rasti življenjskega standarda in napredka v celoti. IP.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPored DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 16. DO 22. NOVEMBRA

16. novembra, JANEZ TUŠAR, vodja kadrovskega sektorja, Blejska Dobrava 16 b, štev. telefona 83-082;
17. novembra, VITO GRICAR, vodja TOZD Valjarna debele pločevine, Jesenice, Udarca 9, štev. telefona 83-193;
18. novembra, FRANC VIČAR, vodja invest. razvoja, Žirovnica, Rodne 51;
19. novembra, JANEZ POLJŠAK, vodja splošnega sektorja, Hrušica 12, Jesenice;
20. novembra, FRANC GASSER, vodja TOZD Profilarna, Žirovnica, Moste 22 b;
21. novembra, JANEZ BIDOVEC, vodja sektorja nabave, Lesce, Na Trati 49, štev. telefona 75-591;
22. novembra, FRANC RAVNIHAR, vodja TOZD Valjarna žice in profilov, Lipce 7 a, Blejska Dobrava.
V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja štev. 19, štev. telefona 2435.
Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj. Dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni. V prostih sobotah, nedeljah in praznikih je od 7. do 19. ure dosegljiv doma in od 19. do 7. ure zjutraj v Železarni.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 16. 11.	MARJAN ERMAN	EDO KAVČIČ
TOREK – 17. 11.	VINKO ROTAR	BOGOMIR SVETINA
SREDA – 18. 11.	BERTI KRAPEŽ	ANTON KAVČIČ
ČETRTEK – 19. 11.	JANEZ VEHR	IVAN MEŽIK
PETEK – 20. 11.	MITJA KERSNIK	JOŽE ZIDAR
SOBOTA – 21. 11.	VANDA ENIKO	STANE MENCINGER
NEDELJA – 22. 11.	DUŠAN BAK	JANEZ KOVAČ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3549
vezni telefon je: 2317
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 16. do 21. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: I. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletel in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Može-Kovačič.
popoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
V soboto, 21. novembra, samo dopolodne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
Dispanzer za borbe: IV. obratna ambulanta – dr. Marija Može-Kovačič.
ZOBNE AMBULANTE:
dopolodne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.
Za borbe v četrtek, 19. novembra, popoldne:
III. zobna ambulanta – v. dent. Marjan Hočevar v ponedeljek, 16. novembra, v sredo, 18. novembra in v petek, 20. novembra.
Popoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.
Za Železarno v torek, 17. novembra in v četrtek, 19. novembra, dopolodne.
V soboto, 21. novembra, samo dopolodne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.

VABILO ZA SODELOVANJE

Vabimo kandidate, ki imajo dokončano tehnično, poklicno šolo ali šolo za metalurške delavce in bi želeli delati v TOZD Transport na delovnih nalogah strojevodje v železniškem oddelku, naj se v petnajstih dneh prijavijo na kadrovske sektor Železarnice.
S kandidati bo opravljen še razgovor, na katerem se bomo dogovorili tudi o pogojih in načinu kadrovanja.
Tečaj za strojevodje bo organiziran v mesecu decembru in bo trajal predvidoma štiri mesece. Predavanja bodo trikrat tedensko.
Kadrovski sektor

PREVENTIVNO CEPLJENJE PROTI GRIPI

Da bi preprečili množično obolevnost zaradi gripe, bomo tudi letos organizirali preventivno cepljenje. V zvezi s tem smo vodjem TOZD in delovnih skupnosti poslali dopis, v katerem smo jih obvestili o prijavah zaradi realne nabave cepiva in eventualne organizacije cepljenja v neposredni bližini TOZD, v katerih bi se delavci v večini primerov za cepljenje odločili. Do 31. oktobra smo dobili naslednje prijave:

TOZD	Štev. zaposlenih	Štev. prijav
Plavž	211	87
Jeklarna	680	41.2
Livarna	88	—
Valj. blum. št.	398	—
Valj. žice in prof.	181	—
Valj. deb. ploč.	166	—
HV Bela	272	—
HV Jesenice	218	96
Žičarna	265	132
Profilarna	78	5
Vratni podboji	68	3
Jeklovlek	155	55
Elektrode	254	—
Želblarna	84	32
Strojne delavnice	317	48
Remontne delavnice	506	1
Vzdrževanje	535	50
Energetika	239	5
Transport	358	—
K O F I	285	34
K S I	356	18
E T K R N	474	68
Družbena prehrana	175	—
SKUPAJ:	6363	634

Zato smo se skupaj s predstavniki obratne ambulante Železarnice dogovorili, da preventivno cepljenje organiziramo v kurativnih ambulantah obratne ambulante, in sicer 15., 17., 18., 19. in 20. novembra dopoldan od 10. do 12. ure in popoldan od 16. do 18. ure.

Kdor se bo odločil za cepljenje, naj se ob prihodu v obratno ambulanto prijavi v kartoteki.

Drugo cepljenje, katerega se morajo udeležiti vsi, ki se bodo prvič cepili, da si zagotovijo odpornost proti gripi, bomo organizirali v drugi polovici meseca decembra. Točen datum bomo objavili teden dni pred cepljenjem.

Oddelek za zdravstveno in socialno varnost

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Šesto sejo odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Jeklarna je sklical predsednik Iztok Polak 29. oktobra 1981 in v obravnavo predlagal:

- poročilo o devetmesečnem poslovanju in organizaciji razprave o tem na sestankih SDS.
- predlog za OD v obdobju november–december.
- sprejem predloga vpeljave dnevnih premij za višjo proizvodnjo jekla in za oddelka PTO in kamnolom dolomita Trebež.
- informacijo o rezultatih poslovanja TOZD Jeklarna v devetih mesecih je podal vodja TOZD Jeklarna. Jeklarna je v devetih mesecih izdelala 325.105 ton jekla, medtem ko bi ga po planu morala izdelati 356.400 ton. Navzoče je seznanil z izdelavo jekla po posameznih izdelkih. Pri tem je poudaril, da v SM oddelku proizvodnja kontinuirno pada, v

elektro oddelku pa od leta 1979 dalje ni večjih oscilacij, razen v letošnjem letu, ko bo proizvodnja za okoli 12.000 ton nižja zaradi montaže odpravevalne naprave. Nizko proizvodnjo je pogojevalo več vzrokov, med drugim: izredno pomanjkanje delavcev, velika fluktuacija in velika odsotnost z dela, nepripravljene peči, oziroma nepredvidene okvare na pečeh, občasno pomanjkanje grodja, veliko subjektivnih napak, zmanjšana vzdržnost peči, kar je povzročilo manjši časovni izkoristek peči, izredno velik delež nekalitne proizvodnje in subjektivne napake, vroča popravila peči, mehanske okvare peči, redukcija toka in še ostali zastoji.

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Jeklarna Anton Albreht je sklical 5. redno sejo delavskega sveta TOZD Jeklarna v ponedeljek, 26. oktobra. Poleg 26 delegatov so na seji sodelovali še: vodja TOZD Jeklarna Janez Biček, Friderik Oman, sekretar osnovne organizacije zveze komunistov in Mija Čop, računovodkinja.

Predsednik delavskega sveta je navzoče seznanil s sklepi preteklega seje in z zapisnikom. Delegati so ugotovili, da se vedno nista realizirana dva sklepa iz tretje redne seje delavskega sveta. Delegati so bili seznanjeni tudi z obravnavo na seji odbora za gospodarstvo in nekatere sklepe tudi potrdili.

Vodja TOZD je delegate seznanil, da je TOZD v devetih mesecih letošnjega leta poslovala z izgubo. Podrobno poročilo v zvezi s tem bodo obravnavali na naslednji seji, na kateri bodo morali sprejeti predstavniki in sanacijski program.

V nadaljevanju seje so bili delegati seznanjeni z nabavo filterkega materiala za ekološke meritve in o prevzemu sinterdolomita za popravilo električne obločne peči. Delavski svet je potrdil tudi predlog za uporabo sredstev amortizacije za pripravljalna dela projekta jeklarna 2, kakor tudi spremembo investicijskih programov in odobritev sredstev za prekoračitve oziroma za ključna dela na investicijah v TOZD jeklarna.

Delavski svet je potrdil tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih v občini Jesenice v obdobju 1981–1985 in samoupravni sporazum o ustanovitvi izobraževalne skupnosti za metalurško in kovinarsko usmeritev v SR Sloveniji in statut te skupnosti.

Delegati so bili seznanjeni tudi s predlogom reorganizacije prodajno-nabavne službe in sklenili, da delavski svet soglaša, da se prične postopek za spremembo samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in spremembo statuta Železarne v zvezi z reorganizacijo prodajno-nabavne službe Železarne.

Vodja TOZD je delegate seznanil z zahtevki po zvišanju kategorij žerjavovodij pristaniškega žerjava in prevzemnika starega železa, o čemer je dal pojasnila oddelku za študij dela in nagradanje.

Delegati so sprejeli tudi sklep za obremenitev manj kvalitetne proizvodnje – sekunda roba.

6. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu TOZD Jeklarna Pavel Kotnik je sklical 6. redno sejo 27. oktobra. Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so sklepi v glavnem realizirani, razen nekaterih, ki so še v reševanju.

Kadrovski je navzoče seznanil s kadrovskim poročilom za mesec september in devet mesecev letošnjega leta. V mesecu septembru je bilo skupne odsotnosti v TOZD Jeklarna 3.244 dni ali 20,68 %. V devetih mesecih letošnjega leta je delovno razmerje sklenilo 42 delavcev več kot v istem času lani, odšlo pa jih je 11 več kot v preteklem letu. Koriščenje letnega dopusta sicer ni potekalo enakomerno po mesecih, vendar je planirana vsota za devet mesecev izkoristena. Na predlog vodje TOZD je odbor obravnaval predloge razporeditev in premestitev delavcev znotraj TOZD in jih potrdil. V nadaljevanju seje so člani obravnavali vloge delavcev, ki so jih naslovili za delo v TOZD ter reševali nekaj vlog znotraj TOZD Jeklarna.

B. K.

Pohvalo so izrekli pododdelku za predelavo toplotnih odpadkov, ki je v devetih mesecih letošnjega leta vrnil v proizvodnjo okrog 11.000 ton odpadnega starega železa.

Finančna realizacija v devetih mesecih je bistveno nižja od planirane in če bi hoteli imeti enako rast prihodka, kot je rast stroškov poslovanja, bi morali izdelati okrog 30.000 ton jekla več, kot so ga izdelali. Izredno pomembna postavka je obremenitev za nekalitno proizvodnjo in slabši izplen v valjarnah. Čisti dohodek ne pokriva niti izplačil osebnih dohodkov, zato ima TOZD Jeklarna v devetih mesecih izgubo.

Predlog o korekciji osebnih dohodkov je podal vodja TOZD. Ker so devetmesečni poslovni rezultati Železarne dokaj ugodni, omogočajo, da lahko opravimo korekcijo osebnih dohodkov v zadnjem četrtletju kot akontacijo za dokončno poravnano, ki bo opravljena na osnovi diferenciranega pristopa ob zaključnem računu v mesecu februarju 1982.

Predlog za vpeljavo dnevnih premij za višjo proizvodnjo jekla in za oddelka PTO in kamnolom Trebež je podal vodja SM jeklarna Henrik Zupan. V zvezi s tem je odbor za gospodarstvo sprejel nekaj sklepov, ki jih predlaga v potrditev delavskega sveta.

Odbor je predlagal delavskemu svetu, da odobri delavcem iz konstrukcijske delavnice, ki so sodelovali pri izdelavi nove ponve, pri čemer so bili zelo prizadevni, denarno nagrado.

B. K.

TOZD Strojne delavnice

3. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN 2. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

V sredo, 4. novembra, sta predsednika odbora za gospodarstvo in samoupravne delavske kontrole Franc Košir in Anton Drakšler sklical tretjo sejo odbora za gospodarstvo in drugo sejo odbora samoupravne delavske kontrole. Pri pregledu sklepov prejšnjih sej sta odbora ugotovila, da so v glavnem vsi sklepi izvršeni.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval neizvršen sklep: razpis tehničnega problema za žigosanje orodja. Razpis ni bil izvršen, ker je problem žigosanja orodja dobro poznan. Orodje bodo označevali na tri načine: z žigosanjem, žigi se lahko prilagodijo zahtevam posameznih TOZD, ročnim in strojnim graviranjem ter električnim označevanjem na trde površine orodij. Zato je odbor menil, da sklep ni več aktualen.

Odbora sta po obravnavi polletnega poročila komisije za ugotavljanje škode sprejela sklep, da naj se poleg disciplinske kazni uvede tudi materialna kazen za neopravičeno odsotnost z dela. Predlagala sta komisiji, da ugotavljanje škode, sindikatu, računovodstvu in odboru samoupravne delavske kontrole, da naj izdelajo več predlogov, po katerih bi kaznovali neopravičeno odsotnost z dela z materialno kaznijo.

Odbor samoupravne delavske kontrole je predlagal odboru za delovna razmerja, da se v bodoče športnikom za daljšo odsotnost z dela odobri neplačana odsotnost, s tem da si sami zagotovijo refundacijo.

Odbor za gospodarstvo je vzel na

znanje informacijo odbora za gospodarstvo pri DS Železarne o problematiki v zvezi s sredstvi za IV in AZ in poročilo o opravljenih nadurah in prostih urah TOZD Strojne delavnice.

Odbor za gospodarstvo je v zvezi z upravnico problematiko nagradovanja kontrolorjev sklenil, da se počaka do izdelave kataloga delovnih nalog, iz katerega bo razvidno vrednotenje in možnosti primerjave s sorodnimi delovnimi nalogami in tudi možnostmi uskladitve.

Odbora za gospodarstvo in samoupravne delavske kontrole sta delavskemu svetu predlagala naslednje sklepe:

- potrditev devetmesečnega poslovnega poročila s pripombo, da je treba pospešiti akcijo za izgradnjo II. faze novih strojnih delavnic;
- organizacijsko shemo reorganizacije materialne službe in organizacijske spremembe v težki obdelavi in obratu konstrukcij.

Delavskemu svetu priporočata, naj temeljito prouči ukinitve delovnih nalog in posledice možnega razpisa za nove delovne naloge.

SG

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 23. oktobra, je predsednik Berti Krapež sklical peto redno sejo delavskega sveta TOZD Strojne delavnice, na kateri so najprej obravnavali pregled sklepov prejšnjih sej in ugotovili, da so sklepi v glavnem realizirani, nekateri so v izvajanju. Na seji so v nadaljevanju obravnavali:

— težave pri prevozu materiala, zaradi česar bi bilo potrebno čim prej kupiti dvotonski kamion, ki bo na razpolago osem ur na dopoldanski dnini. Vodja priprave dela je pripravil zahtevek, da se kamion kupi iz sredstev amortizacijskih zamenjav za leto 1982.

— težave s pomanjkanjem materiala, zaradi česar bi bilo treba nabaviti močnejše kladivo za oddelk kovačnica. Delavski svet je zadolžil vodjo materialne službe in kovačnice, da izdelata osnovne podatke, po katerih se bo pripravil idejni projekt za nabavo tega kladiva.

— problematiko čiščenja oblek in sklenili, da na najbolj ogroženih delovnih nalogah delavci dobijo letno po dve obleki – s tem se mora popraviti normativ, ki ga uskladi in pregleda vodja obrata.

V nadaljevanju so po obravnavi sprejeli predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb krajevnih skupnosti v občini Jesenice za obdobje 1981–1985.

Soglašali so tudi, da se doslej ločeni izobraževalni skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo združita v enotno skupnost za metalurgijo in

kovinarstvo SR Slovenije in sprejeli samoupravni sporazum in statut te izobraževalne skupnosti.

Delavski svet je soglašal, da se prične postopek za spremembo samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in spremembo statuta Železarne v zvezi z reorganizacijo prodajno-nabavne službe Železarne s pripombo, da se vrednotenje delovnih nalog ne spreminja. Na predlog odbora za delovna razmerja so imenovali Dano Ambrož za vršilko dolžnosti računovodkinje TOZD Strojne delavnice do ponovnega razpisa.

Po širši razpravi so sklenili, da predlog reorganizacije materialne službe in organizacijskih sprememb v težki obdelavi in oddelku konstrukcij najprej obravnava odbor za gospodarstvo TOZD.

Delavski svet je soglašal s predlogom zaključnih del naložbe »strojne delavnice I. faza« v višini 3.228.000 dinarjev, da se odpre poseben konto za zaključna dela in da se za to koristijo preostala sredstva investicije in sredstva nerazporejene amortizacije, namenjena za združevanje v višini 2.140.000 din.

SG

4. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V sredo, 28. oktobra, je predsednik Franc Novak sklical četrto redno sejo delavskega sveta TOZD Remontne delavnice.

Najprej so delegati sprejeli samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih občine Jesenice v obdobju 1981–1985. Za podpisnika so pooblastili Franca Novaka. Pripomnili so, da sta določili v 4. in 6. členu sporazuma lahko v nasprotju. Sporazum ima enako vrednost, če se 2,8 % rast v čl. 4 in predvidena obračunska stopnja 0,23 % v 6. členu upustita.

V zvezi s tem so ugotovili, da so delavci TOZD v javni razpravi, ki je potekala v aprilu 1981, potrdili koriščenje sklada skupne porabe za leto 1981 in v okviru tega tudi združevanje po 400 din na zaposlenega za potrebe krajevnih skupnosti.

Soglašali so, da se doslej ločeni izobraževalni skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo združita v enotno skupnost za metalurgijo in kovinarstvo in skladno s tem sprejeli tudi samoupravni sporazum o ustanovitvi in statutu izobraževalne skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo.

Skladno s pravilnikom o popisu sredstev in njihovih virov je delavski svet imenoval inventurne komisije: — za popis osnovnih sredstev, investicij v teku in nedovršene proizvodnje v sestavu: Alojz Novak – predsednik in člani Bernard Bratina, Primož Zvab, Marko Zmitek in Anton Pazlar.

— za popis obveznosti in terjatev ter za popis sumljivih, spornih in neizterljivih terjatev v sestavu: Zdenko Cund – predsednik ter člani Anton Vovk in Mitja Kersnik. Popisni komisiji za popis stanja 31. decembra 1981 sta dolžni delo dokončati do 15. januarja 1982.

Delegati so bili seznanjeni z ugotovitvijo požarnovarnostnega inšpektorja v zvezi z nepravilnostmi v temeljni organizaciji. Ugotovili so sicer, da se stanje izboljšuje, sprejeli pa so naslednje sklepe:

— V letu 1982 je treba organizirati sistematično usposabljanje vseh delavcev TOZD v pogledu požarnovarnostne kulture.

— Za skladišče butanskih jeklenk je treba pri OJD naročiti investicijsko dokumentacijo. Problem se mora reševati istočasno v okviru delovne organizacije.

— Gasilski službi je treba dati pobudo, da stanje po obratih TOZD sproti kontrolira.

Delegati so soglašali s povečanjem vrednosti naložbe instalcijske delavnice v višini 456.027,50 din. Sredstva naj se koristijo iz nerazporejenih sredstev amortizacije TOZD, namenjenih za združevanje.

Soglašali so tudi s predlogom sektorja novogradenj za zaključna dela na objektu nove avtomatske telefonske centrale v višini 330.000 din.

TOZD Vzdrževanje

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik Valentin Markež je 23. oktobra sklical peto sejo delavskega sveta TOZD Vzdrževanje. Ob pregledu izvajanja sklepov zadnje seje so se delegati strinjali, da se spremeni sklep 5.1, ki se praviloma mora glasiti: Delavski svet je obravnaval inventurne razlike, ki so nastale v skladišču Javornik in znašajo 123.089,98 din viška in 24.175,03 din manjka. Vzroki, ki so privedli do nastalega stanja in jih je potrebno odpraviti:

- netočne dobave iz centralnih skladišč;
- pri remontih planirane dobave na čerke, ki so napisani in knjiženi, medtem ko se ves material ne porabi in je vrnjen v skladišče;
- velike težave pri poslovanju, ki jih povzročajo neustrezni skladiščni prostori;
- material izven rednega delovnega časa lahko vzame iz skladišča vodja izmene in to vedno v navzočnosti predstavnika nadzorne službe.

V nadaljevanju so obravnavali in potrdili predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih v občini Jesenice v obdobju 1981–1985.

Soglašali so tudi s predlogom, da se doslej ločeni izobraževalni skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo združita v enotno skupnost za metalurgijo in kovinarstvo in skladno s tem sprejeli tudi samoupravni sporazum o ustanovitvi in statutu izobraževalne skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo usmeritev v SR Sloveniji.

Delegati so obravnavali tudi predlog o reorganizaciji prodajno-nabavne službe in soglašali, da se prične postopek za spremembo samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in spremembo statuta Železarne v zvezi s to reorganizacijo.

Ponovno so obravnavali pritožbi dveh članov kolektiva. Za Branka Skričca je bil sprejet sklep, da se ugovor zavrne kot neutemeljen in se ne odloča skupne disciplinske

Za ta dela se odpre poseben konto. Obravnavali so pritožbo delavca na izbor delovodje montaže Javornik in ugotovili, da izbrani kandidat izpolnjuje vse razpisne pogoje in da je odbor za delovna razmerja upošteval vse razpisne pogoje in da pri razpisu in izboru ni ravnal v nasprotju z veljavnimi samoupravnimi določili. Pritožbo za razveljavitev sklepa odbora oziroma zahtevek za varstvo pravic so zavrnili. Če bo širša presoja pokazala, da odbor ni dobil vseh podatkov in je bil pri odločanju zaveden, je v pristojnosti odbora, da po taki ugotovitvi ponovno presodi o pravnosti izbora.

Po razlagi Franja Kragolnika je delavski svet soglašal, da se začne postopek za spremembo samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in spremembo statuta Železarne, ki so potrebne, da se po predlogu izvede reorganizacija prodajno-nabavne službe.

Obravnavali so sporočilo delavskega sveta TOZD Valjarna žice profilov o problematičnem ogrevanju garderob in pomanjkanju tople vode. Delavski svet je naročil, da se ureditvi ogrevanja s strani remontnih delavnic da absolutno prednost.

Poslovno poročilo za devet mesecev s programom urejanja osebnih dohodkov za leto 1981 bo v javni razpravi po delovnih skupinah TOZD do 7. novembra.

V zvezi s sprejemanjem sporazuma o združitvi izobraževalnih skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo je delavski svet soglašal s pripombo delegata, da se ne opusti poklicna šola za vodovodne instalaterje v okviru ZIC Jesenice.

ZK

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

Britanske privatne železarske družbe, pa tudi zahodnonemške, francoske in italijanske, se vedno bolj pritožujejo zaradi konkurenčnosti tistih železar, ki jih podpira država, oziroma so v njeni lasti. Mnenja so, da te železarne ne upoabljajo državne subvencije za podporo nezaposlenim pri zapiranju nerentabilnih obratov, temveč za zniževanje cen, kar omogoča nelegalno konkurenco privatnim železarnam in s tem poslabšuje njihov zaradi recesije že tako slab ekonomski položaj. Britanska vlada, pa tudi ostale, ki podpirajo svoje železarne, so mnenja, da je bodoči razvoj državne železarske industrije preveč pomemben, da bi ga prepustili samo spreminjajoči se tržni situaciji.

MLADI O SEBI, SVOJIM PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

PREGLED SESTANKOV OO ZSMS V ŽELEZARNI

OO ZSMS TOZD LIVARNA

V osnovni organizaciji ZSMS Livarna so se sestali 15. oktobra in se najprej dogovorili o organizaciji lokalne delovne akcije, in sicer o upravljanju v TOZD s pomočjo delovodij na pristoječo. V nadaljevanju so evidentirali možne kandidate, in sicer za občinsko konferenco ZSMS Jesenice Radeta Radonovića in v koordinacijski svet ZSMS Železarni v odbor za rekreacijo Martino Mlakar.

Evidentiranje za skupščinske volitve poteka normalno, v akcijo pa se uspešno vključujejo tudi mladi. Na seji so kritično ocenili neaktivnost nekaterih mladincev v TOZD Livarna.

OO ZSMS TOZD JEKLARNA

Mladi iz OO ZSMS Jeklarna so na sestanku najprej obravnavali proizvodno problematiko, ki jo je razložil Alojz Kalan. Poudaril je, da so vsak mesec za več kot tri tisoč ton pod planom. Še vedno se srečujejo s prevelikim številom neopravičenih izostankov in veliko bolezensko odsotnostjo. Izrazil je tudi veliko zaskrbljenost glede izpolnitve planskih obveznosti. Dejal je, da bi mladi lahko v tej kritični situaciji več pripomogli k izboljšanju proizvodnje.

Mladi so se dogovarjali o organizaciji izleta v Beograd, in sicer na dan, ko bi bila izmena, ki bi imela največ prijavljenih, prosta, ostali pa naj bi koristili svoj redni dopust.

Za predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS Železarni so enoglasno predlagali Nesiba Tako.

Predlagali so tudi najboljše mlade delavce samoupravljalce in se dogovorili, da zberejo predloge iz celega leta in na osnovi tega potem izberejo najboljše mlade delavce samoupravljalce.

OO ZSMS TOZD REMONTNE DELAVNICE

Mladi iz te OO ZSMS so 13. oktobra pregledali delo in vzroke za slabo delo svoje osnovne organizacije. Menili so, da bi predsednik OO ZSMS moral bolj spodbujati delo in izpolnjevanje sprejetih nalog. Tudi posamezni aktivisti se sestajajo bolj redko, razen v aktivu ERD ni bilo vidnih rezultatov dela. Da bi delo OO ZSMS bolj zaživelo, so predlagali uvedbo evidenčnih kartonov za vsakega mladca, na katerih bi spremljali delo mladincev, predvsem mladih komunistov. Na osnovi take evidence bi tudi lažje kadrovali mlade za različne samoupravne funkcije, predvsem za delo v OO ZSMS.

Novosprejete mlade delavce je treba seznanjati z delom v OO ZSMS.

Tudi evidentiranje možnih kandidatov za delo v ZSMS ne poteka, kot bi moralo. Edino aktiv v SRD Jesenice je predlagal Dragutina Gvozdića v predsedstvo OK ZSMS Jesenice in v komisijo za kulturo pri KS ZSMS Železarni, Miloša Stikića v komisijo za šport pri KS ZSMS in Zaima Čordića v center za MDA. V ostalih aktivih evidentiranja še niso opravili.

OO ZSMS TOZD HLADNA VALJARNA BELA

V oktobru so člani predsedstva OO ZSMS HVB obravnavali zaključek evidentiranja možnih kandidatov za delegacije SIS in zbor združenega dela skupščine občine. Obravnavali so tudi kadrovskega zasedbo predsedstva in komisij in ugotovili, da člani komisij ne delujejo dovolj aktivno. Dogovorili so se, da na programsko volilni konferenci OO ZSMS HVB nekatere člane zamenjajo.

Dogovarjali so se tudi o akcijskem programu za mesec november in december. Komisija za šport bo organizirala medoddelčno tekmovanje v nogometu in v novembru obratno tekmovanje v kegljanju na asfaltu. Komisija za idejnopolitično delo bo v počastitev 29. novembra organizirala skupaj s krajevno skupnostjo Javornik-Koroška Bela kviz na temo: Razvoj železarstva na Gorenskem in železarji med NOB.

Predsedstvo je sklenilo, da skliče programsko volilno konferenco OO ZSMS HVB v drugi polovici decembra.

OO ZSMS TOZD JEKLOVLEK

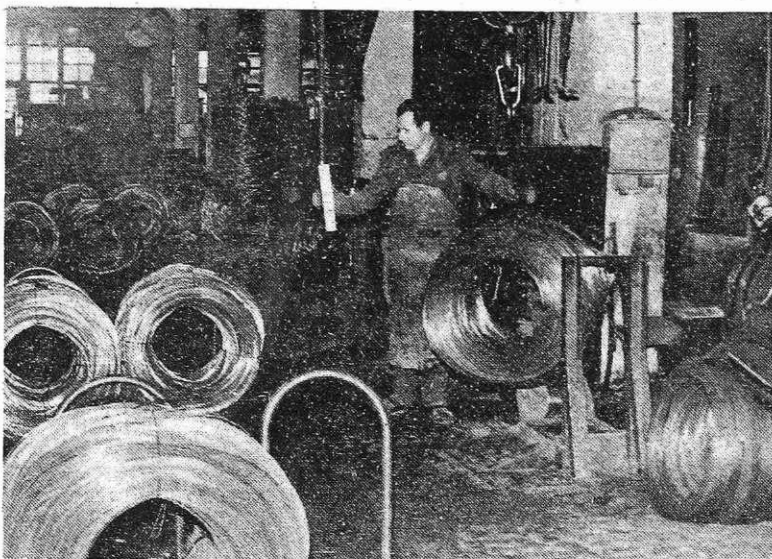
Na mladinskem sestanku OO ZSMS TOZD Jeklovlek so v oktobru ugotovili, da je med mladimi precejšnja nezainteresiranost za delo v OO ZSMS. Mlade bo potrebno bolj spodbujati za delo v mladinski organizaciji. V zvezi s tem so zadolžili predsednika OO ZSMS, da sestavi anketni list, na osnovi katerega bodo ugotovili interese mladih v TOZD. Pospešiti bodo morali tudi izbor najboljšega mladega delavca – samoupravljalca.

TOZD ŽEKLARNA

Mladi žeklarji so se sestali 13. oktobra in najprej predlagali svoje delegate v posamezne organe ZSMS, in sicer: Simona Bedene za člana predsedstva KS ZSMS Železarni, Hazima Omamovića za člana komisije za šport pri KS ZSMS Železarni in Vasjo Hribarja v komisijo za informiranje pri OK ZSMS Jesenice. Obravnavali so tudi trenutno gospodarsko situacijo, katero je razložil vodja TOZD. Mladi so podprli predlog vodstva TOZD za delo v prostih sobotah, saj bodo tako lažje izvršili planske naloge, predvsem pa izvozne obveznosti.

OO ZSMS DELOVNE SKUPNOSTI ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE

Sestanek je bil sklican na predlog koordinacijskega sveta ZSMS Železarni.

V patentirnici žice (Foto I. Kučina)

KONFERENCA MLADIH IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Sestavni del priprav na volilno programsko sejo OK ZSMS Jesenice, ki bo konec novembra, so tudi seje področnih konferenc. Praviloma bi morale biti v tem času le programske konference, vendar se te vsako leto spremenijo v volilne zaradi kadrovskih težav, ki odražajo nenačrtno, naključno izbiro vodstev OO ZSMS ali delegiranja v organe OK ZSMS Jesenice.

Tako so se v torek, 3. novembra, na volilno-programski seji zbrali mladi iz krajevnih skupnosti. Seje se je od enajstih osnovnih organizacij ZSMS udeležilo štirinajst delegatov iz osmih OO ZSMS, kar je zadostovalo za sklepčnost konference.

Poročilo predsednika o delu v preteklem obdobju je odprlo vse probleme in prizadevanja mladih v krajevnih skupnostih, da obstoječe stanje premaknejo z mrtve točke. Največ prizadevanj v zadnjih dveh letih so mladi namenili širjenju kroga aktivnih članov ZSMS v krajevnih skupnostih in zagotavljanju prostora in finančnih sredstev za osnovno delo OO ZSMS. Ne pri enem, ne pri drugem ni bilo zaželenih rezultatov. Krivi pa so tako mladi, kot ostali, ki premnogokrat mlade podpirajo le na papirju, deklarativno.

Ko so mladi dobili »pretresli« stanje v posameznih skupnostih, so sklenili določene uspele aktivnosti poizkusiti (seveda upoštevaje specifičnosti posamezne KS) ter jih vnesti v svoj program dela.

KONFERENCA MLADIH V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Mladi iz osnovnih in srednjih šol so se 4. novembra zbrali na programsko-volilni konferenci. Udeležba mladih je bila več kot zadovoljiva, saj so se konference udeležili delegati iz vseh OO ZSMS, ki so povezane v področni konferenci.

Kljub temu, da konferenca ni potekala tako, kot bi se spodobilo za najvišji organ mladih v vzgoji in izobraževanju, je bilo iz poročila predsednika področne konference in poročil posameznih delegatov mogoče izluščiti najbolj pereče probleme mladih v osnovnih in srednjih šolah.

Vzrok za slabo delo področne konference v preteklem mandatnem obdobju je iskati v velikem osipu mladih aktivistov, saj se je praktično v devetih mesecih zamenjalo celotno predsedstvo področne konference in v neizkušeni mladih pri obravnavi trenutnih aktualnih problemov ter njihovu reševanju.

Površni opazovalec bi dobil občutek, da je delo OO ZSMS v osnovnih in srednjih šolah zanemarljivo, vendar ni tako. OO ZSMS so zelo delavne nosebno velja to za OO ZSMS v

zarne. Mladi so potrdili program dela do decembra. Predstavnik KS ZSMS Darko Mlakar je poudaril, da bo OO ZSMS v bodoče morala bolj sodelovati s KS ZSMS Železarni.

Evidentirali so tudi možne kandidate za organe koordinacijskega sveta ZSMS Železarni, in sicer: Danico Škreblić za delo v komisiji za SLO in družbeno samozastito pri KS ZSMS (podaljšan mandat), Simono Mastnak za komisijo za informiranje (podaljšan mandat), Brigito Džamagastić za komisijo za idejnopolitično delo in Mileno Razinger za komisijo za šport.

Za organe OK ZSMS so evidentirali Danico Škreblić in Igorja Arha, katerega so izvolili tudi za referenta za šport v OO ZSMS.

Redžep Salkić je na sestanku podal kratko poročilo o brigadirskem življenju na republiški MDA KRAS '81, na kateri je sodeloval.

Vasjo Hribar

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ZNANSTVENA REVOLUCIJA SE MORA OSVOBODITI JARMA SILE

Pred izbruhom prve svetovne vojne so v Nemčiji trdili, da bo vojna trajala le dva do tri mesece. Toda prva svetovna vojna je trajala celih 1.610 dni. Tudi Hitler je nameraval z bliskovito vojno zaslužiti Evropo v nekaj tednih. Druga svetovna vojna se je vlekla celih 2.190 dni.

Zgodovinske izkušnje potrjujejo, da bi bil tudi jedrski spopad dolgotrajnejši.

SOCIALNO VARSTVO V SLO

V SODOBNI VOJNI SE UTEGNE VSAK ČLOVEK ZNAJTI V SITUACIJI, KO MU BO NUJNO POTREBNA POMOČ – NE GLEDE NA VRSTO IN STOPNJO OGROŽENOSTI. V VOJNI JE DRUŽBENA SKUPNOST DOLŽNA SKRBE TI ZA VSE OSEBE, KI SO POTREBNE TE POMOČI. USTREZNO ORGANIZIRANJE SOCIALNEGA VARSTVA V VOJNIH RAZMERAH, T. J. ZAGOTOVITEV SOCIALNE VARNOSTI VSAKEGA BORCA, VSAKEGA UDELEŽENCA ODPORA IN NJIHOVIH DRUŽINSKIH ČLANOV – JE IZJEMNO POMEMBNO V ZASNOVI SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE.

ZATO BO SOCIALNO VARSTVO EDEN BISTVENIH DEJAVNIKOV V MOREBITNI VOJNI IN POMEMBNA SESTAVNA OBRAMBE NAŠE DOMOVINE.

(TITO na XI. kongresu ZKJ)

Socialni pojavi in število ljudi, ki imajo pravico do socialnega varstva v mirnem času, se pojavljajo bolj ali manj ustaljeno in enakomerno. V vojni pa zaradi večjega števila rušenj in uničenja materialnih dobrin ter izgub v ljudeh nastopijo socialni pojavi nenadoma in v vsej znani krutosti.

Redni spremljevalec vojn so tudi migracije prebivalstva, večje število vojnih invalidov, zapuščenih otrok, starejših in onemoglih ter nepreskrbljenih oseb. Poleg oskrbe ranjenec in bolnikov, otrok in mater bo dejavnost socialne politike tudi reševanje ogroženih in prizadetih v vojni.

Zavedati se moramo že danes, da pomeni psihično stanje preživelih izjemno socialni problem. Nastopajo številne možnosti za duševno izčrpanost ob uporabi vse hujšega uničevalnega orožja (napalm, jedrsko-biološko-kemično orožje), pa tja do psihološke neprivrženosti posameznikov.

Trenutne duševne depresije, izguba doma, družine, eksistence, nenadna sprememba življenja, negotov položaj povzročijo nenormalne psihične reakcije prizadetih.

Ogroženemu prebivalstvu torej ni dovolj samo materialna pomoč: prehrana, nastanitev, obleka, obutev, itd., temveč bo potrebno poskrbeti za vsakega človeka posebej. Socialne službe, čeprav so najpogostejše usmerjene v zbiranje in delitev materialne pomoči, organiziranje nastanitve prizadetih in ogroženih, se morajo v podobnih primerih poglobiti tudi v problematiko saniranja notranjih odnosov med ljudmi.

Najpomembnejša vprašanja socialnega varstva v vojni so:

- migracija in nastanitev
- sprejemanje povratnikov
- prehrana
- gmotna pomoč in
- socialna rehabilitacija

Migracija in nastanitev: Potreba po zaklanjanju prebivalstva s prizadetega območja in začasni nastanitvi v bližje in širše raje je pogost pojav v vojni. Za vsako migracijo je skupna značilnost, da imajo ljudje malo sredstev za življenje, oziroma jih sploh nimajo. Primeri iz NOV, ko so bili evakuirani več ali manj v vseh krajih. Tako je bilo pred sovražno ofenzivo na KOZARI leta 1942 na to planino evakuiranih približno 80.000 ljudi iz okoliških naselij.

Evakuacija iz KORDUNA, BANIJE, LIKE in BOSANSKE KRAJINE v času četrte sovražnikove ofenzive je zajela več sto tisoč ljudi. Evakuacija prebivalstva iz DALMACIJE – zaradi nemškega terorja – v begunsko taborišče EL ŠAT v Afriki leta 1944 je zajela okrog 27.000 beguncev, predvsem žensk in otrok. Sovjetska zveza je od julija do novembra 1941 iz zahodnih delov države evakuirala okrog 20 milijonov ljudi in 1523 industrijskih podjetij. Francozi so skorajda popolnoma evakuirali mesto STRASBOURG. V Angliji in Škotski so oblasti v letu 1939 organizirano evakuirale iz najbolj prizadetih predelov okrog 1.500.000 ljudi (nosečnice, matere z majhnimi otroki, šoloobvezne otroke in starejše osebe). Nemci so iz Berlina evakuirali približno 2.500.000 prebivalcev, iz Hamburga pa okrog 650.000 ljudi.

Nadaljevanje

»MLADOST V PESMI, BESEDI IN SPRETNOSTI«

Podružbljanje koncepta SLO in družbene samozastite pomeni tudi najtesnejše sodelovanje mladih z Jugoslovansko armado. Da je to sodelovanje vedno boljše in pestrejše, dokazujejo številne skupne akcije. Sodelovanje se je s športnega področja preneslo tudi na področje idejnopolitičnega izobraževanja in sodelovanje na kulturnih prireditvah.

Tekmovanje »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« je eden od rezultatov sodelovanja JLA in ZSMS. Tekmovanje letos poteka že četrčič. Na Jesenicah bo letos prvič organizirano na občinskem nivoju, temu bo sledilo še regijsko, ki bo letos v Škofji Loki in pa republiško, na katero se uvrstijo zmagovalne ekipe regij.

Tekmovanje letos zajema temo »izreden pomen Titovega vojaškega dela« – iz knjige Nikole Ljubičića – Strategija miru. Dodatno literaturo črpajo iz dokumentov 10. kon-

gresa ZSMS in 11. kongresa ZKJ (področje SLO in družbene samozastite).

Na občinskem tekmovanju, ki bo v ponedeljek, 16. novembra, v jedilnici doma učencev ŽIC ob 18. uri, bodo sodelovale štiri šestčlanske mešane ekipe.

Tekmovali bodo dijaki centra srednjih šol, železarskega izobraževalnega centra, šole za zdravstvene delavce, OO ZSMS TOZD Vzdrževanje – Železarna in granicarji iz karavlj Matija Verdnik Tomaž-Zirovnica, dr. France Prešeren – Planina pod Golico, Belca in Karavanskih kurirjev NOB – Javornik-Koroška Bela.

Tekmovanje bo v obliki kviza, popestrjeno s kulturnim programom, ki ga pripravljajo dijaki srednjih šol, vojski in učenci OS Tone Cufar.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna valjarna Bela

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo Janez Pavlin je 2. novembra sklical 5. sejo, na kateri so najprej pregledali izvrševanje sklepov predhodne seje. Ugotovili so, da so vsi sklepi izvršeni, sklep o pripravi pravilnika glede prodaje pločevine na mali prodaji se črta, ker ni več aktualen, sklep o ocenjevanju odpadnega lesa pa je potrebno posredovati komisiji za ocenjevanje, pri naslednjem ocenjevanju pa obravnavati še poslovno poročilo za devet mesecev 1981.

Proizvodno tehnološko problematiko je članom odbora posredoval vodja TOZD Aleksander Jezeršek. Iz poročila je bilo razvidno, da je bila skupna proizvodnja v devetih mesecih dosežena 62.669 ton, kar pomeni 87,9 % planirane. V tej količini je vračunano tudi 1.264 ton dinam, ki je izvaljen kot usluga Metalki za izvoz v Bolgarijo. Od tega je bil plan oglednih jekel realiziran z 31.906 ton oz. 83,1 %, dinam 28.001 ton oz. 98,3 % in nerjavna jekla 2.762 ton oz. 61,4 %. Nedoseganje plana skupne proizvodnje je v devetih mesecih je posledica pomanjkanja polizdelka v prvem polletju.

Odprema je bila skupno z uslugami izvršena v količini 63.069 ton oz. 88,5 % v odnosu na plan. Od tega je bilo oglednih jekel 32.180 ton oz. 83,8 %, dinam 28.128 ton oz. 99,2 % in nerjavnih jekel 2.762 ton oz. 61,4 %.

Zaradi dobre oskrbe z vložnim materialom in dobrega dela v tretjem tromesečju se je rezultat skupne proizvodnje glede na prvo polletje povečal za 81,2 % na 87,9 %, blagovne proizvodnje pa za 81,8 % na 88,5 % glede na plan.

Oskrba s polproizvodi je bila realizirana 82.001 ton oz. 88,7 % v odnosu na plan, in sicer iz lastnega izvora 63.620 ton oz. 86,56 %, iz tujega 18.381 ton oz. 97,25 %.

Izvoz v devetih mesecih je znašal 10.911 ton oz. 63,6 % na plan, kar je 100 % več kot v enakem obdobju lani.

Najpomembnejši pozitivni premik v letošnjem letu je preseganje planiranih izpolnov. Za 4,8 % boljši izpolnjenost planirane pomeni, da je bilo iz istega polproizvoda narejenih 1.500 ton več izdelkov za tržišče. Največje preseganje je pri nerjavnih jeklih, in sicer 11,5 % in pri dinam 4,9 %, kar daje tudi dober finančni učinek.

Storilnost je znašala 202 kg na uro in delavca, s čimer je presežen nivo iz leta 1980.

Poraba pomožnih sredstev in energije se na enoto proizvoda giblje v okviru planirane.

Skupni zastoji so se zaradi dobre oskrbe s polproizvodi v zadnjem obdobju zmanjšali, vendar so kumulativno višji v primerjavi z letom 1980 zaradi pomanjkanja polproizvoda v prvem polletju. Tudi vzdrževalni zastoji so višji v primerjavi z letom 1980.

Kadrovska zasedba se je izboljšala saj je zasedenost normativna 280 delavcev, medtem ko je bil v prvem polletju le 269 delavcev. Povečala pa se je odsotnost zaradi bolezni in je skupna odsotnost velika, ni pa kritična. V upadanju je tudi število poškodb.

Iz poslovnega poročila je razvidno, da je TOZD Hladna valjarna Bela ustvarila v devetih mesecih letošnjega leta 913,9 milij. dinarjev celotnega prihodka, kar je 101,1 % v odnosu na plan in 125,7 % v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta.

Materialni stroški so skupaj z amortizacijo in drugimi poslovnimi stroški znašali 552,0 milij. dinarjev, kar je 8,5 % več od načrtovanih in 31,3 % več kot lani.

Dohodek je bil ustvarjen v višini 222,2 milij. dinarjev, kar je 17,5 % več od načrtovanega in 42,5 % več kot lani.

Obveznosti iz dohodka so znašale 175,4 milij. dinarjev, kar je 28,6 % več od predvidenih in 43,9 % več kot v istem obdobju lani. Pri tem so najbolj porasli prispevki in davki ter ostale obveznosti sprejete s samoupravnimi sporazumi ali določene z zakoni.

Po obračunu vseh teh obveznosti ostane čistega dohodka 46,8 milij. dinarjev, kar je 11,2 % manj kot so načrtovali in 37,8 % več kot lani v istem obdobju. Ustvarjeni čisti dohodek zadošča za pokrivanje OD in formiranje vseh skladov tudi poslovnega sklada v višini 0,250 milij. dinarjev.

Ob poslovnem poročilu je odbor za gospodarstvo sprejel na znanje tudi oceno o izpolnjevanju operativnega programa za mesec oktober. Iz ocene je bilo razvidno, da je TOZD izpolnila operativni program 100,3 %, od tega ogledna jekla s 101,7 %, dinam 105,8 % in nerjavna jekla z 42,8 %. Izvoz je bil realiziran s 96,7 % glede na korrigiran plan.

V nadaljevanju je odbor za gospodarstvo potrdil predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec november v višini 7.700 ton od tega dinam jekla 2.950 ton, nerjavna jekla 500 ton in ostala jekla 2.480 ton, nizkoogledna jekla 1.770 ton. Plan izvoza je 1.550 ton.

Odbor je ugotovil, da zaradi nastale okvare na ZRM ogroditelj - pregorete pogonskega motorja - obstaja dodatni negativni faktor za izpolnitev plana v novembru, poleg nezadostne oskrbe z dinam in nerjavnim vložkom.

V nadaljevanju so obravnavali predlog tehnične izboljšave števil. 2553 »spremenjena tehnologija vzdrževanja rezalnih glav za TOZD HVB« avtorjev Vlada Repeta, Borisa Vahniča in Borisa Dugarja in soglašati z izračunom druge rente prihranka in nadomestila v skupni višini 26.276,00 din.

Predlog tehnične izboljšave števil. 2553 »nova tehnološka pot za izdelavo plavljenih povezovalnih trakov« avtorjev Bogdana Ravnika, Iva Cundriča, Janeza Jamarja, Toneta Ravnika, Petra Muharja, Janeza Pavlina, Janeza Rozmana, Branka Bankota in Vinka Skumavca je na predlog komisije za inova-

cije TOZD Hladna valjarna Bela posredoval delavec oddelka za zaščito industrijske lastnine, ker so vsi člani komisije soavtorji te izboljšave. Odbor za gospodarstvo je potrdil izračun letnega prihranka in izračun posebnega nadomestila, ki znaša v skupni višini 68.994,00 din.

Potrdili so tudi predlog tehnične izboljšave števil. 2555 »predelava vodila za razrez ožjih širin trakov na SISL liniji« avtorjev Petra Muharja, Vinka Skumavca in Franca Smoleja in soglašali z izračunom prihranka in posebnim nadomestilom v skupni višini 23.564,00 din.

Pri obravnavi predloga tehnične izboljšave števil. 2560 z naslovom »časovno regulirano avtomatsko odmiikanje stranskih vodil na ZRM ogroditelj« avtorja Matija Urha, odbor ni soglašal z izračunom prihranka in posebnega nadomestila. Potrdil pa je predlog komisije za inovacije TOZD HVB, da se avtorja nagradi z enkratno nagrado v višini 7.000,00 din, ker meni, da v predlogu niso upoštevani primarni predlagatelji inovacije.

Potrdili so tudi predlog tehnične izboljšave števil. 2575 »predelava vodil za uvajanje odrezkov na CTL liniji« avtorjev Petra Muharja, Marjana Žurmana in Milana Pristova in avtorjem odobrili enkratno nagrado v skupni višini 6.000,00 din, ker se tehnična izboljšava ekonomsko ne da vrednotiti.

Obravnavali so tudi dopis TOZD Družbene prehrane s katerim predlagajo, da TOZD v prihodnjem letu uvrsti v program tudi montažo dvigala za potrebe delilnice hrane. Predlog so podprli, če bodo sredstva to dovoljevala.

Na znanje so vzeli tudi informacijo o gibanju osebnih dohodkov v letu 1981.

N. K.

TOZD Žičarna

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V četrtek, 29. oktobra, je imel odbor za gospodarstvo pri DS TOZD Žičarna svojo šesto redno sejo. Člani odbora so bili najprej seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje in so ugotovili, da so bili realizirani, razen proizvodnje za izvoz, ki naj bi bila realizirana ob koncu leta, ko bodo znani vsi končni rezultati. Člani so sprejeli tudi kriterij za odobritev nagrad za posebno prizadevnost in dodatno delo pri izvrševanju izvoznih obveznosti. Izvozne obveznosti za toplo valjano žico VAC 60 pa bodo realizirane takoj, ko bo mogoče zagotoviti zadostne količine te žice.

Odbor je potrdil operativni plan za mesec november, in sicer 4400 ton vlečene žice, od tega bo 3070 ton za prodajo in 1330 ton za domačo predelavo. Za izvoz je v novembru predvideno 1153 ton, in sicer 600 ton pocinkane žice, 480 ton VAC žice in 73 ton žice v palicah.

Odbor je sprejel tudi poročilo o proizvodnih rezultatih v mesecu septembru. Skupno je bilo izdelane 4.755 ton vlečene žice, od tega 3310 ton za prodajo in 1.445 ton za domačo predelavo. Doseženi izpolnjenost je bil 97,11 %, storilnost pa 192,24 kg na uro in delavca. Poprečni osebni dohodek je bil 11.305 din na zaposlenega. Stroški so bili za 3.858.377 din nižji od planiranih. Prodajna cena je bila 39.876 din na tono žice.

Člani odbora so sprejeli tudi poročilo o devetmesečnih poslovnih rezultatih in ugotovili, da je bil količinski plan skupne proizvodnje presegan za 3,67 % in da je bila proizvodnja enakomerno porazdeljena na prodajo in na TOZD Željarno in TOZD Elektrode. Stroški proizvodnje so bili za 23.268.791 din nižji od planiranih. Doseženi izpolnjenost je bil 96,80 % in je prav tako kot storilnost boljši kot v letu 1980. Izkoristek kolektorskega časa žičarskih strojev je bil v prvih devetih mesecih nižji za 1 % in to predvsem zaradi visoke bolezenske odsotnosti.

Ocenili so poslovni rezultat kot zadovoljiv. Problematičen pa je porast materialnih stroškov v primerjavi s planom in s preteklim letom. Zato so člani odbora sklenili, da je potrebno izdelati podrobno analizo vzrokov za tolikšno prekoračitev. Poudarili so tudi, da izvozne obveznosti niso bile v celoti realizirane po planu zaradi kasnitve naročil in zaradi težav pri preskrbi z ustreznimi kvaliteto vložka VAC žice.

Odbor je obravnaval tehnično izboljšavo števil. 2549 avtorja Milosa Gasperina in Ivana Suštaršiča »predelava navijalnih bobnov na patentirni progi C« ter odobril izplačilo prve rente v znesku 43.990 din, zmanjšane za že izplačano akontacijo v višini 20.388 din. Posebno nadomestilo si avtorja delita v razmerju 80:20.

Odbor je potrdil tudi predlog komisije za novatorstvo, da se tehnična izboljšava števil. 2605 »rekonstrukcija Felind peči v patentirnici avtorja Avrelia Ravnika nagradi kot koristno idejo in se jo, če je po izvršeni celotni rekonstrukciji in

ugotovljenih učinkih obravnava kot tehnično izboljšavo. Odbor je odobril izplačilo nagrade v višini 2.500 din za tri koristne ideje.

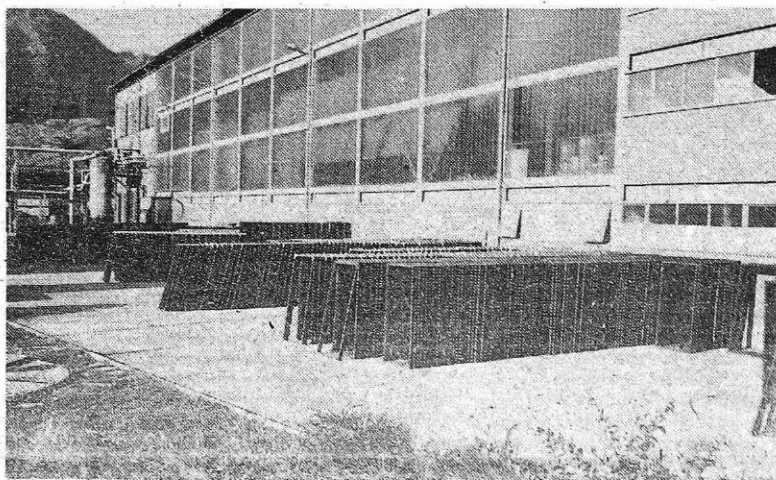
Odbor je obravnaval koristno idejo avtorja Avrelia Ravnika »odprava konstrukcijske napake pri merjenju in doziranju vodika v dušik za zaščitno atmosfero zvonastih in globinskih peči« in odobril izplačilo nagrade v višini 500 din.

Odbor je obravnaval tudi dve koristni ideji avtorja Ludvika Koljanca, in sicer: »sprememba hlajenja žice pri izstopu iz lužne kopeli in korekcija temperature luga« in »uporaba zmesi žagovine in grafit namesto retortnega oglja pri polnem pocinkanju žice«. Odbor je sklenil, da se odobri izplačilo nagrade za vsako koristno idejo v višini 1.000 din.

Prav tako je odbor odobril izplačilo nagrade v višini 1.000 din za koristno idejo avtorja Milosa Gasperina »predelava hladilne naprave na patentirni progi C«.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval tudi stanje proizvodnje v pocinkovalnici z začetkom obratovanja pocinkovalne proge III. in sklenil, da se zaradi dodatne obremenitve starejših delavcev v pocinkovalnici za prvih 14 dni priznava ure za manjkajoče na račun novih delavcev. Nato pa le v primeru, če delovodja ugotovi zmanjšano delovno usposobljenost pri novih delavcih.

A. S.

Kovinski podboji čakajo kupce (Foto S. Kokalj)

Železarski avtobus čaka na potnike (Foto S. Kokalj)

TOZD Valjarna debele pločevine

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Valjarna debele pločevine je imel 23. oktobra peto sejo, ki jo je vodil predsednik Jože Plemelj. Pri pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi izvršeni, razen sklepa 5.1., ki obravnava izdelavo kataloga del in opravil. O delu bi moral poročati predsednik komisije, ki je bil odsoten in se realizacija tega sklepa prenese na naslednjo sejo.

Na predlog komisije za razpis in izbiro opreme za finalizacijo debele pločevine za nabavo stroja za avtogeno rezanje pločevine so sklenili, da se kupi stroj z računalniškim krmiljenjem.

V zvezi z investicijo miniračunalnik S/1 so sprejeli naslednje ukrepe: - investicija je zajeta v plan investicij za leto 1981,

- TOZD Valjarna debele pločevine je investitor omenjene investicije,

- potrjuje se predložena višina sredstev za investicijo, za kar se koristijo nerazporejena sredstva amortizacije TOZD, namenjena za združevanje,

- sektor FRS uredi financiranje, sektor novogradnja pa realizira investicijo,

- v TOZD Valjarna debele pločevine se mora izvršiti temeljita priprava, tako v zvezi z organizacijo dela oziroma glede delovne kartice, kot za samo uvedbo računalnika.

Po obravnavi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih v občini Jesenice za obdobje 1981-85 so sprejeli ugotovitveni sklep, da so delavci v javni razpravi, ki je potekala v aprilu 1981, potrdili koriščenje sklada skupne porabe za leto 1981 in v okviru tega tudi združevanje po 400 din na zaposlenega za potrebe krajevnih skupnosti. Na osnovi tega so sprejeli samoupravni sporazum ob dejstvu, da bodo k sporazumu delavci vsako leto sprejeli ustrezen aneks, ki bo opredeljeval višino združevanja sredstev za tekoče leto. Za podpisnika so pooblastili Jožeta Plemelja.

Soglašali so, da se doslej ločeni izobraževalni skupnosti za metalur-

gijo in kovinarstvo združita v enotno skupnost za metalurgijo in kovinarstvo in skladno s tem sprejeli tudi samoupravni sporazum o ustanovitvi izobraževalne skupnosti za metalurško in kovinsko usmeritev v SR Sloveniji in statut te skupnosti.

Na predlog reorganizacije prodajno-nabavne službe Železarnice in so soglašali s pričetkom postopka za spremembo samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in s spremembo statuta Železarnice v zvezi z reorganizacijo prodajno-nabavne službe Železarnice.

Na znanje so vzeli informacijo asistenta za delovne naprave, da je odbor za gospodarstvo pri DS Železarnice na svoji peti seji sprejel sklep, da se nakažejo manjkajoča sredstva za nakup obračalne naprave v TOZD Valjarna debele pločevine.

Na predlog poslovnega odbora Železarnice in odbora za gospodarstvo pri DS Železarnice so ponovno proučili višino potrebnih sredstev namenjenih za inventar, ki jih je planirala TOZD Valjarna debele pločevine in menili, da planiranih sredstev ni mogoče zmanjšati zaradi pričetka obratovanja računalnika S/1.

Strinjali so se, da se problem izvoza tretira kot izjemni dogodek in je zato delo delavcev na proste sobote obveza ter se vsak neupravičeni izostanek obravnava kot hujša kršitev delovne dolžnosti. Zaradi velikih količin pločevine za izvoz, ki so naročene v mesecih oktobru, novembru in decembru, morajo delavci v vseh oddelkih delati tudi na proste dneve, če v rednem delovnem času ne bo mogoče realizirati vseh naročil.

Ob sklepu seje so imenovali člane inventurnih komisij.

IS

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarna debele pločevine je v torek, 3. novembra, sklical peto redno sejo. Pri pregledu sklepov četrte seje so ugotovili, da so bili vsi izvršeni.

S predlogom stimulacije za izvoz, ki ga je izdelal oddelk za nagrajevanje, je odbor soglašal s pripombo, da se negativna stimulacija ne obračunava, če ni naročil za izvoz in če ni ustreznega polizdelka.

Poslovno poročilo za devet mesecev leta 1981 so vzeli na znanje, v zvezi s tem pa tudi sprejeli nekatere ugotovitve in sklepe ter jih posredovali delavskemu svetu TOZD v obravnavo in potrditev. Sprejeli so tudi kazalce uspešnosti poslovanja.

Potrdili so operativni program za mesec november, ki znaša 6100 ton, od tega 2.000 ton za izvoz.

Na znanje so vzeli poročilo o proizvodnji za mesec oktober. Ugotovili so, da so bili vsi oddelki pod planom, in sicer: proga za 172 ton, adjustaža za 330 ton in odprema za 513 ton.

Pločevine za izvoz je bilo odpremljene 1.520 ton, adjustirane 2.250 ton, 530 ton pa je čaka na odpremo.

Količinski plan ni bil dosežen zaradi forsiranja izvoza in delno zaradi pomanjkanja vagonov, namenjenih za odpremo pločevine za izvoz.

IS

Železarski globus

LR KITAJSKA

Dobava železarskih izdelkov iz japonskih železarn LR Kitajske je v zadnjem času pričela nazadovati. Vzrok za to je v zmanjšanju razpoložljivih sredstev in sprememba v gospodarski politiki, ki daje prednost lahki industriji in poljedelstvu pred težko industrijo. V prvi polovici letošnjega leta so dobavile japonske železarn LR Kitajske 910.000 ton svojih izdelkov. Predstavniki japonskih železarskih družb se bojijo, da izvoz v celotnem letošnjem letu ne bo dosegel dva milijona ton, kar bo po letu 1973 najnižja količina.

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 6. novembra, je predsednik delavskega sveta TOZD Valjarna debele pločevine Jože Plemelj sklical šesto sejo. Po pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi izvršeni.

Na znanje so vzeli poročilo o izdelavi kataloga opravil in nalog in ugotovili, da je delo komisije, ki je katalog izdelala, končano, zaključeno pa je tudi vrednotenje.

Pri obravnavi devetmesečnega poslovnega poročila so ugotovili, da so ga obravnavale vse samoupravne delovne skupine in nanj niso imele pripomb, razen SDS-Resman, ki je postavila vprašanje, kdo bo kril izgubo v temeljni organizaciji, če bi nastala zaradi povečanega izvoza in kakšna je usoda planskih obveznosti.

Po obrazložitvi, da je breme izvoza porazdeljeno po vseh temeljnih organizacijah, ki so v proizvodni verigi, so sprejeli sklep, da je treba v prihodnjem letu zasledovati rezultate poslovanja in jih primerjati s tistimi, ki bi jih ustvarili, če ne bi dajali prednosti izvozu.

Po daljši razpravi so soglasno potrdili kazalce uspešnosti poslovanja in poslovnega poročila za devet mesecev leta 1981 z ugotovitvami in sklepi, ki jih je posredoval odbor za gospodarstvo:

Devetmesečni gospodarski načrt je bil dosežen: na progi 103,3 %, v adjustaji 101,1 % in v odpremi 101,5 %. Gospodarski načrt je bil v vseh oddelkih presežen zaradi prestavitve remonta iz aprila 1981 v april 1982.

Izplen planiran v višini 79,0 % je bil višji za 1,58 % zaradi velikih naročil na valjano dolžino in večje količine pločevine navadnih kvalit.

Storilnost je naraščala in v mesecu avgustu dosegla 316 kg na uro in delavca. Rezultat je zato ugoden, ker je bil kljub manjšemu številu delavcev in veliki odsotnosti v poletnih mesecih plan izpolnjen. V devetih mesecih je bilo doseženo precejšnje znižanje stroškov, predvsem zaradi razlike med plansko ceno nabavljenih in domačih slabov, zaradi boljšega izplena, nižjih stroškov za pomožni material in ostalih primarnih stroškov.

TOZD Valjarna debele pločevine je v devetih mesecih letos zelo uspešno poslovala. Naloge, ki so pred njo, so predvsem zaradi izvoza zelo zahtevne, zato bo treba napeti vse sile, da se doseženi rezultat do konca leta ne bo poslabšal.

Na predlog poslovnega odbora Železarnice so brez pripomb sprejeli sklep, ki obravnava uravnavanje višine osebnega dohodka.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij so za dodatne člane volilne komisije imenovali Hasana Jakupovi-

vića, Katarino Razingera in Franja Antunovića.

Na znanje so vzeli tudi informacijo, da je DS Železarnice razpisal za sredo, 18. novembra, referendum, na katerem se bo treba odločiti o predlogu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za deli-

DS za komercialne in finančne zadeve

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 6. novembra, je predsednik delavskega sveta delovne skupnosti KO-FI sklical 6. redno sejo. Delegati so brez pripomb potrdili zapisnik prejšnje seje. Pri pregledu sklepov 5. seje so bile podane naslednje informacije:

Glede dodatnega financiranja otroškega varstva so bile sprejete usmeritve za praznopolnjenje sredstev med SIS.

Pri obravnavi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih v občini Jesenice v obdobju 1981–1985 je delavski svet Železarnice sklenil, da je treba ob prikazovanju potreb po sredstvih predložiti tudi program dela posameznih krajevnih skupnosti, da se ve, v kakšne namene bodo sredstva porabljena.

Samoupravni sporazum o ustanovitvi izobraževalne skupnosti za metalurško in kovinarsko usmeritev v SRS in statut te skupnosti je podpisan.

Glede predloga reorganizacije prodajno-nabavne službe je bil na seji delavskega sveta Železarnice sprejet sklep, da se bodo o tem delavci odločili 18. novembra na referendumu. Ob tem pa so obravnavali tudi pripombe delovne skupnosti, in sicer: usmeritve glede mikro organizacije naj se obravnavajo v naslednji fazi, v kolikor bi bil predlog potrjen, verjetno bi bilo potrebno vsaj šestmesečno delo za izdelavo le-te, ki jo v končni fazi potrjuje delavski svet KO-FI. V prihodnjem obdobju, so menili, ni pričakovati rešitve prostorskega vprašanja.

Glede prevoza Bela–Jesenice je splošni sektor dal odgovor, da bodo v bližnji prihodnosti nabavili avtobus s 25–30 sedeži in bo le-ta ob določenih urah zamenjal sedanji kombi.

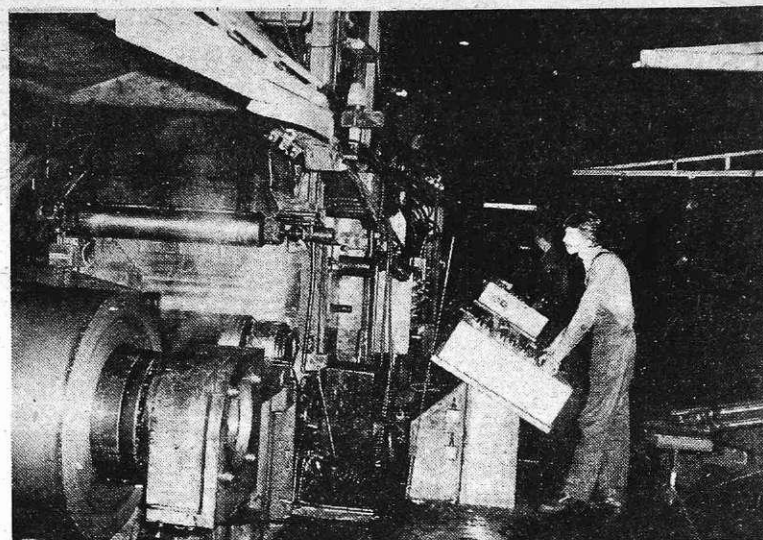
Se vedno je odprto vprašanje glede kabla za MDS stroje.

Delavski svet je na osnovi zapisnikov samoupravnih delovnih skupin in razlage Jelke Vidaličeve potrdil devetmesečno poslovnio poročilo z naslednjo ugotovitvijo: Poudarja-

tev sredstev za osebne dohodeke in dela sklada skupne porabe ter o spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi temeljne organizacije v delovno organizacijo Železarna Jesenice in statuta delovne organizacije v zvezi z reorganizacijo komercialne.

Na ponovno vprašanje glede stimulacije žerjavovodij na žerjavu št. 5, ki so zaradi izvoza preobremenjeni, so sprejeli sklep, da vodstvo TOZD z ustrežno službo ponovno prouči možnost uvedbe stimulacije, pri čemer mora upoštevati varnost dela zaradi preobremenjenosti žerjavovodij.

IS

Na Sendzimir liniji (Foto S. Kokalj)

Železarski globus

ITALIJA

Italijansko podjetje Danielli iz Vidma je dobilo letos kar tri naročila za dobavo valjarn profilov in paličastega jekla. Prvo z letno kapaciteto 150.000 ton bo dobavilo na karibski otok Trinidad, drugo z 230.000 ton v Grčijo in tretjo s 170.000 ton v Južnoafriško republiko.

PORTUGALSKA

Portugalska železarska družba v državni lasti Siderurgia Nacional bo povečala svojo sedanjo letno količino izdelanega surovega jekla s 700.000 ton na 1,6 milij. ton. V ta namen je že izdala prva naročila v vrednosti 121 milijonov dolarjev, in sicer italijanskemu podjetju Italim-

plant, avstrijskemu VOEST-Alpine, zahodnonemškemu Schloemen-Siemag in japonskemu Kawasaki. Zgradili bodo nov plavž, jeklarne s kisikovimi konvertorji in napravo za kontinuirno vlivanje slabov.

ZDA

Največje ameriške železarske družbe se vedno bolj povezujejo z japonskimi železarskimi družbami zaradi izkoriščanja tehničnega sodelovanja pri raznih železarskih postopkih. Zato so ameriške železarske družbe tudi precej kritične, ki pa jih zavračajo, češ da so minili časi, ko je veljalo pravilo: kar ni izumljeno v Ameriki, ne maramo. Pri današnjem razvoju železarske tehnologije je možno tudi mednarodno sodelovanje. Kot primer navajajo, da je ameriška železarska družba U. S. Steel Co. prodala japonski družbi Kawasaki licenco tehnologije za enostransko pocinkanje pločevine.

Manjka LR Kitajska s proizvodnjo 33 milij. ton, za katero ni podatkov, medtem ko je Jugoslavija izdelala 3,6 milij. ton, in sicer 31,6 % v kisikovih konvertorjih, 28,2 % je električno jeklo in 40,0 % SM jekla in je s tem odstotkom še vedno med vodilnimi v svetu z zastrelim SM postopkom.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Po zahodnonemških podatkih je leta 1980 deset največjih svetovnih proizvajalcev surovega jekla imelo naslednjo razporeditev proizvodnih postopkov:

država	proizvodnja milij. ton	kisikovo jeklo, %	elektro jeklo, %	SM jeklo, %
Sovjetska zveza	149,1	29,0	10,0	61,0
Japonska	111,4	75,5	24,5	—
ZDA	101,7	61,2	27,2	11,6
ZRN	43,8	78,4	19,9	6,7
Italija	26,5	45,3	53,1	1,7
Francija	23,2	82,2	15,9	0,9
Poljska	20,0	39,0	14,4	46,6
Brazilijska	15,3	63,4	24,7	11,8
Romunija	13,3	44,0	19,3	36,7
Španija	12,7	45,8	49,2	5,0

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz sedemnajstih temeljnih organizacij ter iz treh delovnih skupnosti prejeli kar 178 zapisnikov (brez tistih, ki jih že v prejšnji številki nismo povzeli) sestankov SDS. Jasno je, da tudi tokrat vseh ne bomo mogli povzeti. Sicer pa so SDS največ obravnavale poslovanje v minulih devetih mesecih ter predlog poravnave osebnih dohodkov in za dvig plačilnih kategorij, seznanjale pa so se tudi z zadevami, ki jih bomo sprejemali na bližnjem referendumu.

Ker je zapisnikov enostavno preveč, v današnjem pregledu ne bomo povzemali dnevnih redov, ki se od temeljne do temeljne organizacije nekoliko razlikujejo, temveč samo vsebinske pripombe, pobude, stališča SDS.

Iz TOZD PLAVŽ smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, aglomeracija 1 in 2, ter plavž 2, 3 in 4. SDS vodstvo TOZD se pritožuje, da še vedno ni prejela odgovore na nekatera vprašanja, ki jih je postavila na sestanku 3. septembra letos. SDS aglomeracija 2 je predlagala, da se v garderobi aglomeracije namestijo klopi ob omarih. SDS plavž 2 ugotavlja, da so v TOZD Plavž dosegli sicer ugodne poslovne rezultate, vendar pa pri osebnih dohodkih zaostajajo za planiranimi. Ugotavljajo tudi, da bo v zadnjem četrtletju treba vložiti še več naporov, da bi dosegli načrtovano proizvodnjo, kajti težave imajo s plavžem števil. 2. SDS plavž 3 meni, da bi lahko dosegli še boljše rezultate, če bi imeli na razpolago boljše koks. Ta, ki ga uporabljajo, je namreč predoben. Žerjavovodje je na sestanku zanimalo, kaj je z novim žerjavom na plavžu števil. 2, oziroma kdaj ga mislijo usposobiti za delo. Na tem plavžu je potrebno popraviti tudi silose za rudo.

Iz TOZD JEKLARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, kamnolom Trebež, PTO, ponvično gospodarstvo 1, 2 in 3, SM peči 1, 2, 3 in 4, livna jama 1, 2, 3 in 4, staro železo 2, 3 in 4, priprava FE-legur, elektropeči 1, 3 in 4, BBC ter kontiliv 1 in 2. SDS ponvično gospodarstvo 1 in 2 sta na skupnem sestanku med drugim ugotovljali, da je tudi pri njih prišlo do kratkega zastoja zaradi pomanjkanja delavcev, pa tudi, da so imeli industrijski zidarji več vročih remontov, ki so jih izvršili v zelo kratkem času in tako pripomogli, da je jeklarna ni še v večjem zaostanku s proizvodnjo. Pritožujejo se, da ogrevalne naprave v garderobi ponvičnih zidarjev ne delajo ter da iz radiatorjev teče voda. SDS ponvično gospodarstvo 3 opozarja tudi, da je treba popraviti gorilce na žlebovih in na ponvcih. SDS SM peči in livne jame so mnenja, da bi z odpravo nekaterih subjektivnih vzrokov, z večjo disciplino in ob boljših pogojih dela poslovne rezultate lahko izboljšali. SDS SM peči 4 in livne jame 4 tako ocenjujejo poslovanje temeljne organizacije v prvih devetih mesecih letošnjega leta: »Za neizpolnjen plan in slab finančni rezultat ne moremo več kriviti objektivnih vzrokov, kot so fluktuacija, občasno pomanjkanje gradiva itd. Krivda, da je naš kolektiv zašel v izgubo, je subjektivna. Preveč izo-

stajamo z dela, prepočasi delamo, premalo smo vestni pri izvajanju delovnih nalog in preveč trošimo. Nujno je, da napremo vse sile in zmanjšamo porabo energije in livnih materialov.« SDS staro železo opozarja, da so pristaniški žerjavi preobremenjeni in da so zato večkrat v okvari. To pa povzroča probleme pri nakladanju vložka. SDS priprava FE-legur želi v zvezi s problematiko, ki jo je obravnavala, dobiti več pojasnil. Zanimajo jo: »kdo je odgovoren za tako slabo proizvodnjo in poslovanje« in »zakaj se delo v proizvodnji tako nizko stimulira«. Dalje: »Zakaj niso prikazani grešniki, da se proizvodnja ne zboljuje; za potratno in razpisništvo materiala ni bilo še nič ukrenjenega ali izboljšane; zakaj se kršiteljev (slaba proizvodnja, slaba vzdržnost peči, nekvadratna proizvodnja, slaba disciplina) ne pokliče na odgovornost in kaznuje«, kajti »to so stari problemi, ki do danes še niso bili rešeni«. Zato vprašujejo, »do kdaj bomo še tako delali«. SDS elektropeči 1 pa vidi vzroke za stanje v jeklarni v veliki odsotnosti z dela, v pomanjkanju surovin, v velikem odpisu v valjarni na Beli ter v številnih zastojih. Pravijo, da so delovni pogoji — dokler ne začne obratovati odpravevalna naprava (sestane je bil dne 2 XI.) — nemogoči, saj se zaradi prahu ne vidijo niti luči pod streho. Tudi glede premij se jim ne zdi vse najbolj pravilno. Prav zato, ker se v hali preveč kadi, morajo, na primer, ustaviti peči, da v martinarni lahko delajo (in tam so tako s premijami pred njimi). Pritožujejo se tudi, da v garderobi pečarjev že od zime nimajo vrat ter nad delavci »Vatrotalne«, ki po opravljenih remontih, ne »pospravljajo« za seboj, tako da imajo sami odvečno delo. Zaradi slabše žerjavne proge žerjavi pri vlivanju ne mirujejo. Krtača za čiščenje kokil B-8 je prevelika in ne gre v kokilo. Tudi Fe-ro legure ležijo marsikje raztrešene. To so le nekatere od pripomb in predlogov, ki so jih člani SDS izrekli na svojem sestanku pod razno. SDS BBC peči ter elektropeči 3 in 4 se pritožujejo nad prevelikimi mehanskimi zastoji, daljšim popravilom peči, slabšo vzdržnostjo peči in podobno. Med drugim omenjajo tudi, da »prebode« name niso bile pravočasno očiščene, zaradi česar je prišlo v oktobru do večjega zastoja.

Iz TOZD BLUMING ŠTEKEL smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, bluming 1, 2 in 4, adjustaža štekel 1, 2 in 3, lužilnica adjustaže ter adjustaža bluming 1 in 2. SDS vodstvo TOZD v zapisniku med drugim omenja, da se zaradi slabega vzdrževanja slabša tudi izplen in da je pomanjkanje materiala eden od odločujočih dejavnikov pri nadaljnjem obratovanju in delu obrata (»treba je narediti razporeditev jekla«). Sklenila je tudi, da naj bi se do konca leta izdelalo podatke o uporabi in trošenju deviznih sredstev, obenem pa naj bi se izdelal tudi načrt o porabljenih in pridobljenih deviznih sredstvih. Pravijo tudi, da imajo vložek sicer že plačan, da pa ga ne smejo koristiti pri redni proizvodnji. Tudi s kvaliteto vložka oziroma jekla niso zadovoljni. SDS bluming 2 se pritožuje, da v garderobi ni tople vode, da so zamašeni odtoki, pipe pa polomljene. Zamenjati in zatesniti je treba tudi steklo na škarjah ter urediti sanitarije. SDS bluming 4 v zvezi s sedanjim načinom obračunavanja odstotkov opozarja, da je delo štekla in bluminga med seboj tesno povezano. Pripombe je imela tudi na garderobe (topla voda, pipe), pomisleke pa tudi glede varnosti dela v kanalu; ki je po njenem mnenju preslabo zaščiten, tako da se lahko pripeti tudi večja nezgoda. SDS adjustaža štekel 1 meni, da se dobro

delo in dober finančni rezultat nič ne pozna na osebnih dohodkih. Delavci, ki delajo na Bronxu so postavili vprašanje, »kaj je z dvizko mizo, saj je že dve leti postavljena, pa še sedaj ne dela«. Skupaj z delavci z LR pa jih tudi zanima, zakaj doslej še ni izveden sklep, da se bo od 1. 10. letos signiralo tudi z notranje strani in kaj se misli ukreniti glede ropota v oddelku. Na sestanku SDS adjustaže štekel 3 je bilo poudarjeno, da naj bi vzdrževalci bolje vzdrževali obe liniji. Pritožbe so bile izrečene tudi na račun garderob. Delavci v adjustaži štekla namreč sploh nimajo sanitarij in morajo hoditi v druge obrate, kjer pa so tudi v zelo slabem stanju (pokvarjene so pipe in tuši, večkrat pa tudi ni tople vode). O teh problemih sta hotela spregovoriti na seji delavskega sveta tudi njihova delegata, vendar pa sta bila, po njihovih besedah, prekinjena, češ, da »to ni tema sestanka«. V zvezi s tem SDS poudarja, da sta delegata po njenem mnenju izvoljena zato, da zastopata njene interese in da v primeru, če bi se takšni primeri ponavljali, ne bodo več pošiljali svojih delegatov na seje delavskega sveta. SDS lužilnica adjustaže v zvezi s poslovanjem ugotavlja, da bi bil uspeh lahko še večji, če bi imeli na voljo dovolj vložka. Pravijo, da »pride dan, ko na Javorniku zmanjka materiala in nimajo kaj delati«. Zagotavljajo tudi, da bi plan na Javorniku lahko izpolnjevali vsak mesec, če bi v začetku meseca razpolagali z večjo količino materiala. Zanimajo jih tudi, kdaj se bo uredila prehrana v kantinah (za delavce, ki delajo pod težimi delovnimi pogoji malica ni zadostno kalorična). SDS tudi moti, da osebni dohodek ostaja isti, četudi se več dela in omejujejo, da so kljub pomanjkanju delavcev dosegli dobre delovne rezultate. Delavci SDS adjustaže bluming 1 menijo, da niso oni krivi, da adjustaža ni dosegla začrtanega plana. Pravijo (sestane dne 2. novembra), »da s takimi saržami, kot jih dobivamo sedaj iz martinarne, ne moremo doseči boljše izplena, pa tudi energije in fizičnega dela se potroši še enkrat več«. SDS opozarja, da je potrebno izboljšati delovno in tehnološko disciplino, »kajti ne bi se smelo dogajati, da je treba material, ki je bil že enkrat očiščen, zaradi slabega flemanja in brušenja pregledovati in čistiti še enkrat«. Urediti je treba tudi stanje na žerjavih in v garderobah. Tudi SDS adjustaža bluming 3 je v zvezi z izpolnjevanjem plana precej podobnega mišljenja. Med drugim jo zanima tudi, kdaj se bo uredilo gretje na žerjavih in v kabini vodje brusilnih strojev. Tudi razsvetljava v oddelku je zelo slaba, še posebej pri liniji flemanja.

Iz TOZD VALJARNA ŽICE smo prejeli zapisnika »SDS valjarna žice 1 in 2. SDS valjarna žice 2 pod razno opozarja, da je treba urediti pult pri Custodis peči, dokončati dela pri ventilaciji garderobe ter urediti okna v kopalnici. Za šest sodelavcev, ki so se v kritičnih mesecih (junij, julij, avgust, september) zelo uspešno in disciplinirano zavzeli, da so s svojim delom zmanjšali posledice, ki bi nastale zaradi pomanjkanja delavcev in tako uspešno obdržali proizvodnjo na ravni planirane (s tem pa so prispevali tudi k zmanjšanju stroškov v svoji temeljni organizaciji), je SDS sklenila predlagati delavskemu svetu, da jim podeli enkratno nagrado.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

V OKTOBRU BLIZU PLANSKIH CILJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

ga jekla, vendar je bila to v letošnjem letu daleč največja mesečna količina.

V elektro jeklarni je bila situacija slabša kot v martinarni in tudi dosežena količina izdelanega surovega jekla je bila nižja od programirane. Glavni vzrok sta bila dva daljša zastoja na ASEA električni peči zaradi čiščenja prebodne jame in okvare elektrodnih glav, oziroma pogona elektrod in odpis neustrezne kvalitete. Bilo je tudi nekaj kvalitativnih težav pri izdelavi dinamo jekel.

Izpolnjevanje kvalitativnega programa je bilo v oktobru v primerjavi s septembrom v martinarni precej boljše, v elektro jeklarni pa nekoliko slabše. Martinarna je dosegla 92,5 % (septembra 95,1 %) in elektro jeklarna 94,9 % (septembra 95,1 %) kvalitativnega programa.

Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo v oktobru odšlo 3.015 ton jekla ali 67,0 % načrtovane količine. Vzrok je bil v premajhni dobavi surovega jekla.

TOZD LIVARNA

Načrtovano skupno proizvodnjo so z 99,5 % praktično dosegli, kupcem pa so dobavili 75,7 ton jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

V času, ko ni obratovala potisna peč, so imeli precejšnje obratovalne zastoje, ker je bila zaradi premajhne količine izdelanega surovega jekla v jeklarni na razpolago premajhna količina blokov za zakladanje v globinske peči in potem za valjanje. V začetku oktobra tudi valjavo ogrodo je štekel zaradi okvar ni obratovalo dobro, medtem ko se je kasneje stanje popravilo. Posledica takšne situacije je bila tudi nižja skupna in gotova proizvodnja.

Zaradi premajhne zaloge slabov je potisna peč obratovala samo od 9. do 18. oktobra in so v tem času prek nje prevladali 3.820 ton slabov.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Zaradi pomanjkanja polproizvoda ta valjarna 11. in 12. oktobra ni obratovala, vendar je kljub temu dosegla 98,2 % gospodarskega načrta skupne proizvodnje, medtem ko je gotovo proizvodnjo močno presegla za 24 %.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V tej valjarni je bila v oktobru močno pospešena proizvodnja za izvozna naročila, kar je imelo nekoliko negativen vpliv na potek ostale proizvodnje. Poleg tega je bilo tudi nekaj težav pri razkladanju slabov, obavljenih iz železarne Smederevo, ki poteka na istem tiru in z istim žerjavom kot odprema. Zato tudi načrtovana skupna in gotova proizvodnja nista bili doseženi.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo so dosegli. Delno zaradi slabega dela valjarne štekel in delno zaradi slabše kvalitete dinamo jekel je bila preskrba s to kvaliteto v oktobru nekoliko slabša, kot bi morala biti. Pri valjanju nerjavnih jekel so bile težave zaradi pomanjkanja ferokroma. Dinamo trakov so v oktobru izvaljali 3.120 ton (septembra 2.529 ton) in nerjavnih kvalitet 171 ton (septembra 405 ton).

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Zaradi letnega remonta valjavskega ogrođa Siemag je bil operativni program postavljen nekoliko nižje kot gospodarski načrt, vendar je bil presežen. Dinamo jekel so izvaljali 571 ton (septembra 566 ton) in visokootpornih jekel 263 ton (septembra 196 ton).

TOZD ŽIČARNA

Načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo so v oktobru dosegli. Imeli so nekaj težav s kvaliteto VAC žice, namenjene za izvoz. Patentirane žice so izdelali 896 ton (septembra 926 ton), VAC žice 476 ton (septembra 507 ton) in EPP žice 170 ton (septembra 186 ton).

TOZD PROFILARNA

Tako gospodarski načrt skupne kakor tudi gotove proizvodnje so v oktobru s 118 % in s 134,2 % precej presegli.

TOZD VRATNI PODBOJI

Zaradi pomanjkanja naročil je bil v oktobru znižan operativni program skupne in gotove proizvodnje, vendar tudi ta ni bil dosežen.

TOZD JEKLOVLEK

V oktobru je ta temeljna organizacija dosegla s 2001,5 tonami najvišjo mesečno skupno proizvodnjo, odkar smo ukinili obratovanje valjarne profilov in je bil zmanjšan

največji premer palic na 32 mm premera.

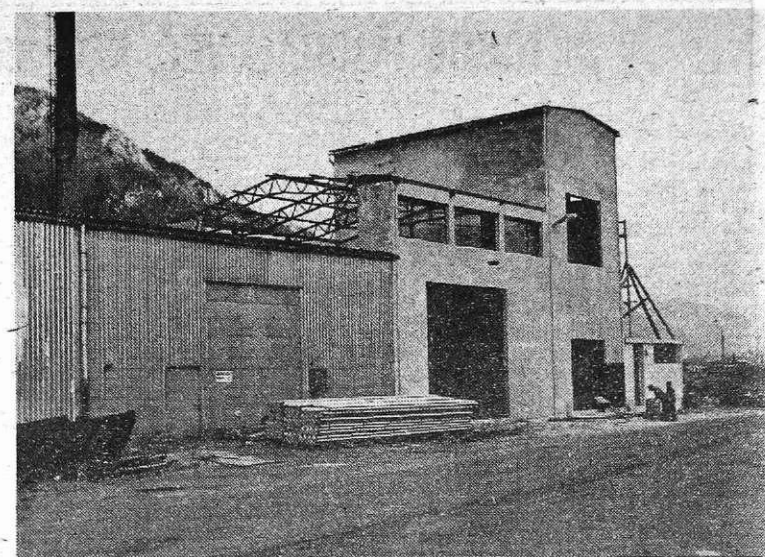
TOZD ELEKTRODE

Zaradi občasnega pomanjkanja vodnega stekla je bil moten normalen potek proizvodnje oplasnjenih elektrod. Zato načrtovane skupne proizvodnje niso dosegli, presegli so pa planirano količino varilne žice, varilnega praška in ognjestalnega materiala.

TOZD ŽEBLJARNA

V oktobru je TOZD Žebeljarna močno presegla gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje. S 1.074 tonami izvoza pa so dosegli doseg najboljši rezultat.

Avugst Karba

Novi prizidek parne centrale na Beli (Foto S. Kokalj)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V OKTOBRU 1981

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA ZA PRODAJO					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	13.600	12.700	12.496,6	91,9	98,4							
JEKLARNA	44.300	43.900	40.980,0	92,5	93,3							
- SM	28.400	28.000	26.747,2	94,2	95,5							
- EL	15.900	15.900	14.232,8	89,5	89,5							
ASEA	7.100	7.100	6.208,7	87,4	87,4							
LM	8.600	8.600	7.828,0	91,0	91,0							
BBC	200	200	196,1	98,1	98,1							
LIVARNA	153	153	156,4	102,2	102,2	60	60	75,8	126,3	126,3	75,8	
- jeklo	150	150	152,2	101,5	101,5	60	60	74,8	124,7	124,7	74,8	
- kovino	3	3	4,2	140,0	140,0			1,0			1,0	
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	34.700	36.000	32.308,1	93,1	89,7	6.470	7.170	6.010,4	92,9	83,8	5.800,2	
- bluming	16.700	17.900	20.345,3	121,8	113,7	370	470	834,0	225,4	177,5	720,4	
- štekel razrez.	13.780	15.400	10.059,7	73,0	65,3	3.580	4.000	3.174,6	88,7	79,4	3.042,2	
- štekel razz. storitve	1.700											
- termična obd. razz.	2.520	2.700	1.903,1	75,5	70,5	2.520	2.700	2.001,8	79,4	74,1	2.037,6	
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	9.900	9.900	9.724,2	98,2	98,2	2.740	2.080	3.396,4	124,0	163,3	3.435,8	
- valj. žice	9.900	9.900	9.724,2	98,2	98,2	2.740	2.080	3.396,4	124,0	163,3	3.435,8	
- valj. žice storitve												
VSLJ. DEB. PLOČEVINE	6.700	6.700	6.370,5	95,1	95,1	6.600	6.600	6.246,6	94,6	94,6	6.132,3	
HLAD. VALJ. BELA	8.030	8.030	8.371,0	104,0	104,3	7.960	7.960	8.022,7	100,8	100,8	7.927,0	
- hl. valj. Bela	8.030	8.030	8.073,5	100,5	100,5	7.960	7.960	8.022,7	100,8	100,8	7.927,0	
- hl. valj. Bela storit.			297,5									
HLAD. VALJ. JESENICE	2.650	2.250	2.668,3	100,7	118,6	2.400	2.000	2.509,6	104,6	125,5	2.547,8	
ŽIČARNA	4.850	4.850	4.960,8	102,3	102,3	3.790	3.260	3.409,8	90,0	104,6	3.374,9	
Žičarna skupaj	4.850	4.850	5.557,0	114,6	114,6							
Žičarna storitve			596,5									
PROFILARNA	1.800	1.800	2.124,6	118,0	118,0	1.400	1.400	1.878,6	134,2	134,2	1.617,6	
- HOP	1.610	1.610	1.965,0	122,1	122,1	1.390	1.390	1.825,8	131,4	131,4	1.562,4	
- HOP storitve			44,0									
- ronđele			24,3					24,3			24,3	
- ronđele storitve	40	40										
- diski storitve	90	90	89,9	99,9	99,9							
- deli za cest. ograjo	60	60	1,4	2,3	2,3	10	10	28,5	285,0	285,0	30,9	
SKLADIŠČE 38	170	170	2,3	1,4	1,4	170	170	2,3	1,4	1,4	2,3	
VRATNI PODBOJI	200	150	104,3	52,2	69,5	200	150	104,1	52,1	69,4	130,5	
JEKLOVLEK	1.950	1.950	2.001,5	102,6	102,6	1.940	1.940	2.001,5	103,2	103,2	2.065,5	
ELEKTRODE	2.140	2.140	2.373,8	110,9	110,9	1.930	1.930	2.190,5	113,5	113,5	2.389,3	
- elektr. + varil. žica	1.780	1.780	1.592,5	89,5	89,5	1.770	1.770	1.585,6	89,6	89,6	1.795,0	
- varil. žica storitve			3,7									
- varilni prašek	60	60	75,0	125,0	125,0	60	60	74,4	124,0	124,0	73,8	
- suha elektr. masa	100	100	52,8	52,8	52,8	100	100	52,8	52,8	52,8	52,8	
- ognjevzdržni mat.	200	200	649,8	32,5	324,9			477,7			477,7	
ŽEBLJARNA	1.030	1.030	1.054,5	102,4	102,4	1.030	1.030	1.051,9	102,1	102,1	1.120,4	
ŽELEZARNA	132.173	131.723	126.293,4	95,6	95,9	36.690	35.750	36.900,2	100,6	103,2	36.619,4	
ELEKTRODE ZAGREB						250	250	490,0	168,0	168,0	420,0	
SKUPAJ			125.696,9	95,1	95,4	36.940	36.000	37.320,2	101,0	103,7	37.039,4	

Opomba: Žičarni je pristeta storitvena proizvodnja v devetih mesecih v količini 596,5 ton

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME JANUAR — OKTOBER 1981

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA ZA PRODAJO					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodaju	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	133.400	132.500	139.023,7	104,2	104,9							
JEKLARNA	400.700	397.459	366.087,2	91,4	92,1							
- SM	260.900	261.100	237.391,1	91,0	90,9							
- EL	139.800	136.350	128.696,1	92,1	94,4							
ASEA	62.400	60.300	57.161,2	91,6	94,7							
LM	75.700	73.700	69.479,5	91,8	94,3							
BBC	1.700	2.350	2.055,4	120,9	87,5							
LIVARNA	1.499	1.499	1.529,3	102,0	102,0	585	585	514,2	87,9	87,9	514,2	
- jeklo	1.470	1.470	1.490,8	101,4	101,4	585	585	511,6	87,5	87,5	511,6	
- kovino	29	29	38,5	132,8	132,8			2,6			2,6	
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	374.800	344.950	323.503,6	86,3	93,8	71.250	69.090	68.616,3	96,3	99,3	68.582,7	
- bluming	177.400	172.490	169.895,3	95,8	98,5	4.150	4.990	5.567,4	134,2	111,6	5.602,0	
- štekel razrez.	151.960	145.360	129.071,9	84,9	88,8	39.960	37.000	38.514,2	96,4	104,1	38.168,8	
- štekel razr. storitve	18.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- termična obd. razr.	27.140	27.100	24.536,4	90,4	90,5	27.140	27.100	24.534,7	90,4	90,5	24.811,9	
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	92.730	93.010	91.575,9	98,8	98,5	25.620	15.450	20.795,2	81,2	134,6	20.474,0	
- valj. žice	92.730	93.010	91.575,4	98,8	98,5	25.620	15.450	20.795,2	81,2	134,6	20.474,0	
- valj. žice storitve	-	-	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	
VSLJ. DEB. PLOČEVINE	61.600	64.500	62.294,7	101,1	96,6	60.700	63.500	60.898,9	100,3	95,9	60.776,2	
HLAD. VALJ. BELA	79.270	79.270	71.172,2	89,8	89,8	78.600	78.600	69.014,6	87,8	87,8	69.332,4	
- hl. valj. Bela	79.270	79.270	69.478,2	87,6	87,6	78.600	78.600	69.014,6	87,8	87,8	69.332,4	
- hl. valj. Bela storit.	-	-	1.694,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
HLAD. VALJ. JESENICE	25.050	24.650	25.177,4	100,5	102,1	22.700	22.300	22.615,7	99,6	101,4	22.739,9	
ŽIČARNA	45.350	45.350	46.949,0	103,5	103,5	35.050	30.780	33.154,7	94,6	107,7	33.281,6	
Žičarna skupaj	45.350	45.350	47.545,5	104,8	104,8	-	-	-	-	-	-	
Žičarna storitve	-	-	596,5	-	-	-	-	-	-	-	-	
PROFILARNA	16.780	16.780	17.620,1	105,0	105,0	13.250	13.290	13.836,9	104,4	104,1	13.545,2	
- HOP	15.070	15.110	14.837,0	98,5	98,2	13.150	13.190	13.112,7	99,7	99,4	12.818,6	
- HOP storitve	-	-	1.364,6	-	-	-	-	-	-	-	-	
- ronđele	-	-	343,2	-	-	-	-	343,2	-	-	343,2	
- ronđele storitve	340	350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- diski storitve	860	810	609,4	70,9	75,2	-	-	-	-	-	-	
- deli za cest. ograjo	510	510	465,9	91,4	91,4	100	100	381,0	381,0	381,0	383,4	
SKLADIŠĆE 38	1.670	1.670	147,4	8,8	8,8	1.670	1.670	147,4	8,8	8,8	147,4	
VRATNI PODBOJI	1.740	1.660	1.645,5	94,6	99,1	1.740	1.660	1.644,3	94,5	99,1	1.598,8	
JEKLOVLEK	18.310	18.310	18.683,7	102,0	102,0	18.220	18.220	18.516,5	101,6	101,6	18.870,7	
ELEKTRODE	20.400	20.250	20.616,4	101,1	101,8	18.390	18.240	18.583,0	101,0	101,9	18.496,3	
- elektr. + varil. žica	16.840	16.846	14.646,4	87,0	87,0	16.770	16.770	14.611,9	87,1	87,1	14.539,1	
- varil. žica storitve	-	-	11,1	-	-	-	-	-	-	-	-	
- varilni prašek	770	670	539,6	70,1	80,5	770	670	533,6	69,3	79,6	519,7	
- suha elektr. masa	850	800	931,2	109,6	116,4	850	800	931,2	109,6	116,4	931,2	
- ognjevdžrni mat.	1.940	1.940	4.488,1	231,4	231,3	-	-	2.506,3	-	-	2.506,3	
ŽEBLJARNA	9.570	9.570	9.686,4	101,2	101,2	9.560	9.570	9.678,5	101,2	101,1	9.681,2	
ŽELEŽARNA	1.282.869	1.251.419	1.196.309,0	93,3	95,6	357.335	342.955	338.016,2	94,6	98,6	338.040,6	
ELEKTRODE ZAGREB	-	-	-	-	-	2.500	2.000	2.694,4	107,8	134,7	2.694,4	
SKUPAJ	-	-	-	-	-	359.835	344.955	340.710,6	94,7	98,8	340.735,7	

V OKTOBRU PRODALI VEČ, KOT SMO NAČRTOVALI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Livarna, Valjarna žice in profilov, Hladna valjarna Jesenice, Profilarna in Žebeljarna, samo količinski plan so presegli še v TOZD Jeklovlek in Elektrode, vrednostnega pa v TOZD Žičarna. Ostale TOZD so za planom zaostale, zaostanek pa je največji v TOZD Vratni podboji (35 % pri količini in 38 % pri vrednosti) zaradi pomanjkanja naročil.

Pregled doseganja prodajnih cen nam kaže, da so planirano prodajno ceno presegli v petih TOZD, ostale TOZD pa so dosegle nižjo prodajno ceno, kot smo načrtovali, največji zaostanek pa izkazuje TOZD Elektrode, ki je dosegla le 68,6 % načrtovane prodajne cene zaradi slabšega asortimenta.

Kumulativni podatki nam kažejo, da smo v desetih mesecih letošnjega leta s prodajo 340.781 ton naših

izdelkov ustvarili 9.075 milij. din osnovne realizacije, ki se je povečala še za 50,1 milij. din zaradi realizacije stranske dejavnosti energetike, za 12 milij. din zaradi realizacije ostalih storitvenih TOZD in za 157,6 milij. din zaradi ostale dejavnosti tako, da znaša skupna zunanja realizacija 9.294,7 milij. din. Doseženi rezultati so nižji od načrtovanih, in sicer 5 % ali 19.054 ton pri količini in 7 % ali 646,7 milij. din pri vrednosti. Prodajna cena je tudi nižja od načrtovane, in sicer za 1,4 % ali 387 din za tono. Izračun agregatnih indeksov prodaje nam je za deset mesecev pokazal, da je v tem obdobju asortiment na načrtovani višini, da pa zaostajamo za planirano realizacijo zaradi nedoseganja količine in prodajne cene.

Gledano po posameznih TOZD vidimo, da smo v obdobju januar-ok-

tober presegli načrtovano količino in vrednost le s prodajo izdelkov iz TOZD Profilarna in Žebeljarna, količinski plan so presegli še v TOZD Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Jesenice, Jeklovlek in Elektrode, vrednostnega pa v Žičarni, ostale TOZD niso dosegle ne količinskega in ne vrednostnega plana. Večji zaostanek izkazuje TOZD Valjarna žice in profilov (za 20 % zaostajajo pri količini in 17 % pri vrednosti) in Hladna valjarna Bela (za 12 % pri količini in 17 % pri vrednosti). Načrtovano prodajno ceno so presegli v TOZD Livarna (za 6 %), Valjarna žice in profilov (za 4 %), Žičarna (za 11 %), Profilarna (za 13 %) in Žebeljarna (za 27 %). Za 13 % nižjo prodajno ceno, kot smo načrtovali, smo dosegli s prodajo elektrod, pri ostalih izdelkih pa je prodajna cena nižja od načrtovane za 1-9 %.

V računalniškem centru Železarne (Foto I. Kučina)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE ZA MESEC OKTOBER 1981

T O Z D	IZVRŠITEV OKTOBER 1980			PLAN OKTOBER 1981			IZVRŠITEV OKTOBER 1981			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	68.7	33.116	2.275.400	60	43.953	2.637.180	75.8	52.677	3.990.008	110.3	159.1	175.4	126.3	119.8	151.3
Valj. bluming-štekel	4.809.7	22.694	109.152.845	6.470	28.232	182.660.680	5.865.2	24.926	146.199.642	121.9	109.8	133.9	90.7	88.3	81.7
- bluming	408.5	19.151	7.824.497	370	22.164	8.200.680	720.3	22.607	16.285.688	176.3	118.0	208.1	194.7	102.0	198.6
- štekel	4.401.2	23.023	101.328.348	6.100	28.600	174.460.000	5.144.9	25.251	129.913.954	116.9	109.7	128.2	84.3	88.3	74.5
Valj. žice in prof.	2.187.0	11.827	25.866.043	2.740	16.888	46.273.120	3.435.8	16.975	58.322.871	157.1	143.5	225.5	125.4	100.5	126.0
Valj. debele ploč.	6.890.6	22.275	153.484.069	6.600	27.426	181.011.600	6.132.2	25.278	155.008.448	89.0	113.5	101.0	92.9	92.2	85.6
Hlad. valj. Bela	5.560.3	26.438	147.005.450	7.960	31.670	252.093.200	7.927.0	28.228	223.760.529	142.6	106.8	152.2	99.6	89.1	88.8
Hlad. valj. Jesenice	1.914.5	23.005	44.043.512	2.400	28.942	69.460.800	2.547.8	29.247	74.514.754	133.1	127.1	169.2	106.2	101.1	107.3
Žičarna	3.918.6	25.253	98.956.887	3.790	32.743	124.095.970	3.376.8	38.134	128.771.278	86.2	151.0	130.1	89.1	116.5	103.8
Profilarna	1.601.4	18.604	29.792.597	1.400	22.538	31.553.560	1.617.6	22.011	35.605.353	101.0	118.3	119.5	115.5	92.7	112.8
- H O P	1.514.6	17.931	27.158.815	1.390	22.404	31.141.560	1.562.4	20.508	32.041.419	103.2	114.4	118.0	112.4	91.5	102.9
- ronđele	18.9	57.996	1.094.669				24.3	88.736	2.157.964	128.6	153.0	197.1			
- stebr. in distančn.	67.9	22.683	1.539.113	10	41.200	412.000	30.9	45.521	1.405.970	45.5	200.7	91.3	309.0	110.5	341.3
Skladišče 38	34.0	33.535	1.138.712	170	42.058	7.149.860	2.4	35.700	84.360	7.1	106.5	7.4	1.4	84.9	1.2
Vratni podboji	168.2	28.864	4.856.071	200	52.250	10.450.000	130.5	49.661	6.482.066	77.6	172.1	133.5	65.3	95.0	62.0
Jeklovlek	1.947.0	32.418	63.118.140	1.940	41.264	80.052.160	2.055.5	37.500	77.080.911	105.6	115.7	122.1	106.0	90.9	96.3
Elektrode	2.374.1	18.063	42.884.429	2.180	27.830	60.668.630	2.819.3	19.096	53.837.281	118.8	105.7	125.5	129.3	68.6	88.7
- elektrode, var. žica, masa, Emona Zgb.	2.079.9	20.189	41.990.641	2.120	28.130	59.636.630	2.267.8	23.102	52.389.627	109.0	114.4	124.8	107.0	82.1	87.8
- varilni prašek	57.3	12.631	724.030	60	17.200	1.032.000	73.8	15.328	1.131.825	128.8	121.4	156.3	123.0	89.1	109.7
- šamotna masa	236.9	717	169.758				477.7	661	315.829	201.6	92.2	186.0			
Žebeljarna	1.047.0	13.054	13.667.493	1.030	14.640	15.079.200	1.120.4	19.295	21.618.237	107.0	147.8	158.2	108.8	131.8	143.4
OSNOVNA REALIZACIJA	32.521.1	(22.639)	736.241.648	36.940	(28.781)	1.063.185.960	37.106.3	(26.553)	985.275.738	114.1	117.3	133.8	100.5	92.3	92.7
Realiz. stranske dej. energ.			4.296.224			3.251.593			5.745.383				157.2		176.7
Realiz. storitev VET						1.299.915			1.007.879						77.5
Ostala realiz. vključ. DP			16.470.490			20.159.127			16.457.980				99.9		81.6
SK. ZUNANJA REALIZACIJA			757.008.362			1.087.896.595			1.008.486.980				133.2		92.7

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE OD I - X 1981

T O Z D	IZVRŠITEV OD I - X 1980			PLAN OD I - X 1981			IZVRŠITEV OD I - X 1981			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	538.1	33.357	17.948.412	585	40.319	23.586.425	514.2	42.908	22.062.034	95.6	128.6	122.9	87.9	106.4	93.5
Valj. bluming-štekel	56.594.7	19.444	1.100.444.689	71.250	26.401	1.881.068.960	68.582.7	25.630	1.757.794.628	121.2	131.8	159.7	96.3	97.1	93.4
- bluming	3.875.9	16.663	64.583.368	4.150	20.039	83.160.740	5.602.0	21.670	121.398.114	144.5	130.0	188.0	135.0	108.1	146.0
- štekel	52.718.8	19.649	1.035.861.321	67.100	26.795	1.797.908.220	62.980.7	25.983	1.636.396.514	119.5	132.2	158.0	93.9	97.0	91.0
Valj. žice in prof.	17.192.3	11.225	192.984.483	25.620	15.766	403.913.090	20.474.0	16.367	335.096.011	119.1	145.8	173.6	79.9	103.8	83.0
Valj. debele ploč.	69.701.6	17.667	1.231.414.498	60.700	25.867	1.570.144.170	60.775.3	25.140	1.527.892.714	87.2	142.3	124.1	100.1	97.2	97.3
Hlad. valj. Bela	65.170.4	18.568	1.210.064.524	78.600	29.779	2.340.622.635	69.332.4	27.969	1.939.182.214	106.4	150.6	160.3	88.2	93.9	82.8
Hlad. valj. Jesenice	22.859.5	19.759	451.672.375	22.700	27.089	614.911.250	22.739.9	26.861	610.814.003	99.5	135.9	135.2	100.2	99.2	99.3
Žičarna	36.003.7	22.878	823.687.658	35.050	30.531	1.070.124.332	33.287.4	33.764	1.123.921.099	92.5	147.6	136.4	95.0	110.6	105.0
Profilarna	16.936.9	17.350	293.858.287	13.250	21.029	278.639.430	13.545.2	23.769	321.960.993	80.0	137.0	109.6	102.2	113.0	115.5
- H O P	15.451.7	16.315	252.088.952	13.150	20.929	275.221.370	12.820.3	22.030	282.433.320	83.0	135.0	112.0	97.5	105.3	102.6
- ronđele	287.2	44.937	12.904.550				335.5	78.213	26.243.221	116.8	174.1	203.4			
- stebr. in distančn.	751.0	17.994	13.512.984	100	34.181	3.418.060	389.4	34.118	13.284.452	51.9	189.6	98.3	389.4	99.8	388.7
- diski	447.0	34.346	15.351.801												
Skladišče 38	657.0	26.821	17.620.528	1.670	39.489	65.946.590	147.3	35.746	5.264.162	22.4	133.3	29.9	8.8	90.5	8.0
Vratni podboji	1.239.0	28.228	34.975.573	1.740	49.060	85.364.295	1.598.8	46.764	74.765.034	129.0	165.7	213.8	91.9	95.3	87.6
Jeklovlek	17.745.2	29.334	520.537.813	18.220	39.202	714.268.040	18.912.0	37.519	709.559.127	106.6	127.9	136.3	103.8	95.7	99.3
Elektrode	21.918.8	16.621	364.318.664	20.890	26.059	544.376.844	21.190.7	22.709	481.221.376	96.7	136.6	132.1	101.4	87.1	88.4
- elektrode, var. žica, masa, Emona Zgb.	18.828.8	18.815	354.269.102	20.120	26.426	531.698.414	18.164.7	25.915	470.733.951	96.5	137.7	132.9	90.3	98.1	88.5
- varilni prašek	654.3	13.113	8.581.549	770	16.465	12.678.430	519.6	15.699	8.157.807	79.4	119.7	95.1	67.5	95.3	64.3
- šamotna masa	2.435.7	603	1.468.013				2.506.4	929	2.329.618	102.9	154.1	158.7			
Žebeljarna	9.661.1	12.309	118.914.294	9.560	13.467	128.746.160	9.681.3	17.089	165.442.343	100.2	138.8	139.1	101.3	126.9	128.5
OSNOVNA REALIZACIJA	336.218.3	(18.971)	6.378.441.798	359.835	(27.017)	9.721.712.221	340.781.2	(26.630)	9.074.975.738	101.4	140.4	142.3	94.7	98.6	93.3
Realiz. stranske dej. energ.			39.261.577			30.775.953			50.131.499				158.3		162.9
Realiz. storitev VET						12.999.142			12.015.959						92.4
Ostala realiz. vključ. DP			110.302.025			203.370.010			157.577.643				142.9		77.5
SK. ZUNANJA REALIZACIJA			6.528.005.400			9.968.857.326			9.294.700.839				142.4		93.2

KOKRŠKI ODRED

Njegov grob so ljudje skrivoma krasili s cvetjem uso vojno, ne da bi bili tako oni kot Nemci vedeli, kdo je v njem pravzaprav pokopan.

POŽIVLJANJE POLITIČNEGA IN VOJAŠKEGA DELOVANJA NA TERENU, A TUDI NOVE IZGUBE

Gestapovcem je bilo že znano, da sta bila oba ujeta partizana v bojni skupini, ki je v začetku septembra justificirala belogardistične organizatorje in ki jo je Franc Bukovec-Pepe celó vodil. Vedeli so, da sta sodelovala pri justifikaciji Antona Umnika iz Senčurja. Zato so preživelega Janka Belehara-Smekarja strahovito mučili. Iz njega so hoteli stisniti podatke o sodelavcih, o taboriščih, o sovaščanih. Vendar o svojih sodelavcih, ali o čem drugem hrabri fant ni povedal ničesar. Obsojenega na smrt so 23. oktobra 1942 pripeljali v Senčur in ga čez noč zaprli. Da bi ljudi še bolj prestrašili, ga niso ustrelili, ampak so ga naslednji dan, 24. oktobra, sredi vasi obesili.

Za strah prebivalstvu sta obešenju morala prisostvovati tudi dva domačina, ki sta bila osumljena sodelovanja z ujetim Jankom Beleharem in drugimi partizani. Osumljenca sta bila res aktivista OF. Preden je bil obesen, je Belehar tema dvema sodelavcema še uspel povedati, da Nemcem ni izdal ničesar in nikogar in da se jim zaradi njega ni treba bati.

Tik pred obešenjem so gestapovci hoteli dobiti priznanje od teh dveh aktivistov, da res sodelujeta s partizani, vendar se jim to ni posrečilo. Možaka sta vzdržala, da pa Janko Belehar ni izdal niti enega, so potrdili prihodnji dnevi: nikogar niso aretirali.

Vsa ta izdajstva in nasilja, ki so se vrstila v prvih tednih po tragičnih dogodkih v Udinem borštu, so porazno uplivala na prebivalstvo. Partizanom je bilo gibanje, še bolj pa daljše zadrževanje v ravnini, skoraj povsem onemogočeno. Nekaj časa ni bilo tud nobenih vojaških partizanskih akcij, ker jih trenutno ni imel kdo izvrševati.

K napetim razmeram v Senčurju in v njegovi okolici je svoje doprineslo tudi zajetje drugega že omenjenega sovaščana, Staneta Cotmana-Colnarja. Nemci so ga sredi oktobra zgrabili v neki hiši. Prav tega oktobrskega dne so v Srednji vasi pri Senčurju obkolili tudi Pavla Svetelja-Hrastiča. Toda ta jim je iz hiše pobegnil. Povzročil je pravo presenečenje, kajti to se je zgodilo podnevi.

V Struževem pa je bil 10. decembra ubit Janko Pucelj-Ciril, član OK KP Kranj.

Tako je samo v nekaj tednih po uničenju Kokrškega ali 2. bataljona KO v Udinem borštu padlo na njegovem in širšem območju še deset tovarišev, dva pa so ušli. (V oktobru 1942 so torej padli: Milan Juvan-Andreja, dva neprepoznana borca, vsi trije 2. 10., Ludvik Rovtar 3. 10.,

Vinko in Jože Kravcar ter August Bernik 5. 10., okoli 18. 10. Franc Bukovec-Pepe in Janko Belehar, ki je bil obesen 24. oktobra. V Struževem je 10. decembra 1942 padel tudi Janko Pucelj-Ciril, ob Ivanu Bertonclju-Johanu in sekretarju Antonu Nartniku-Crnivcu že član obnovljenega okrožnega komiteja KP Kranj. Vodili pa so ga tudi v spisku 2. bataljona-Kokrškega (decembrskega poročila). Ujeta sta bila Jože Laznik-Slavček 5. 10. in Stane Cotman-Colnar sredi oktobra 1942.)

V takih okoliščinah političnim delavcem na terenu ni bilo lahko delovati, a prav zaradi takih razmer je bila njihova aktivnost še nujnejša.

Po dolgotrajnih naporih so imeli v začetku decembra 1942 v kranjskem okrožju spet štiri rajone, kjer je delovalo 15 političnih delavcev-partizanov. Ti organizatorji so v jesenskih mesecih postavili ali oživili 41 terenskih odborov OF. Po vseh udarcih, ki so bili v 1942. letu tako pogosti in hudi, je politično delo spet steklo, prišlo pa je tudi nekaj novincev.

Rezultat vsega tega je bil, da so v decembru 1942 partijske organizacije v kranjskem okrožju štejele okoli 25 članov ter približno 5 kandidatov in skovancev.

Medtem je gorenjske in s tem tudi kokrške partizane doletel še en udarec. Na Jelovici je blizu Jamnika 20. oktobra 1942 zaradi hude rane umrl agilni politkomisar 1. grupe odredov in hkrati sekretar pokrajinskega komiteja za Gorenjsko Lojze Kebe-Stefan. Ta izguba je bila toliko občutljivejša, ker je Kebe večkrat prihajal tudi v Karavanke in na kamniško stran, kjer je po žrtvovalno pomagal razvijati osvobodilno gibanje.

Pri širjenju organizacije OF na terenu je pomembno vlogo igrala literatura, ki pa je primanjkovala. V začetku 1942. leta je prihajala predvsem iz ilegalne kranjske tehnike, pozneje pa iz tehnike Kokrškega odreda. Ta je bila jeseni 1942. leta zasilno vzpostavljena na Dobriču.

Potreba po lastni tehniki je bila toliko večja, ker je tehnika štaba 1. grupe odredov delovala daleč na desnem bregu Save. Da bi Kokrški odred končno imel svojo, je bil iz tehnike štaba 1. grupe odredov novembra 1942 poslan prek Save Milovan Ilich-Kostja. Tako je z njegovo pomočjo v Dobriču nad Tržičem nastala tehnika Kokrškega odreda. Toda tej je s pomočjo šapirografa uspešno natisniti le nekaj letakov splošnega pomena in letakov, ki jih je bil sestavil štab, ali še določeneje, politkomisar Kokrškega odreda. Čeprav je zaradi zasledovanja in zime delala le kratek čas, je v novembru in decembru ponatisnila tudi šest številč "Slovenskega poročevalca" in prvo partizansko pesmarico. Na tem nevarnem terenu se je morala pogosto preseljevati in tako je nekaj dni delala tudi v Lešah pod Dobriču. Zaradi strahu domačinov pa se je tudi od tam morala odseliti.

Tehnika je prešla h Kamniškemu bataljonu, kjer je Milovanu Ilichu-

Kostji priskočil na pomoč Albin Vengust-Hrast. Po njegovi zasluzi je tehnika tedaj dobila tudi radijski sprejemnik. Tako ji je konec 1942. leta uspelo razmnožiti tudi prva lastna radijska poročila. Ta so bila splošne namenjena predvsem moštvo odreda, prek njega pa so prišla tudi do prebivalstva.

Ob vseh težavah in nevarnostih si je tudi ta tehnika nabrala različne izkušnje, vendar pa je zaradi vse ostrejših razmer sredi januarja morala prenehati z delom.

Konec novembra 1942 se je dogadilo še nekaj pomembnega. Tedaj je namreč obiskal pokrajinski komitej KPS za Gorenjsko Boris Kidrič, tedaj politkomisar glavnega poveljstva slovenske partizanske vojske.

Politično vodstvo za Gorenjsko, ki se je po Kebečevi smrti ob pomankanju kadra in v težkih okoliščinah na novo oblikovalo, se je zadrževalo na desnem bregu Save, in sicer v Poljanski dolini, četrte ure hoda na Poljanami. To ni bilo daleč od demarkacijske črte, ki je tekla po Dolomitih.

Boris Kidrič se je sestal s tedanjim pokrajinskim komitejem oziroma s člani, ki naj bi na novo prišli vanj. Pogovarjal se je z njimi o organizacijskih vprašanjih, o delu in poživiti bojevanja, o mobilizaciji itd. Ko je analiziral razmere na Gorenjskem, je naštel poglavitne naloge, zajete že v pismu z dne 1. decembra 1942. V njem je govoril o aktivizaciji in ofenzivnosti partizanskih čet, o morilščaciji, o širjenju OF in partije ter o nalogah v zvezi z odkrivanjem gestapa in bele garde.

Natanko tisti dan, 1. decembra 1942, je pisal tudi Francu Leskošk-Luki, sekretarju CK KPS, o pogojih širjenja vstaje na Gorenjskem. Med drugim o tem pravi:

„Objektivni pogoji so tukaj sila ugodni. Dejansko raste situacija narodne vstaje. Nemci pripravljajo splošno mobilizacijo... Če bomo le mi pokazali dovolj sile, bo vse šlo v hribe.“

Boris Kidrič je hitro ugotovil, kako močan je okupator na Gorenjskem, koliko izkušenega kadra je že padlo in kako važna bo tu mobilizacija. O vsem tem zvezo naprej, ko pravi, da ob pomankanju partizanov sprav v tem grmu tiči zajeca. In dalje: »Čete so namreč kljub dobri - po mojem celo odlični - morali zaradi neprestane defenzivne in zgolj diverzantske taktike... sila zreducirane in tudi izčrpane.« Zato je tudi dodal: »Nujno je treba poslati, in to takoj, tišči bataljon, o katerem smo zadnjič sklenili... Prosim te, da to pospešiš za vsako ceno. Prostovoljci naj se zbirajo kar v odredu mojega izhodišča. Ko se vrnem, jih bova formirala s Fazanom.« (Odred iz katerega je odšel na Gorenjsko Boris Kidrič, je bil Dolomitski odred, Fazan pa je bil Stane Starc.)

Kidrič v svojih ugotovitvah sicer izpušča podatke o okupatorjevi moči in o pomembnosti Gorenjske za Nemce, vendar pa z vso odločnostjo predlaga »kljub temu, da sem bil sam nasprotnega mnenja, da se pošlje sem vsaj za 14 dni brigado...« (Mišljena je »Šerčerjeva brigada«), kajti, kot nadaljuje, »tukaj gre res za velike stvari, ki bodo odmevale po vsej Sloveniji.«

Nadaljevanje

»To uredimo, Suhi. Spotoma najdemo krojača ali šiviljo. Toliko ti popravi uniformo, da ti bo pristajala.«

Suhi je dvomeče odkimal. Tudi Nanko ni verjel. Ko pa sta ugotovila, da Strela hodi k hišam, povprašuje za krojača, sta ugotovila, da misli zares.

Našli so krojača, spustil je hlačnico do skrajnega roba in tudi rokave. Vmes pa je Strela pripravil majhno gostijo. V bližnjih hišah so kmalu vedeli, da so prišli partizani. Ko so še videli uniformo, pištolo, slišali za pripoved, so jih zasuli s hrano. Nanko je rad jedel.

VINKO TRINKAUS

(ODLOMEK IZ ROMANA)

34

UPORNIKI

pil pa je malo. Strela pa ni odklonil nobenega kozarca. Nanko se je zgrozil, ko je ugotovil, koliko je Strela že spil. Bil je le nekoliko bolj hrupen, zgovoren, za spoznanje bolj rdečast v obraz. Opitosti pa ni bilo opaziti. Ko je začel Strela vpraševati po harmoniki, dekletih in plesu, je Nanko ugotovil, da je skrajni čas za odhod. S Strela je imel nekaj težav. Naposled je zaostрил glas, da se je Strela nerad uklonil.

»Veš, Nanko, ti tega ne boš razumel. Ker si drugačen. Strašno me je mikalo, da bi ostal in povesejačil. Sam bi to napravil. Če bi lahko odločal po svoje, bi zdajle plesali. Tudi če bi bili pod vasjo že Nemci. Zato je bolje, da jaz ne vodim, ne odločam sam. Nanko, s tabo bom, tako dolgo, dokler me ne zadene, ali me na silo ne prestavijo drugam. Če me prej ne zadene, tudi za kurirja ti bom, Nanko.«

Nanko je osupnil. Zdal Strela že blede. Pijan je in govori že zmeden.

Po dobri uri hoje so se ustavili, da malo predahnejo. Strela je prijel oba za ramo, da so stali tesno skupaj. Obrnil se je k Suhiju.

»Suhi, ti boš pričal. Nanko bo še komendant. Strela nikoli, pa tako rad bi bil. Nekaj čudnega je v meni, kar mi brani. Tega ne bom premagal in zato ne bom komendant. Pa tako sem si želel. No, če ni mogoče, bom pa pobijal Nemce. To pa, do zadnjega!«

Nanka je zgrabila čudna drhtavica. Ni verjel, kar je govoril Strela, ni pomislil, da bi bil kdaj komendant. Ampak skupino hrabrih partizanov bi rad vodil. Le skupino in zelo hlabre. Strašno ga je zamikalo, da bi z bolj oboroženimi partizani napadal policiste in dokazal, da je nekaj hrabrih borcev večja moč, kot nekaj izurjenih, oholih nemških policistov. Prišli so, da bi ostali. Partizani pa so se uprli, da jih bodo pregnali. Koliko žrtev, koliko padlih borcev še, da bodo svobodni?

KONEC

VALENTIN POLANŠEK

1

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

Polanškov roman KRIŽ S KRIŽI je pisalo življenje samo. Življenje koroških slovenskih ljudi v kapelniškem Prisoju in Sosednju. Življenje zgaranih bajtarjev in ponosnih kmetov, življenje dninarjev in dekel, življenje ljudi, ki so z vsem srcem ljubili svojo domačo zemljo in svoj narod, za katerega so mnogi od njih pretrpeli mučeniško smrt. Pisalo ga je življenje fantka iz obirskih grap, ki mu je edina želja, postati učitelj, pa mora za doseg tega cilja iti skozi vice hitlerjskih šol, v katerih naj bi po želji in namenih fanatičnih vzgojiteljev in učiteljev postal narodni izdajalec in bojevit janičar, pa ob zavestnem doživljanju grozotne usode svojcev in po čedalje jasnejšem spoznavanju nacizma postane vedno trdnejši in zavrednejši sin svojega teptanega naroda.

Ta avtobiografski roman je pretresljiva dokumentacija najgroznejše dobe naše zgodovine, ki s svojo nečloveško krutostjo in podivjanostjo prekaša vse šibe, ki so kdaj koli mučile naše kraje in ljudi. Kar Polanšek v njej pripoveduje, ni izrodek pisateljske fantazije, ampak resnično doživeta in prav zategadelj tem pretresljivejša realnost.

1.

Jeseni leta tisočdevetstoainštirideset.

Milka, Boris in Zdravko so zdaj obiskovali šolo v trgu. Enorazrednico v grapi so ukunili, ker so učitelja poklicali k vojakom. Otroci preradi niso zahajali v novo šolo. Bala so se tamkajšnjih otrok. Znano je bilo, da so tržani najraje rekali okoličanom »kmečki bedaki«.

(nadaljevanje)

ANICA AŽMAN

4

DAN NOČE ZASPATI...

Sosednja dežela Kanada je samo 26 kilometrov oddaljena od severnega dela Grönlanda. Razprostira se od Kap Farvel na jugu do Kap Morris - Jensuf na severu, to je 2670 kilometrov. Od vzhoda do zahoda je presek 1050 kilometrov - to je razdalja Kopenhagen - Paris. Površina brez ledu je približno tako velika kot Norveška. V primerjavi z Dansko, ki upravlja Grönland, je 52-krat večji. Ima 40 tisoč kilometrov obale. Otok je podolgaste oblike in ima velike soteske in globoke fjerne. Najdaljši fjord je v zahodnem delu Grönlanda Nordfjord in je dolg 190 kilometrov, za njim pa Søndrefjord s 170 kilometrov dolžine. Najgloblji in največji fjord na svetu je Scoresbysund, ki je globok 1450 metrov. Najvišja gora je Gunnbjørnfeld, ki se dviga 3733 metrov nad morskno gladino.

Grönlandci so mešanica Eskimov in Evropejcev. Leta 1979 je prebivalo na Grönlandu 49.300 ljudi, od teh jih je bilo 8.600 rojenih drugod. Grönland ima 18 mest s komunalno ureditvijo ter 70 naselij, tako da je okrog 50 tisoč prebivalcev razdeljenih

na 90 krajev. Največje in tudi glavno mesto je Godthaab z okrog devet tisoč tristo prebivalci. Število prebivalcev v posameznih naseljih se giblje od 80 v najmanjših do 800 v največjih.

Najvažnejše živali v deželi so severni jeleni, polarni medvedi in polarne lisice. V morju so kiti, mroži ter morski psi, posebno v vzhodnem in severnem Grönlandu, tuljni, lososi ter veliko vrst manjših rib. Med bogatimi in množičnimi pticami je prav, da omenim morske orle, snežene sove, sokole, jerebice in različne pritlikavčke. Ob obalah se derejo race, je pa tudi več vrst galebov. Na velikih skalah so cele jate ptičev, mnogo se jih tam tudi zvali.

Zaradi arktične klime je vegetacija skromna. Pokrajina je v glavnem porasla z nizko travo in planinskim cvetjem. Na južnem delu Grönlandije, ob fjordih, najdemo dva do tri metre visoko planinsko grmičje, sem in tja tudi breze.

PODNEBJE

Južni Grönland leži na isti zemljepisni širini kot glavno mesto Norveške Oslo. Polarni tok prinese led iz Ledenege morja ob vzhodni obali do južnega dela do Kap Farvel. Obala se zaradi tega ohladi in nastane arktična klima. Letne temperature so do plus 20 stopinj Celzija na jugu, do minus pet stopinj Celzija na severu. Pozimi se spusti temperatura do minus 20 stopinj Celzija, le redkokdaj še nižje, na severu pa kaže termometer večkrat tudi minus 50 stop. Celzija.

Z LETALOM NA GRÖNLAND

Z otvoritvijo letališča v Nuuk-Godthab, 29. septembra 1979, se je pričela za Grönland nova doba. Do takrat je bilo glavno mesto Grönlanda dostopno le s helikopterji, s hidroavioni in ladjami. Letališče v Nuuk-Godthabu je prvo, ki ga je zgradila Danska. Pristajalna steza je dolga 950 metrov, tam lahko pristajajo in vzletajo letala, ki potrebujejo kratko vzletno in pristajalno stezo. Letališče ima poleg letališke zgradbe, zgradbo za odpravo potnikov, prostor za potnike in uslužbence ter prostore za garderobo in od grönlandske letalske družbe zgrajen hangar. Ker je letališče v nenaseljenem kraju in je šest kilometrov oddaljeno od mesta, se lahko še razširi. Pista je opremljena z vizuelnimi in elektronskimi napravami. Planirali so, da jo bodo najprej razširili na dolžino 1300 metrov, da bodo lahko pristajala letala Boeing 737. Če bodo pristajalna stezo

razširili na dolžino 2200 metrov, se bo letalski promet lahko preusmeril iz Atlantika na Nuuk-Godthab in ne več na Narssarsuaq. Sedaj pristajajo tu le manjša letala in helikopterji z maksimalnim številom potnikov - 50.

Grönlandska letalska družba vodi letalski promet med 16 kraji dežele in to od severa - Upernika do Nanortalika na jugu. Ta razdalja je približno tolikšna kot razdalja Kopenhagen - Rim. Grönland ima največje vozno zvezlo s helikopterji na svetu. Helikopterji prevažajo potnike, rešilne in bolniške transporte ter razne materiale.

Letalske zveze na Grönland so prirejene potrebam, poleti jih je več, pozimi manj. V glavnem organizira polete SAS. Iz Kopenhagna stane vožnja enako na eno izmed treh letališč v Grönlandu in obratno iz Grönlanda na katerokoli letališče na Danskem. Ob obali pa plovejo še motorni čolni s približno po 250 potniki ali manjši z 12 potniki. Promet je precej otežkočen od srede januarja do srede aprila.

Do leta 1940 ni bilo na Grönlandu še nobenega letališča. Tudi letališče, na katerem smo pristali, so zgradile ZDA v drugi svetovni vojni. Tam je bil vrhovni štab ameriške armade in ameriške mornarice s 4000 možmi. V letu 1957 so Američani zapustili Narssarsuaq. Letališče je obdano z visokimi hribi in je neprimerno za pristajanje ponoči. Letala pristajajo samo podnevi in pri polni svetlobi.

Tudi letališče v Strömfjordu so v drugi svetovni vojni zgradile ZDA in je tako kot Thule ameriška vojna baza po dogovoru z Dansko leta 1951. SAS je imel v Strömfjordu vmesno postajališče za let v Ameriko. Zaradi izpopolnitve letal danes to ni več potrebno. Letala lahko pristajajo podnevi in ponoči. SAS letala vozijo poleti pet do šestkrat tedensko, pozimi pa samo trikrat. Stalno je v Strömfjordu letalo znamke Hercules Type-130, ki nadzoruje ribolov. Uporablja jo ga še za raziskovalne in reševalne namene. Iz Strömfjorda leti do New Yorka štiri ure, v Rim 5 ur 40 minut, v London 3 ure 35 minut, v Pariz 4 ure 25 minut, v Frankfurt 4 ure 40 minut.

Letališče v Thule so zgradili ameriški letalci v letu 1946. Direktno iz Kopenhagna pristajajo letala enkrat do dvakrat mesečno.

Postaja Nord je vremenoslovsko postaja in ima 2400 metrov dolgo pristajalno stezo. Spada k danskemu obrambnemu ministrstvu in služi kot baza za raziskovanje v polarnem krogu.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

Izvršni svet skupščine občine Radovljica je na 165. seji 3. novembra obravnaval pregled sklepov 164. seje izvršnega sveta, predlog odloka o razširitvi obveznosti plačevanja krajevnega samopriskupka v KS Ribno, soglasje k predlogu odloka o pooblastitvi zavoda za gojitev divjadi Triglav Bled za upravljanje s Triglavskim narodnim parkom, premoženjsko pravne zadeve, osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1981-1985 v letu 1982, informacije o gradnji zaklonišča v SR Sloveniji, predlog sprememb in dopolnitve statuta občine Radovljica in predlog odloka o spremembah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov SO Radovljica.

Predsedstvo občinskega odbora ZZZ NOV Radovljica je na 29. seji 29. oktobra pregledalo izvajanje sklepov predsedstva in zadnje plenarne seje občinskega odbora ZZZ NOV. Spregovorili so o poteku kadrovske priprave o evidentiranju možnih kandidatov za skupščinske zbornice, za SIS in druge organe na volitvah 1982. leta. Predsedstvo je soglasno s predlogom za podelitev domicila okrožnemu odboru OF Jesenice ter s predlogom liste častnega odbora, ki ga bodo imenovali za obnovo spominskega parka na Goreljaku.

Člani občinskega odbora ZZZ NOV Radovljica so na oktobrski seji odbora presenečeni in z nezadovoljstvom ugotovili, da turistično hotelstvo podjetje Kompas za pred kratkim obnovljeni hotel, ki je doslej nosil ime narodnega heroja Staneta Žagarja, ne uporablja več tega imena. Kako je prišlo do ukinitev doslej veljavne imena Kompasovega hotela in kdo je o tem odločil? Takšno vprašanje so postavili tudi borci iz Bohinja, zato je občinski odbor sklenil, da se krajevni odbor ZZZ NOV Polje poveže s svojo krajevno skupnostjo in vodstvom Kompasovega hotela, od katerega naj zahteva odgovor na to vprašanje, ki ga bo občinski odbor ZZZ NOV Radovljica obravnaval na prihodnji seji.

Na osnovi določila republiškega sekretariata za ljudsko obrambo bo po enotnem slovenskem programu usposabljanje delovnih ljudi in občanov v radovljski občini organizirano v obliki štirih predavanj oz. šestih ur obveznega usposabljanja. Po letošnjem programu so določene teme: Delovanje družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema v KS in TOZD v vojni in drugih izrednih razmerah, Oklopna sredstva in vodenje boja proti njim, Mobilizacija v različnih pogojih in Diverzantsko delovanje. Zadnji dve temi bosta objavljene v decembrski številki revije Naša obramba, ki jo bo brezplačno prejelo vsako gospodinjstvo v občini.

Krajevni skupnosti Stara Fužina je bilo po sklepu oktobrskih seji zbornice krajevnih skupnosti občinske skupščine Radovljica odobreno iz občinskega proračuna za delovanje KS 330.000 din, ki jih bo namenila za ureditev svojih prostorov. Za dejavnost KS Srednja vas v Bohinju je bilo odobreno 200.000 din. S tem so tudi izčrpana vsa sredstva proračuna, namenjena krajevnim skupnostim za 1981. leto.

V Eliti Bled je v prvih sedmih mesecih 1981 znašal poprečni mesečni osebni dohodek delavca manj, kot je določen najnižji osebni dohodek v drugem polletju za SR Slovenijo. Ker takšne primere zakon o združenem delu označuje kot motnje v poslovanju, mora takšna delovna organizacija opraviti sanacijski postopek. Zato je izvršni svet v oktobru predlagal Eliti Bled, da čimprej pripravi sanacijski program.

Z odločbo veterinarskega inšpektorja je z 31. oktobrom 1981 Klavnica in mesarija Bohinjska Bistrica morala prenehati s klanjem živine in opustiti predelavo in prodajo mesa in

mesnih izdelkov v svojih prostorih. Odločitev inšpektorja je zasnovana na ugotovitvi, da niso odpravljene vse pomanjkljivosti za normalne pogoje dela, ki jih zahtevajo zakonski predpisi.

V izobraževalnem centru republiškega sveta ZSS v Radovljici je bila konec oktobra skupščina delegatov zavarovalne skupnosti Triglav za Gorenjsko. Delegati so razpravljali o načrtih in uresničevanju programov zavarovanja, o problemih zavarovanja, samoupravnem povezovanju in odločanju o vseh vprašanih zavarovalne skupnosti in drugem. Za člane območnih odborov rizičnih skupnosti so pred skupščino pripravili tudi poseben seminar.

Izvršni odbor Kulturne skupnosti Radovljica je na seji 3. novembra obravnaval predlog pripomb na osnutek samoupravnega sporazuma in statuta Kulturne skupnosti Radovljica, osnutek samoupravnega sporazuma in financiranja Muzeja revolucije Gorenjske v Begunjah ter osnutek samoupravnega sporazuma o usmerjeni družbeni gradnji soseske Center v Lescah. Razpravljali so o oblikovanju izhodišč za program Kulturne skupnosti Slovenije in Kulturne skupnosti občine Radovljica v 1982. letu. Potrdili so devetmesečni periodični obračun in spregovorili o kadrovskih pripravah ter evidentiranju kandidatov za delegate in vodilne dolžnosti v skupščini in organih Kulturne skupnosti Radovljica za volitve 1982. leta.

Vodnogospodarski inšpektorji so na osnovi zakona o vodah posredovali občinskemu sodnikom za prekrške na Gorenjskem letos že 53 predlogov za uvedbo postopkov o prekršku, kar je 36 % več kot lani. V Kranju je bilo vloženih 22 prijav, v Škofji Loki 17, na Jesenicah 10, v Radovljici in Trzinu pa štiri prijave. Največ prijav je bilo zaradi nedovoljenega odvzema plavin, divjih odlaganj odpadkov in zaradi pranja cistem in osebnih vozil. Zlasti slednjih je bilo v zadnjem času veliko več, kot so jih inšpektorji lahko odkrili.

Predsednik izvršnega sveta OS Radovljica je sklical na delovni dogovor predstavnike Hotelskega turističnega podjetja Bled in Zavoda za napredek in razvoj turizma Bled. Beseda je tekla o uresničevanju sprejetih stališč in sklepov o reorganizaciji turističnega gospodarstva na Bledu. Sporazumeli so se, da se že takoj lahko povežeta HTP BLR in Zavod za turizem, kasneje pa naj bi se jim pridružili tudi drugi blejski hoteli, ki imajo sedež svoje OZD izven občine. Omenili so možnost za združitev tudi radovljskega hotela Grajski dvor in hotela Grad Podvin.

Informativna propagandna komisija pri občinski konferenci ZRVS Radovljica je v letošnjem programu dala poseben poudarek razstavi in literarni dejavnosti v počastitev 40-letnice ustanovitve JLA. V ta namen bodo objavili razpis na vseh osnovnih šolah v občini za najboljši sestavek, posvečen jubileju ustanovitve JLA, fotoklubi pa bodo pripravili fotorazstave na to temo na vseh osnovnih šolah.

Po več kot šestmesečnih delih so gradbeni delavci Železnikega gospodarstva Ljubljana končali izgradnjo železniškega podvoza na progi med Radovljico in Lescami. Podvoz, širok 10 metrov, so zgradili za cestno obvoznico mimo Radovljice na Savski most in Lancovo. Pričakujejo, da bodo z izgradnjo podvoza povsem ukinili avtomobilski promet skozi staro mestno jedro Radovljice, kar že več let terjajo prebivalci tega dela mesta.

Svet krajevnih skupnosti Bled je po dolgoletnih pritožbah, zahtevah in prošnjah končno uslišal občane, ki potujejo z blejskih avtobusnih postaj. Pred kratkim je namreč dal izdelati lična strešna zavetišča na Mlinem, Rečici in pred hotelom Union v Zagoricih, kjer bodo potniki zaščiteni pred vremenskimi neprijetnostmi. Za to prepotrebno naložbo je krajevna skupnost Bled zagotovila okoli 400.000 din.

Po podatkih skupnosti za zaposlovanje je v radovljski občini evidentirano 183 nezaposlenih, od teh je kar 52 težko zaposljivih zaradi različnih vzrokov. Od vseh iskancev zaposlitve jih sedem prejema denarno nadomestilo, štirje pa denarno pomoč. Zanimiv je podatek, da je v občini istočasno razpisanih kar 157 potreb za zasedbo delovnih mest.

Vzgojnovarstvena organizacija Radovljica združuje 10 vzgojno-varstvenih enot (vrtcev). V 45 oddelkih je bilo ob koncu šolskega leta 1980/81 zajeto v varstvo 1050 otrok, kar je 31 % vseh otrok do 7 let starosti. Manj spodbudno je dejstvo, da je radovljska občina edina na Gorenjskem, ki doslej nima organiziranega varstva za otroke od osem mesecev do dveh let starosti, se pravi nima ne otroških jasli, ne družinskega varstva. Zato so na skupnosti otroškega varstva v svojem srednjeročnem planu načrtovali nove in cenejše oblike varstva v varstvenih družinah, namesto dragih novogradenj, ki so zaradi stabilizacijske politike že tako ukinjene.

Po podatkih iz periodičnega obračuna za prvih devet mesecev 1981, ki ga bo morala v novembru potrditi skupščina Kulturne skupnosti Radovljica, se je zbralo iz prispevkov za kulturo v občini v tem času 5.234.000 din ali 77 % celoletnega plana. Za skupni program Kulturne skupnosti Slovenije se je v devetih mesecih v radovljski občini zbralo 10.216.000 din, kar je prav tako 77 % letnega plana. Prispevki delovnih organizacij po družbenem dogovoru za kulturno akcijo pa so v tem času znašali 56.978 din, kar je 73 % celoletnega plana. Odhodki za občinski program so doseženi v tem času le 66 %.

V oktobru so obiskali tovarno Elan vsi smučarski skakalci, ki so v državni reprezentanci Jugoslavije ter njihovi trenerji in vodstvo reprezentance. S predstavniki poslovnih, samoupravnih in strokovnih organov in služb so se pogovarjali o zagotovitvi smučarske skakalne opreme ter o nadaljnjem sodelovanju Elana z državno reprezentanco.

Na 24. seji izvršnega odbora Kulturne skupnosti Radovljica so med drugim sklenili, da se vsem kulturnim, družbenopolitičnim organizacijam, društvom in OZD s področja kulture, SIS za izobraževanje in skupščini pošlje razpis za predloge Linhartovih priznanj 1981. Te bodo podeljene na Linhartov praznik 11. decembra. Rok za prijave kandidatov nagradencev je 20. november. Po pravilniku se lahko vsako leto podeli največ tri Linhartove plakete.

Izvršni odbor Zveze kulturnih organizacij Radovljica je na oktobrski seji sprejel sklepe o pripravah za letošnje proslave jubilejnih obletic: 20-letnice ZKO Radovljica in 15-letnice sodelovanja z delavskim kulturnim društvom Sloboda VIS Varazdin. Obe obletnici bodo počastili skupaj na Linhartovi proslavi v začetku decembra. Spregovorili so tudi o predlogih za priznanja zaslužnim kulturnim delavcem ter o predlogih možnih kandidatov za vodilne dolžnosti v Kulturni skupnosti Radovljica in drugih delegatih SIS za kulturo na volitvah prihodnje leto.

Založba Borec iz Ljubljane je pred kratkim izdala drugo dopolnjeno izdajo knjige »V ognju in snegu«, v kateri avtor, sicer bohinjski rojak in priznani pisatelj in dokumentarist o NOB Mile Pavlin, opisuje tragičen boj borcev III. bataljona Prešernove brigade na Goreljaku. Prvo knjigo o tem boju je Pavlin napisal že 1963. leta, tokrat pa jo je dopolnil s številnimi novimi podatki in celovitejšim prikazom ozadja in širših družbenopolitičnih in vojaških razmer v tem času na Goreljaku. Knjiga je izšla na 284 straneh v 3000 izvodih in bo dragoceno poučno gradivo zlasti za šole, vsekakor pa zanimivo čtivo za vse, ki radi posegajo po tovrstni literaturi.

V okviru programa kulturne akcije za delovne kolektive je v petek, 6. novembra gostovalo v radovljski kinodvorani amatersko gledališče Tone Cufar z Jesenic z dramo Ivana Cankarja Jakob Ruda.

ZMANJŠEVANJE POSLOVNEGA TURIZMA BO TREBA NADOMESTITI S POVEČANIM TURIZMOM TUJIH GOSTOV

Dvanajstega srečanja turističnih delavcev Gorenjske, ki je bilo v soboto, 7. novembra, popoldne na Bledu, se je udeležilo okrog 130 članov turističnih društev, podmladkov in njihovih mentorjev ter gostov. Med gosti so bili Franc Razdevšek, predsednik komiteja za turizem SRS, Leopold Krese, predsednik Turistične zveze Slovenije, Slavko Osredkar, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko, Polde Pernuš, predsednik skupščine občine Radovljica, Drago Rozman, predsednik občinske konference SZDL Radovljica in Zdravko Črv, predsednik občinske konference SZDL Jesenice.

Navzoče je pozdravil Zvone Tržan, predsednik gorenjske turistične zveze in v kratkem orisal delovanje zveze v minulem letu in prizadevanja za ustanavljanje občinskih turističnih zvez na Jesenicah, v Kranju in Radovljici.

Navzoče je pozdravil tudi Franc Razdevšek, ki je v svojem govoru dejal, da je tudi Gorenjska sledila planskim nalogam v turizmu in pomagala v okviru Slovenije ustvariti za 6 % več nočitev. Prenočitve domačih gostov so se nekoliko zmanjšale, pri tujih pa se je število povečalo. Izpad poslovnega turizma bo treba nadoknaditi s tujim. Razveseljivo je, da se bodo do letošnje zime povečale smučarske zmogljivosti v Kranjski gori, kjer se v Pod-

osnovnih šol na Gorenjskem. Na prvo mesto se je uvrstila ekipa osnovne šole Josip Plemelj Bled, drugi so bili učenci osnovne šole 16. december Mojstrana in tretji ekipa osnovne šole Simon Jenko iz Kranja. Prva je prejela prehodni pokal, vse tri ekipe pa se bodo udeležile nagradnega izleta.

Ob tej priliki je predsednik komisije za turistični podmladek pri GTZ Tone Logar razglasil tudi rezultate tekmovanja podmladkov in rezultate izbora najboljših nalog s turistično vsebino. (Rezultate objavljamo v posebnem sestavku.) V imenu komisije za varstvo okolja je predsednik Janez Por razglasil rezultate tekmovanja o urejanju krajev na Gorenjskem. Prvih deset je prejelo posebna priznanja. Najbolj uspešni so bili: TD Bled, na drugo mesto se je uvrstilo TD Bohinjskega jezera, tretje pa je bilo TD Cerklje. Od četrtega do desetega mesta so se uvrstili: Dražgoše, Kranjska gora, Kranj, Lesce, Predvor, Radovljica in Škofja Loka.

B. B.

Ekipa osnovne šole 16. december Mojstrana druga na kvizu na Bledu (Foto B. Blenkuš)

OCENITEV CELOTNEGA DELOVANJA TURISTIČNIH PODMLADKOV NA GORENJSKEM

V sredo, 4. novembra, se je sestala komisija pri gorenjski turistični zvezi za ocenjevanje celotnega dela turističnih podmladkov turističnih društev in osnovnih šol na Gorenjskem ter za ocenitev nalog s turistično vsebino. Nalog je prispelo v ocenitev zelo veliko. Razen iz Žiri so naloge poslane vse šole in društva, kjer delujejo podmladki.

Izbor najboljših je bil težak, saj so bile vse naloge napisane skrbno. Komisija je iz vsakega razreda izbrala po tri najboljše naloge. Najboljša je prejela priznanje na srečanju turističnih delavcev, objavili pa so tudi drugo in tretjo najboljšo nalogo. Vsi, ki so jih napisali, pa bodo šli na nagradni izlet.

Za četrte razrede so bile najbolj ocenjene naloge: 1. Jureta Kopirja, OS 16. december Mojstrana, 2. Boštjana Godlerja, OS Simon Jenko Kranj in 3. Karmen Azman, turistični podmladek TD Naklo.

V petih razredih so naloge najbolj napisali: 1. Veronika Klemenčič, OS F. S. Finžgar Lesce, 2. Janka Kos, OS Cvetko Golar Škofja Loka, 3. Nataša Hriberšek, OS Prežihov Voranc Jesenice.

V šestih razredih so bile ocenjene kot najboljše naloge: 1. Primoža Čemažarja, OS Josip Plemelj Bled, 2. Nataše Čej, OS Simon Jenko Kranj in 3. Tatjana Kovač, OS Peter Kavčič Škofja Loka.

V sedmih razredih so naloge najbolj napisali: 1. Marko Mulej, OS Tone Cufar Jesenice, 2. Irena Kušter OS Stane Žagar Kranj, 3. Meta Mihelčič, OS France Prešeren Kranj.

V osmih razredih so bili najboljši: 1. Tomaž Križnar, OS Lucijan Seljak Kranj, 2. Lojzi Logar, OS Janez Mencinger Bohinjska Bistri-

ca, 3. Mirjana Galičič, OS Ivan Tavčar Gorenja vas.

Odlomke iz nalog prvovrščenih so prebrali ob podelitvi priznanj, ostale pa bodo dali v objavo javnim glasilom.

Komisija je nato na osnovi poslanih poročil ocenila celotno delovanje podmladkov. Le-ta jih je najprej razdelila v dve skupini, in sicer v skupino podmladkov osnovnih šol in podmladkov pri turističnih društvih, kjer je že vrsto let in tako tudi letos najbolj uspešen podmladek pri Turističnem društvu Naklo.

V drugi skupini, kjer tekmujejo turistični podmladki osnovnih šol, se je na prvo mesto uvrstil podmladek OS Lucijan Seljak Kranj. Drugi je bil OS Peter Kavčič iz Škofje Loke in tretji OS Josip Plemelj Bled. Na naslednja mesta so se uvrstili podmladki osnovnih šol: dr. France Prešeren iz Kranja, Tone Cufar z Jesenic, Stane Žagar iz Kranja, 16. december Mojstrana, Stane Mlakar iz Senčurja, Prežihov Voranc z Jesenic in Ivan Tavčar Gorenja vas.

Prvovrščen v obeh skupinah so kot nagrado prejeli po štiri mesta, drugi po tri mesta in tretje uvrščeni po dve mesti na nagradnem izletu, ki ga bodo pripravili po Stajerski predvidoma marca prihodnje leto.

B. B.

DELEGATOM OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI PREDLOŽEN JE TRETJI FINANČNI NAČRT ZA LETO 1981

V prvem polletju delegati občinske zdravstvene skupnosti Jesenice niso sprejeli dveh predloženih finančnih načrtov, in sicer zato:

— ker so sredstva združenega dela v prvem polletju zaradi nizkih prispevnih stopenj in nizkega dohodka v združenem delu počasneje dotekala, kot je bilo to predvideno s finančnim načrtom;

— ker so bila sredstva za bolnišnično zdravljenje še vedno previsoka;

— ker ni bilo mogoče zagotoviti sredstev za republiško solidarnost za zagotovljeni program v znesku 7.911.000 din, kar združeno delo ni sprejelo kot obveznost s samoupravnim sporazumom o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti Jesenice za obdobje 1981–1985 za leto 1981, ob neresenih in spornih vprašanjih v zvezi z določitvijo republiške solidarnosti.

Razkorak med možnostmi za zagotovitev sredstev za kakršnokoli novo obveznost se je med letom celo večal, ker je poraba sredstev s strani zavarovancev naraščala, dohodek gospodarstva, kot osnova za povečanje sredstev za zdravstvo, pa ni naraščal v predvidenem obsegu. Problem se je v polletju celo zaostрил, ker so se stroški za izvajanje zdravstvenega varstva zaradi visokih podražitev zelo povečali ob stagnaciji ali celo upadanju gospodarstva v občini. Pojavile so se tudi finančne obveznosti, ki so bile sicer že znane ob sprejemanju sporazumov o temeljih plana, vendar pa ne upoštevane zaradi gospodarskih težav, pa tudi čisto nove finančne obveznosti. Problematika v zvezi s financiranjem zdravstvenega varstva se je že v prvem polletju v občini zelo zaostřila; pa tudi v drugih skupnostih regije.

PRIHODKI (din)	realizacija 1980	prvotni fin. načrt '81	zadnji predlog
1. Prispevek iz dohodka	38.250.000	229.773.000	248.134.000
2. Prispevek iz OD	158.001.000	29.272.000	31.611.000
3. Prisp. od kmet. dejav.	541.000	622.000	622.000
4. Drugi prihodki	5.038.000	300.000	300.000
5. Prenos iz pretek. leta	52.000	3.048.000	3.048.000
6. Prispev. za zdravst. varstv. upokoencev	24.732.000	—	—
Skupaj prihodki	226.614.000	263.015.000	283.715.000

Iz razpredelnice je razvidno, da je finansiranje v letu 1981 bistveno drugačno, kot je bilo v letu 1980. V letu 1981 je glavni vir dohodka formiran iz dohodka organizacije združenega dela in le delno iz osebnega dohodka zaposlenih, odpadel je tudi dohodek za zdravstveno varstvo

polletne ocene so kazale, da bi za obveznosti po sporazumu o svobodni menjavi dela za zagotovitev tekočih materialnih stroškov in za osebne dohodke izvajalcev, pa tudi za nove obveznosti, potrebovali kar 43 milijonov 818.000 din več sredstev, kot je dogovorjeno za tekoče leto, brez usklajevanja osebnih dohodkov izvajalcev z gospodarstvom pa 28 milijonov 217.000 dinarjev. To bi pomenilo bistveno povečanje prispevnih stopenj, ker bi bilo ta sredstva treba zbrati v zadnjih mesecih tekočega leta. Sredstva po veljavni stopnji so se v prvem polletju stekala pod planom, zato ni bilo mogoče računati na bistveno povečanje sredstev brez povečanja prispevnih stopenj, da bi rešili zdravstveno problematiko v tekočem letu.

V reševanje nastalih problemov so se poleg samoupravnih organov zdravstvene skupnosti vključile družbenopolitične organizacije v občini, zdravstvena skupnost Slovenije in zbor združenega dela skupščine občine. Po sklepu zbora združenega dela skupščine občine so se dogovorjena sredstva za izvajanje zdravstvenega varstva z revalorizacijo povečala za 20.700.000 din in znašajo skupaj 279.745.000 dinarjev. Če dogovorjena sredstva ne bodo zbrana po veljavni prispevni stopnji 8,68 % iz dohodka organizacije združenega dela in 1,10 % iz bruto osebnih dohodkov, bo zdravstvena skupnost pokrila manjko s premostitvenim kreditom, združeno delo pa bo že priznana sredstva zagotovilo po zaključnih računih. Nekaj novih obveznosti bi odložili za leto 1982.

Na osnovi tega je bil izdelan nov finančni načrt za leto 1981, in sicer:

ODHODKI (din)	realizacija 1980	prvotni fin. načrt '81	zadnji predlog	18/80
A. Nadomestilo OD in pov.	33.964.000	29.932.000	29.530.000	87
B. Neposredno zdravstveno varstvo	165.845.000	207.163.000	222.077.000	134
C. Materialni stroški	933	1.228.000	1.228.000	132
D. Združevanje sredstev	22.824.000	24.692.000	30.880.000	135
SKUPNI ODHODKI	223.566.000	263.015.000	283.715.000	127

Finančni načrt po posameznih pozicijah je naslednji:

A. Nadomestila in povračila:

1. Nad. OD za bol. nego, izolacijo, od tega za nego	22.041.000	26.890.000	26.488.000	120
2. Nad. OD za nesreče in pokl. bol.	1.325.000	1.617.000	1.617.000	122
3. Nad. OD za noseč. in porod	2.727.000	—	—	—
4. Pogrebne	6.676.000	—	—	—
5. Posmrtnine	1.291.000	1.549.000	1.549.000	120
6. Posmrtnine	329.000	395.000	395.000	120
7. Potni stroški	900.000	1.098.000	1.098.000	122

B. Neposredno zdravstveno varstvo:

1. Splošno in dispanz. zdravlj.	27.168.000	34.821.000	36.330.000	134
2. Specialistično zdravljenje	15.842.000	20.264.000	21.762.000	137
3. Bolnišnično zdravljenje	85.568.000	104.826.000	112.639.000	135
4. Zobozdravstvo	9.109.000	12.445.000	13.357.000	147
5. Preventiva	1.338.000	1.673.000	1.772.000	132
6. Reševalni prevozi	3.094.000	3.937.000	4.108.000	133
7. Zdravila	17.868.000	23.756.000	26.424.000	148
8. Zdravilišča	1.730.000	2.081.000	2.217.000	128
9. Ortopedski pripomočki	1.054.000	1.418.000	1.501.000	142
10. Zdravstveno varstvo po konvencijah	1.338.000	1.672.000	1.771.000	132
11. Zdravstveno varstvo študentov	973.000	—	—	—
12. Zdravstveno varstvo v tujini	207.000	270.000	286.000	138
13. Stimulacije	2.556.000	—	—	—

C. Materialni stroški:

1. Plačilni promet	345.000	414.000	414.000	120
2. Drugi odhodki (vključno samoup.)	588.000	814.000	814.000	138

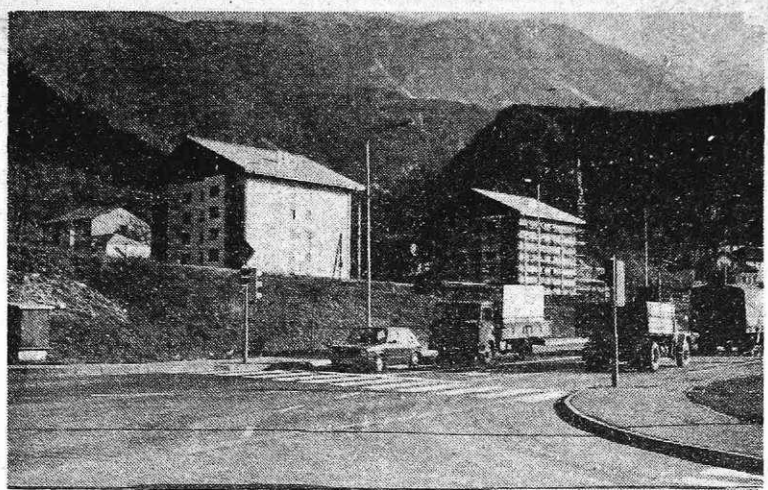
D. Združevanje sredstev:

1. Solidarnost v regiji zagotov. progr.	1.703.000	1.918.000	—	—
2. Skupni program v SR Sloveniji	3.240.000	3.881.000	3.881.000	120
3. Skupni program v regiji	17.598.000	16.295.000	16.019.000	91
Od tega:				
— investicije	11.926.000	8.036.000	8.438.000	71
— kadrovske razvoj	890.000	1.170.000	1.170.000	131
— SLO	627.000	1.037.000	1.037.000	165
— povračila stroškov služb	3.976.000	4.976.000	5.162.000	130
— samouprava regije	21.000	24.000	24.000	114
— komisije in organi regije	158.000	188.000	188.000	118
— informativni sistem	—	864.000	—	—
4. Nepredvideni riziki	283.000	2.598.000	5.535.000	—
5. Stimulacija izvoza	—	—	5.445.000	—
Skupni odhodki	223.566.000	263.015.000	283.715.000	127
Finančni rezultat	+3.048.000	—	—	—

Iz skupnih odhodkov je razvidno, da je bil prvi finančni načrt le za 17 % večji od realizacije v letu 1980, s popravkom oziroma z valorizacijo pa so skupni odhodki višji od realizacije 1980 za 27 %, pri tem pa je potrebno poudariti, da smo celotni ostanek iz leta 1980 vključili v prihodke leta 1981, čeprav je bil velik pritisk s strani zdravstvenih delovnih organizacij, da se ta višek razdeli.

Seveda tudi ta zadnji finančni načrt ni mogel upoštevati zahteve po republiški solidarnosti za zagotovljeni program. O tem nekaj več v naslednji številki Zvezdara.

Predsednik OZS Jesenice
Stane Torkar

Nova stolpiča na Koroški Beli (Foto S. Kokalj)

DRUŽBENI SVET O NADALJNJEM IZGRAJEVANJU DELEGATSKEGA SISTEMA

V torek, 10. novembra, je bila sklicana seja družbenega sveta za družbenopolitični sistem in samoupravljanje pri skupščini občine Jesenice, da bi delegati celovito spregovorili o oblikovanju kriterijev za volitve posebnih, združenih in splošnih delegacij za samoupravne interesne skupnosti in oblikovanje kriterijev za določitev konferenc delegacij za samoupravne interesne skupnosti in zbor združenega dela skupščine občine.

Družbeni svet je na seji na osnovi dosedanjega delovanja delegatskega sistema, oziroma pozitivnih in negativnih izkušenj pomagal oblikovati predlog stališč za kriterije o vrsti delegacij. Znano je namreč, da smo v prvem mandatu delovanja delegatskega sistema 1974–1978 za samoupravne interesne skupnosti izvolili predvsem splošne delegacije, to je eno delegacijo za vse samoupravne interesne skupnosti. Analize delovanja delegatskega sistema v tem obdobju pa so poleg drugega pokazale tudi na velike probleme delovanja tako oblikovanih delegacij. Ista delegacija se je namreč morala sestajati za vse samoupravne interesne skupnosti, kar je pomenilo veliko sej delegacij in veliko formalizma. Pojavljala se je celo praksa, da so si v delegaciji porazdelili delegatska mesta po interesnih skupnostih in se delegacija sploh ni sestajala, ampak je vsak za svoje področje hodil na seje skupščine. To je narekovalo preoblikovanje delegacij, oziroma oblikovanje posebnih delegacij za posamezne interesne skupnosti.

Seveda je bila osnova za tako preoblikovanje okrepitev delovanja delegatskega sistema in delegatskih razmerij, to je doseči kar najbolj aktivno povezanost delegacij in delegatov s svojimi volilnimi sredinami. To pomeni, da je pri obravnavanju delovanja in vrste delegacij predvsem treba izhajati iz nadaljnje krepitve političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Kot primer navajamo, da so v tem mandatu samoupravne interesne skupnosti imele v poprečju po 15 sej skupščin. Če bi se imele splošne delegacije, bi to pomenilo, da bi se v teh treh letih in pol morale sestati 150 krat, če upoštevamo, da imamo deset samoupravnih interesnih skupnosti, posebne delegacije pa so se sestale le 15 krat.

Istočasno pa je seveda treba upoštevati pri opredeljevanju kriterijev za oblikovanje delegacij tudi množico delegatskih in drugih samoupravnih, družbenopolitičnih in družbenih dolžnosti, predvsem v manjših organizacijah združenega dela. Če vzamemo za primer, da imajo v TOZD oblikovanih deset posebnih delegacij z minimalno petimi delegati, kolikor jih dopušča zakon, je to že 50 ljudi. Če k temu še prištejemo delavski svet in izvršne odbore delavskega sveta in vodstva družbenopolitičnih organizacij, potem je s temi dolžnostmi angažiranih okrog sto ljudi.

Na osnovi dosedanjih izkušenj in razprav so v jeseniški železarni predlagali, da bi se delegacije za novo mandatno obdobje 1982–1986 oblikovale po naslednjih kriterijih: — od 30 do 100 zaposlenih: splošna delegacija za vseh deset samoupravnih interesnih skupnosti in posebne delegacije za zbor združenega dela (doslej do 70 delavcev).

— od 100 do 300 zaposlenih: tri združene delegacije (doslej od 70 do 150 zaposlenih dve združeni delegaciji) in delegacija za zbor združenega dela.

— nad 300 zaposlenih: deset posebnih delegacij in delegacija za zbor združenega dela skupščine občine (doslej nad 150 zaposlenih).

legati takih delegacij so po opredeljenem ključu in področjih sestavljali konferenco delegacij, ki je delegirala na seje skupščin ustrezno število delegatov oziroma delegatov.

Nedvomno pa za tako razpravo manjkajo strokovno analitične in poglobljene politične analize in ocene o delovanju delegatskega sistema v občini v tej mandatni dobi, na osnovi česar bi lahko morda naredili nekatere spremembe v pogledu kriterijev za oblikovanje posameznih delegacij. Kajti ne glede na to, pravi Edvard Kardelj v svoji knjigi Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ali gre za eno ali več delegacij, pa je delovanje in kvalificirano odločanje vsake delegacije odvisno zlasti od dveh pogojev:

»Prvič, delegacija mora biti povezana s svojo volilno bazo, s svojo samoupravno skupnostjo in njenimi organi tako, da jih lahko redno informira o svoji dejavnosti oziroma dejavnosti in problemih delegatske skupščine, ki v njenem delu in od-

lojanju sodeluje, in da od te baze dobiva usmeritev za svoje delo in za svoje opredelitve. Tej volilni bazi in svoji samoupravni skupnosti mora biti delegacija odgovorna za svoje delo, s tem pa tudi vedno zamenljiva.»

Edvard Kardelj potem v nadaljevanju pravi, da je eden od vzrokov za slabo delo delegacij v tem, da nimajo dovolj podpore in spodbude za delo pri organizacijah zveze komunistov in sindikata ter pomoči strokovnih služb v svojih samoupravnih skupnostih in v skupščinah, v katerih sodelujejo, da bi lahko kvalificirano opravljale svoje naloge. Nedvomno je tudi vzrok v neustreznem informiranju, oziroma oblikovanju informacij za odločanje.

Ne nazadnje je delovanje delegacij močno povezano z odgovornim evidentiranjem možnih kandidatov za delegatske funkcije, kar se še vedno izvaja preveč formalistično.

Zato bi družbeni svet, predno se loti predlaganih vprašanj, moral s pomočjo družbenopolitičnih organizacij in različnih strokovnih služb opraviti temeljito analizo in oceno dosedanjega delovanja delegatskega sistema in se šele potem lotiti eventualnih sprememb kriterijev za oblikovanje delegacij oziroma konferenc delegacij.

SEJA SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI DOVJE – MOJSTRANA

Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana so člani v osrednji točki obravnavali plan sveta krajevne skupnosti za prihodnje leto.

Ena izmed najobsežnejših nalog v okviru plana bo gradnja mrliških vežic na Dovjem. V prihodnjem letu naj bi že pripravili vso potrebno dokumentacijo in načrte, za začetek gradnje. Akcija bo potekala v sodelovanju s krajevno skupnostjo Hrušica. Člani sveta so se na seji sveta zavzeli, da je treba poiskati vse možnosti, da bo gradnja kar najcenejša, mrliške vežice pa naj ne bodo razkošje, temveč zgrajene tako, da bodo tudi v preprostem slogu dostojno služile namenu. Pri gradnji bodo s prostovoljnimi delom pomagali tudi prebivalci in mladinske delovne brigade.

V okviru novega plana so zajeli tudi razširitev Triglavskega parka v Mojstrani, čiščenje in urejanje zelenice, urejanje cest in še druge zadeve, ki sodijo v okvir vsakoletnih nalog sveta in posameznih komisij.

Na seji so za tem razpravljali o zbiranju denarja v obliki samopripevka, za katerega so se v tej krajevni skupnosti odločili, da asfaltirajo in posodobijo ceste v celotni krajevni skupnosti. Čeprav prebivalci plačujejo samopripevek že skoraj dve leti, v pisarni krajevne skupnosti ugotavljajo, da se denar od samopripevka ne zbira po načrtu. Ni pravega pregleda nad denarjem, ki ga iz posameznih delovnih organizacij namenjajo za zaposlene prebivalce na posebni žiro račun krajevne skupnosti. Člani sveta so se dogovorili, da bodo o tej problematiki podrobno spregovorili na eni prihodnjih sej.

Nadalje so na seji kritično spregovorili o naravnem drsališču pri smučarski vlečnici v Mojstrani, ki že več let zanemarjeno stoji in propada. Drsališče ima v upravljanju Turistično društvo Mojstrana, vendar se člani obnašajo neodgovorno, ker pozimi ne usposobijo drsališča, saj bi

marsikdo, ki ne smuča, ob smučiču rad drsal.

V lanskim zimi, ki je bila izredno lepa, mrzla in suha, je drsališče vso zimsko sezono samevalo neurejeno in brez ledu. Letos je svet krajevne skupnosti že poslal Turističnemu društvu dopis, v katerem so turistične delavce vprašali, kako namenjajo z drsališčem v prihodnje. Ker člani Turističnega društva tudi na ta dopis niso odgovorili, so člani sveta na seji sprejeli sklep, da v novi zimski sezoni drsališče ne sme propadati. Predlagali so, da drsališče prevzame osnovna šola 16. december Mojstrana, učenci pa bi zbrali denar od vstopnine uporabili za končne izlete in druge namene.

V nadaljevanju so na seji sveta imenovali odbor za praznovanje 40-letnice vstaje v krajevni skupnosti. V tem delu Gornjesavske doline so se 16. decembra leta 1941 prebivalci množično uprli okupatorju in odšli v partizane. V spomin na ta dan v krajevni skupnosti vsako leto praznujejo svoj praznik. Letos bo praznovanje še posebno slovesno, saj bodo pripravili več prireditev in srečanj.

Na seji so poslušali tudi poročilo o obisku delegacije krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana v pobrateni krajevni skupnosti Stave v valjevski občini. Delegacija je bila na obisku v času, ko je iz Slovenije v pobrateno občino odpeljal vlak bratstva in enotnosti. Člani delegacije so bili v Stavah izredno prisrčno sprejeti, pripravili so jim enkratna srečanja, ki se jih ne da opisati z besedami. Prijatelji v pobrateni krajevni skupnosti so preko članov delegacije poslali najiskrenejše pozdrave vsem prebivalcem krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana. Na seji so se še dogovorili, da bodo predstavnik iz Stav povabili tudi na osrednjo proslavo ob 40-letnici vstaje v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana.

J. Rabič

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Naši bralci se pri izbiri knjig že od nekdaj orientirajo s pomočjo knjižnih zbirk. Ne sicer vsi: to velja predvsem za tiste, ki prebirajo knjižne napovedi naših založb in sploh kulturne rubrike po časopisih in revijah. Založbe razvrščajo svoje izdaje v »zbirke« prav zato, da bi odjemalcem olajšale izbiro; tistim, ki naroči-

jo celotno zbirko, omogočajo nakup po znižani ceni. Posamezne zbirke so kajpak namenjene določenim vrstam bralcev. Že naslovi zbirk pogosto vsebujejo namig o vsebini, tematski usmerjenosti ali zahtevnosti.

Občutek imam, da naši bralci zadnje čase premalo uporabljajo te možnosti. Morda smo prejšnja leta v knjižnici bolj pogosto slišali željo »Dajte mi kaj novega iz te in te zbirke!«. Spominjam se, da so bili nekoč zelo priljubljeni TI VRAŽJI FANTJE V LETEČIH SKATLAH. Dogajalo se je tudi, da je kdo prišel po knjigo z naslovom TI VRAŽJI fantje..., ne vedoč, da gre za naslov zbirke. — Solarji seveda dobro poznajo svoje zbirke; pri knjigah za domače čtivo zahtevajo prav KON-DORJEVO izdajo, ki je opremljena z esejem o avtorju in z oznako dela. Pričujoči članek je namenjen nekaterim tekočim zbirkam. Predvsem pa bi rad povedal, da lahko našim obiskovalcem posredujejo (s pomočjo katalogov) naslove knjig, ki so izšle v določeni zbirki.

Prejle sem omenil TE VRAŽJE FANTE V LETEČIH SKATLAH. Take zbirke so med bralci najbolj priljubljene. Zadnje čase VRAŽJI FANTJE ne izhajajo več, tematsko sta jim sorodni novejši zbirki PESTI ter LJUDJE IN VOJNA. V slednji so ob polletju izšle štiri knjige: **Afrodita brez medalje**, **Deveti krog**, **Goebbelsov Dnevnik**, **Nacist in frizer**. PESTI so zadnje mesece prinesle eno samo novost McGibernove **Vojake leta 44**.

Zdaj vam bom naštel še nekaj »živih« zbirk z naslovi knjig, ki so izšle po letošnjem juniju.

MODRA PTICA. (Izhaja pri Cankarjevi založbi in je očitno namenjena zahtevnejšim, t.j. resnejšim bralcem). Kingsley Amis: **Srečni Jim**. — Jean M.-G. Le Clezio: **Vesoljni potop**. — Marin Preda: **Delirij**. **MOJ ROMAN**. (Ta zbirka mariborske založbe Obzorja je namenjena širšemu krogu bralcev.) Pred kratkim je izšlo pet romanov J. M. Simmla: **Hura, še smo živi**. — Ljubezen je le beseda. — Priznam vse. — Bog varuje zaljubljenca. — Pa čeprav ni zmeraj kaviar.

PETDESET NAJLEPŠIH PO IZBORU BRALCEV. (Državna založba Slovenije.) Ivo Andrić: **Most na Drini**. — France Bevk: **Znamenja na nebu**. — Anton Slodnjak: **Neiztrohnjeno srce**.

V NOVEMBRU

Petek, 13. novembra — ob 15,00

Giuseppe Verdi: **DON CARLOS**, abonma popoldanski, konto in izven

sobota, 14. novembra — ob 13,00

Giacomo Puccini: **LA BOHEME**, konto in izven

sreda, 18. novembra — ob 19,00

Giuseppe Verdi: **DON CARLOS**, abonma študentski, konto in izven

sobota, 21. novembra — ob 13,00

Giuseppe Verdi: **DON CARLOS**, konto in izven

torek, 24. novembra — ob 10,30

Gioacchino Rossini: **SEVILJSKI BRIVEC**, razprodano

četrtek, 26. novembra — ob 19,30

Adolphe Adam: **GISELE**, abonma premierski, konto in izven

Adamova »GISELE« je romantični balet, ki ga od njegove prapremiere v Parizu (28. VI. 1841) nepretrgoma izvajajo vsi svetovni baletni ansambli. Ideja zanj je zrasla pri francoskem pesniku Theophilu Gautieru ob legendi, ki jo je zapisal nemški pesnik Heinrich Heine; ta pa je našel zanjo snov v baladah Vuka Karadžića.

LJUDSKA KNJIGA. (Zbirka Prešernove družbe; pri izbiri romanov se drži zlate sredine, poudarek je na manj znanih književnostih.) Casanova: **Beg iz beneške ječe**. — Kobo Abe: **Ženska s pečino**. — Leonar Kibera: **Glasovi v temi**.

VEZI. (Ta zbirka Pomurske založbe nam posreduje novosti iz braskih jugoslovanskih književnosti.) Božin Pavlovski: **West Aust**. — Borislav Pekić: **Kako pomiriti vampirja**.

NOVA PROZA, NOVA SLOVENSKA KNJIGA, POTA MLADIH. (Te tri zbirke so namenjene delom domačih avtorjev. Prva izhaja pri Državni založbi Slovenije, druga in tretja pri Mladinski knjigi.) Tomo Rebolj: **Barnicz**. — Pavle Zidar: **Razoroženi prerok**. — Branko Gradišnik: **Zemlja zemlja zemlja**. — Tone Peršak: **Novetele**.

Za konec se bom ustavil ob zbirki **OKROGLE POVESTI** — lani jo je začela izdajati Cankarjeva založba. Zanimiva je primerjava z zbirko **EROTIKON** (ta izhaja pri beograjski Prosveti). Oba izbora erotične literature — naš in srbski — sta po svoje reprezentativna in poudarjata razliko med ceneno pornografijo in »resno« erotiko. Razlika pa je v tem, da so knjige v **EROTIKONU** tiskane na cenemem papirju in imajo kartonske platnice: prava žepna knjiga. Izbor zajema tudi besedila, ki so bila do pred kratkim nedostopna ali prepovedana, med avtorji najdemo

imena kot de Sade, Bataille, Foucault — tu gre torej včasih za prav filozofsko branje.

OKROGLE POVESTI so si sposodile naslov pri znani Balzacovi knjigi segavih zgodb in so se prav s to knjigo tudi začele. Vsekakor so namenjene bralcem, ki imajo v primerjavi z bralci **EROTIKONA** bolj staromodni okus. Tu ni ničesar grozljivega, avtorji so priznani mojstri, vsak kulturni bralec jih pozna po imenu, ni jih pa vsak tudi že bral. Zdaj so izšla še tri dela: Apulejeve **Metamorfoze (Zlati osel)**, zatem **Sedem zgodb sedmih princes** starega perzijskega pisatelja Nizamija, končno pa še Rabelaisov **Gargantua in Pantagruel**. Rabelaisova sejemška grobost večini današnjih bralcev morda ne bo ugajala; literarni sladokusci bodo to umetnino, ki je bila po Bahtinovem mnenju v vsem novem veku slabo in napak razumljena, brali kot posebnost — »ob upoštevanju mnenja avtoritet«. Nasprotno pa je Nizamijeva erotika nežna, vzhodnjaško prefinjena, skorajda poduhovljena. — Apulejev **Zlati osel** je prednik evropskega pustolovskega romana, najbolj znano antično pripovedno delo v prozi. Sočnost dogodivščin, ki so tu popisane, ni vezana zgolj na erotiko. Sicer pa je bil avtor zaživa obtožen čarovništva — in oproščen, kar nam tudi da misliti.

Marko Hudnik

PO OGLEDU LUTKOVNE IGRE »LOVSKA ZGODBA«

V lutkovni igrici so nastopali: predzorni beli zajček, najboljši lovec na svetu in pes Piko. Zgodba se dogaja na polju in v gozdu. Zajček je raznašal časopis. Med potjo je srečal lovca in tudi on je kupil časopis. V časopisu je pisalo, da je v gozdu zajec, ki ga ni mogoče uloviti. Zajec je lovca večkrat prevaral. Preoblekel se je v otročička, v dekle, ki plete, v sončnico, v knjigo, v uro... Lovec je oblekel psa Pikija v zajca. Pes Piki se je zajcu zlagal, da sta lovec in pes Piki umrli. Piki in zajec sta bila in proslavljala lažno lovčovo smrt. Ko sta se napila, je hotel zajec še pijačo. Pes ga je hotel zvabiti v vrečo in ga ujeti, toda zajec mu ni nasedel. Pes se je vrnil k lovcu, zajec pa je dobre volje odskakljal v gozd.

Kristina Žagar

Včeraj smo bili v kulturnem domu Julke in Albina Pibernik. Tam smo si ogledali lutkovno igrice **Lovska zgodba**. Igrali so: lovec, pes in zajec. Lovc in pes sta lovila zajca. Zajec se je večkrat preoblekel. Najprej v ptička, potem v dojenčka in nazadnje v deklico, ki je pletla. Preoblekel se je zato, da ga ne bi ulovila pes in lovec. Lovc in pes sta ga lovila ponoči in podnevi. Lovila sta ga zato, ker sta ga hotela pojesti. Lovc je večkrat streljal na zajca, a ga ni zadel. Potem sta ujela drugega zajca in ga pojedla. Iznajdljivemu in spretnemu zajcu pa sta se morala odpovedati.

Alenka Smolej

Živel je lovec, ki je hodil po gozdovih in lovil divjad. Imel je tudi psa, ki mu je bilo ime Piki. S psom sta lažje stikala za zajci. Nekeč je živel prebrisan zajec. Lovc in pes sta ga lovila, vendar ga nista ujela. Ta prebrisan zajec se je oblekel v dojenčka, punčko in kokoš, ki je nesla zlata jajca. Nekega dne je lovec rekel psu, naj se preobleče v zajca. Dal mu je vrečo in steklenico vina ter mu naročil, naj zajca upijani. Zajca naj stlači v vrečo in jo dobro zadrigne. Namesto da bi pes stlačil zajca v vrečo, je stlačil zajec psa vanjo. Prišel je lovec. Poljubil je zajca namesto psa. Nekaj dni pozneje je sta pes in lovec jedla zajčjo pečenko. Prebrisan zajec je vprašal: »Zakaj me nočeta več loviti?« »Zato, ker imava že zajčjo pečenko. Ne potrebujeta nobenega zajca več,« sta mu odgovorila. Potem je zajec trdil, da je on prebrisan zajec in da mora ta loviti njega. Lovc in pes sta na koncu le spoznala, da ga morata res uloviti.

Zajec je sejal korenje. Štel je, za koga je korenje: za njegovih 88 zajčkov, za 50 stricov in tet in 10.000 drugih sorodnikov. Lovc in pes sta ulovila zajca. Nenadoma je zajec začel jokati. »Zakaj jokaš?« je vprašal lovec. »Zato, ker imam 88 zajčkov. Najstarejši je star eno leto, najmlajši pa komaj en dan.« »Kje pa je najmlajši?« »V tvojem kožuhu.« »Kje, kje je?« »Saj ga sploh ni, če je neviden.«

Ta igrlica mi je bila všeč.

Suzana Šumec

(Vsi učenci tretjega razreda osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela.)

DODATNI POUK KEMIJE

Vsako leto je na naši osnovni šoli Tone Čufar organiziran dopolnilni pouk. To je pouk za tiste učence, ki med rednimi šolskimi urami niso zadovoljivo razumeli snovi. Letos pa je prvič posebej načrtoval dodatni pouk za boljše učence. Za nas je to zelo ugodno, ker se pripravljamo na učni program, ki nas čaka v srednjem usmerjenem izobraževanju. Na šoli je uveden dodatni pouk angleščine, slovenščine, matematike in kemije. Za to imamo rezervirano posebno uro, ki je v ponedeljek zjutraj.

Ko sem slišala objavo o vsem tem, sem začela premišljevali, kam naj se pravzaprav vključim. To je bilo zelo težko vprašanje. Končno sem se odločila za kemijo. Veseli me narava, rada spoznavam razne snovi, njihovo zgradbo in pojave, ki se dogajajo v naravi.

Naša mentorica je Sonja Iskra. Prve ure pouka smo se seznanjali s snovjo in ponavljali, kar smo se že učili. S tem smo utrdili znanje, da bi lažje nadaljevali s težjo snovjo. To so bile predvsem razne kemijske reakci-

je, ki smo jih obravnavali teoretično. Teh reakcij se med rednim poukom nismo učili, ker ni toliko časa. Zelo zanimivi so poskusi, ki jih delamo. Določene snovi tehtamo, tako da se spajajo med seboj po natančno določenem utežnostnem razmerju. Ugotovili smo tudi najvažnejše elemente v organskih spojinah. Dokazali smo, da je osnovni element ogljik.

Sklenili smo, da bomo naredili kristal vode. Taka tvorba v tovarni stane zelo veliko, mi pa jo bomo naredili iz veselja in se ob tem marsikaj naučili o vezeh, atomih in molekulah. V ta namen smo najprej dobili posebne stropne krogljice, ki so bile že zbrusene. Potrebno jih je bilo pobarvati. Ob koncu ure smo imeli vsi poleg krogljic pobarvane tudi prste. Naslednjo uro bomo nadaljevali z delom in upam, da nam bo uspelo.

Tako delo za nas ni dodatna obremenitev, ampak je zanimivo in koristno.

Nataša Kelvišar, novinarski krožek COŠ Tone Čufar

Del spominskega parka na Plavžu (Foto I. Kučina)

USTANOVNA SKUPŠČINA OBČINSKE TURISTIČNE ZVEZE

V torek, 3. novembra, je bila v sejni sobi skupščine občine Jesenice ustanovna skupščina občinske turistične zveze. Od 20 imenovanih se je skupščine udeležilo 13 delegatov, od gostov pa so bili navzoči Ivo Ščavničar, predsednik izvršnega sveta skupščine občine, Zvone Tržan, predsednik in Miran Štefe glavni tajnik Gorenjske turistične zveze.

Najprej so brez posebnih pripomb sprejeli statut zveze in s precejšnjimi dopolnitvami programske osnove dela občinske turistične zveze Jesenice. Pri tem je bilo poudarjeno, da naj bodo osnove čimbolj konkretne, čimbolj konkretno je treba tudi opredeliti kaj bo morala narediti občinska zveza in kaj se pričakuje od Gorenjske in republiške turistične zveze. V programu naj se odraža delo društev. To je zapisano tudi v osnutku osnovnega programa, ker bo konkretni program dela za prihodnje leto s smernicami za njegovo izvajanje lahko sprejel šele predvidoma maja 1982, torej na seji skupščine po opravljenih letnih skupščinah turističnih društev.

Navzoči delegati so nato izvolili devetčlanski izvršni odbor, ki ga sestavljajo: Lojzka Pikon, Branko Blenkuš, Mirko Ramuš, Franc

Makše, Alojz Mlinar, Matevž Podrekar, Metka Kotnik, Ludvik Avguštin in Zare Klincov. V nadzorni odbor so izbrali: Marijo Kostanjšek, Franca Beneta, Ivančo Pintar, Borisa Oitza in Beato Čučnik. Za predsednika skupščine, ki je istočasno tudi predsednik izvršnega odbora, so izbrali Lojzko Pikon, ki bo tudi delegatka v skupščini gorenjske turistične zveze. Poleg nje so glede na število članov izbrali za delegata še Vojteha Budineka in Mirka Ramuša.

Navzoči so se za pripravo ustanovne skupščine zahvalili iniciativnemu odboru, posebno pa njegovemu predsedniku Darji Kemperle. Občinska turistična zveza Jesenice bo imela svoj sedež pri TD Kranjska gora, zato ker je tam največja turistična dejavnost v občini.

B. B.

SPREHOD PO LJUBLJANI

Učenci šestih razredov osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB s Koroške Bels smo obiskali naše glavno mesto, da bi si ogledali njegove kulturne in zgodovinske spomenike ter muzeje.

Pot nas je vodila najprej proti žilvskemu trgu. Tam je bila prva postaja, pa ne zaradi sadja in zelenjave, pa tudi ne zaradi cen. Ustavili smo se namreč pri Vodnikovem spomeniku. Naš prvi pesnik in častnik. V tistem času je moral v svoje delo vložiti kar precej truda.

Šli smo dalje po starem delu Ljubljane do mestne hiše. Pred njo smo si ogledali baročni vodnjak, delo italijanskega kiparja Francesca Robba.

Od tam smo krenili čez Tromostovje, da bi se pred spomenikom poklonili našemu največjemu pesniku Francetu Prešernu, poetu, ki je znal lepo slovensko besedo preliti v čudovito poezijo, otopno ljubezensko izpoved dekletu, predvsem pa domovini.

Po glavi mi rojijo verzi.

Sem dolgo upal in se bal.

Slovo sem upu, strahu dal:

Srce je prazno, srečno ni,

nazaj si up in strah želi.

DOLIKOVCI V PODNARTU

Pretekli petek, 6. novembra so v okviru praznovanja 25-letnice DPD Svoboda Podnart, v domu kulture v Podnartu odprli tudi kolektivno razstavo slik članov likovnega kluba **DOLIK Svoboda Tone Čufar Jesenice**, ki bo predvidoma odprta ves mesec.

V Podnartu se s svojimi deli predstavljajo: Rudolf ARH (2), Branko ČUŠIN (2), Franc DOLINŠEK (2), Janko KOROŠEC (2), Jože KOŠELJ (1), France KREUZER (2), Tine MARKEŽ (1), Tone TOMAZIN (2) in Cveto VELIKAJNA (2). (Številke v oklepaju pomenijo razstavljanih del.)

To srce že zdavnaj ne čuti več ne strahu ne praznine; kaj pa je nekoč čutilo, o tem nam priča drobna knjižica njegove Poezije.

Cas nas je priganjal. Vrnili smo se na Stari trg in si v mislih predstavljali, kakšna je bila Ljubljana v Prešernovem času. Avtomobile sem zamenjala s kočijami, nadela ženskam dolga krila in kar vseč mi je bilo.

V vselem razpoloženju smo prišli do univerzitetne knjižnice. Ogledali smo si jo samo na zunaj. Vstopili nismo, da ne bi motili študentov, ki se tam pripravljajo na izpite.

Nekoliko naprej so nas zanimali kipi znanih skladateljev, dirigentov, glasbenikov. In že smo bili pred univerzitetnim poslopjem, prečkali smo trg ter skozi podhod prišli do osrednje trgovske hiše Maksimarket. Ta nas ni zanimala, šli smo samo mimo in se ustavili pri dveh spomenikih: — pri spomeniku revolucije in pri lani odkritem spomeniku Edvardu Kardelju. Delček oddolžitve našemu velikemu možu, revolucionarju, mislecu. Tudi pri grobnici narodnih herojev smo se poklonili našim velikim možem.

Blížili smo se končnemu cilju. Še pogled na poslopje slovenske skupščine. Sredi parka je še Valvasorjev spomenik in že so nas skрили muzejski zidovi. Oba muzeja — narodni in prirodoslovni, sta nam bila všeč, toda najbolj nas je pritegnila razstava Pogled z elektronskimi očmi v mikrokozmos. To je bila cela soba slik, rastlin, predmetov, delov živali, ki so bile tudi do 10.000 krat povečane. Res zanimivo!

Vem, da je v Ljubljani še mnogo zanimivega, za kar to pot ni bilo časa. Pa drugič. Mesto si hočem dobro ogledati.

MOJCA KOBAL, literarno-novinarski krožek OS Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela

POROČILO O PEDAGOŠKEM DELU LETOVIŠČA NOVIGRAD ZA LETO 1981

Letovanje in šola v naravi sta organizirani obliki vodenja otrok in mladine, s katerima želimo razvijati in zagotavljati nemoten razvoj otrokovih in mladostnikovih psihofizičnih in socialnih lastnosti.

V jeseniški občini imamo sedaj za vse naše otroke le eno obmorsko letovišče — v Novigradu (s kapaciteto za 112 otrok in 11 vodičev), kjer izvajamo organizirano obliko letovanja in šole v naravi.

Letovišče upravlja občinska zveza društev prijateljev mladine, za nemoteno organizacijo letovanja skrbi komisija za letovanje pri občinski zvezi DPM, ki je pri svojem delu tesno povezana z delavci, ki na šolah in v vzgojno-varstvenih organizacijah prevzemajo organizacijo.

Letovanje otrok v jeseniški občini organiziramo že več let. Lahko rečemo, da zadnja leta bolj sistematično in organizirano, vsaj pri občinski zvezi DPM. To je bilo tudi nujno, saj so okrnjene kapacitete (Bačka, Karigador) onemogočale, da bi delali po starem. Tako se je izboljšala komisija pri občinski zvezi DPM tesno povezala s šolami in vrtci, kar pa ni bilo težko, saj so imeli vsi iste cilje — organizirati letovanje in šolo v naravi tako, da bodo kapacitete najbolj racionalno izkoriščene.

Kot eno prvih nalog (pred štirimi leti) je komisija izdelala okvirni program dela na letovanju in okvirni program dela pedagoškega vodja. V okvirnem programu letovanja so zajeta vzgojna področja, telesno-vzgojne dejavnosti, družabno življenje, razvedrilo in delovna vzgoja. Vzgojne sestavine teh področij zajemajo smotre telesne, zdravstvene, intelektualne, patriotične, estetske, moralne in delovne vzgoje.

Komisija je pripravila le okvirni program letovanja, naloga pedagoškega vodja in vodičev posameznih izmen letovanja pa je, da izdelajo lastne programe dela za svojo izmeno. Pri izdelavi in izvajanju programa upoštevajo vremenske razmere, želje, interes in starost otrok.

Vsako leto v pomladanskih mesecih komisija za letovanje pripravi razpored izmen letovanja za posamezno šolo. Že več let je v praksi, da v eni izmeni letujejo učenci ene ali dveh šol. To se je izkazalo za zelo uspešno, ker se otroci med seboj dobro poznajo, prav tako tudi vodiči (ki so predvsem pedagoški delavci) nimajo težav s poznavanjem otrok. Imamo že ustaljen vrstni red izmen letovanja in šole v naravi (kolobarjenje).

V letošnjem letu je v Novigradu letovalo 827 otrok iz osnovnih šol in vzgojno-varstvenih organizacij v sedmih izmenah. V štirih izmenah je poleg tega bilo še 379 učencev četrtnih razredov v šoli v naravi. Cena letovanja za enajst dni za predšolske otroke je bila 1500 din, za otroke do deset let 1600 din in nad deset let 1700 din.

Letovišče v Novigradu smo odprli 7. junija, ko so bili sedem dni v šoli v naravi učenci osnovne šole Gorenjskega odreda iz Žirovnice, Jeseniško-bohinjskega odreda iz Kranjske gore in osnovne šole Polde Stražisar z Jesenic.

Prva izmena letovanja je bila namenjena vzgojno-varstvenim organizacijam (od 15. do 26. junija 1981), kjer si prizadevajo in želijo, da bi predšolski otroci letovali v sezoni in med počitnicami. Lansko leto smo na seji komisije za letovanje razpravljali o tem problemu. Mnenja smo bili, da v tako občutnem pomanjkanju kapacitet za šolske otroke, ko moramo veliko prijavljenih odkloniti, ne moremo sprejemati predšolskih otrok na letovanje v času počitnic. Za predšolske in mlajše otroke je tudi priporočljivo, da so na morju v predsezoni ali posezoni, ko ni tako hude vročine. Omenili smo le nekatere vzroke, ki jih je navedla komisija za letovanje v zvezi s tem problemom.

V času od 26. junija do 7. julija so letovali v Novigradu učenci osnovne šole Prežihov Voranc, potem je sledila izmena učencev osnovne šole Tone Čufar, osnovne šole Karavanjskih kurirjev NOB s Koroške Bele, v peti izmeni so bili učenci osnovne šole Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora in osnovne šole 16. december Mojstrana, v šesti izmeni učenci osnovne šole Gorenjski odred Žirovnica, zadnja izmena letovanja so zapolnili učenci osnovne šole Tone Čufar in osnovne šole Polde Stražisar. Temu so sledile še tri enotedenske izmene šole v naravi, in sicer učencev osnovne šole Tone Čufar in osnovne šole Prežihov Voranc ter skupaj učencev osnovne šole Karavanjskih kurirjev NOB Koroška Bela in 16. december Mojstrana.

Ob pregledu poročil pedagoških vodij posameznih izmen smo ugotovili, da je delo na letovanju potekalo po sprejetem programu, oziroma po načrtih dela, ki ga pripravijo pedagoški vodje z vodiči pred letovanjem.

Vsi pedagoški vodje v svojih poročilih poudarjajo pomembno delo, ki so ga opravile medicinske sestre. Že prisotnost zdravstvenega delavca daje vodičem in otrokom občutek varnosti. Medicinske sestre so nepogrešljive pri oskrbi poškodb, sončnih opeklin in še več pri opeklinah meduz in pri zdravljenju prebavnih motenj. Svoje delo so medicinske sestre v vseh izmenah opravile vestno in pošteno. Zadovoljni so bili otroci, starši, vodiči in pedagoški vodje.

Kot navajajo pedagoški vodje letovanja in šole v naravi, je bilo počutje otrok in vodičev v Novigradu zadovoljivo. V vseh izmenah so poskrbeli za družabno, kulturno in športno življenje otrok. Organizirali so več tekmovalnih med otroki, med otroki in vodiči, poskušali so vrstnike v sosednjih taborih (Hrastnik, Maribor in kranjsko zdravilišče), da so se pomerili z njimi v odbojki, nogometu in igri med dvema ognjema. Poleg teh so zelo priljubljene športne panoge v letovišču Novigrad: namizni tenis, balinanje, šah in nenazadnje plavanje in tečaj plavanja. Tečaj plavanja so organizirali v vseh izmenah šole v naravi po učnem načrtu. Po tem zgledu smo tudi na letovanju izvedli tečaje plavanja za neplavalce. Največ časa na letovanju namenimo kopanju, sončenju in ostalim aktivnostim v vodi. Vsem najboljšim in najrazličnejšim tekmovalnim in za prve zamahe v plavanju smo podelili priznanja. Le-ta otrokom veliko pomenijo, ponosni so na svoje uspehe, radi se pohvalijo tudi doma. Priznanja podelimo na slavnostnem zaključnem večeru. Ta zaključek poteka v prijetnem, prijateljskem razpoloženju. Otroci v hišicah pripravljajo šaljive, zabavne točke, da se potem predstavijo vsem. Poleg tega otroci na letovanju pridobivajo delovne navade. Ni vseeno, kako pospravijo ležišča in sobe. Redno skrbijo za osebno higieno. Okolica hišic mora biti vedno urejena, zato organiziramo več občinskih akcij okoli hišic, skupnih prostorov in na plaži. Otroci vsake izmene so šli vsaj enkrat na izlet v mesto Novigrad, izvedli so več sprehodov po Pineti.

Pri izvajanju programa vodiči in pedagoški vodja upoštevajo predloge in želje otrok. Da je delo bolj povezano in da je zagotovljena neposredna povezava med pedagoškim vodjem in učenci, so v nekaterih izmenah organizirali samoupravo učencev. V posameznih hišicah so izvolili svojega delegata — vodja hišice. Ta je posredoval želje in predloge prijateljev na razgovorih pedagoškega vodja z delegati. Dogovore in zaključke teh razgovorov so delegati posredovali prijateljem v hišicah. V času letovanja učencev iz osnovne šole Karavanjskih kurirjev NOB Koroška Bela so organizirali hranilno službo med otroki. Tako so poskrbeli za varčevanje, omejili so razpisništvo in razne tatvine denarja ter izgubljanje tega.

Na sestanku komisije za letovanje smo ideji organizacije hranilne službe in samouprave učencev zelo podprli.

V vseh izmenah letovanja pedagoški vodje ugotavljajo, da so bili odnosi med otroki in vodiči sproščeni in prijateljski. Med otroki smo na letovanju razvijali prijateljstvo, tovarništvo in humanost. Navajali smo jih na samostojnost, razvijali smo jim čut za skupno imovino in kolektivno odgovornost. Pridobivali so izkušnje življenja v skupini, ki ni primarna skupina, kot je to družina.

V poročilih pedagoških vodij za leto 1981 je napisano, da so kuharice pripravljale zelo okusno in zdravo hrano. Zadovoljstvo je bilo še toliko večje, ker je bil tudi njihov odnos do otrok in vodičev zelo tovariški in priščen. V slabih pogojih dela — opremljenost kuhinje, so te delavke opravile delo odlično in v zadovoljstvo vseh. Seveda pa so za to vložile maksimalne napore.

Da je bilo počutje vseh tako odlično, je v veliki meri pripomogla Francka Leskovar (v eni izmeni so jo imenovali »duša« tabora) — upravna tabora. S svojo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo je postala v taboru nepogrešljiva.

Člani komisije za letovanje pri občinski zvezi DPM so na sestanku 20. oktobra pregledali vsa poročila pedagoških vodij. Poleg stvari, ki smo jih že omenili, so na tem sestanku opozorili na nekatere pomanjkljivosti in predlagali nekatere rešitve. Predloge bodo posredovali v razpravo izvršnemu odboru občinske zveze DPM, in sicer:

— Pedagoški kader izbira pedagoški vodja skupaj s komisijo za letovanje na šoli, ker le tako lahko zahteva disciplino in red v letovišču. Starost vodičev je najmanj 18 let. Priporočamo, da so vodiči pedagoški

delavci ali dijaki šole pedagoške usmeritve.

— Obnoviti bomo morali program dela letovanja. Priporočamo, da za šolske otroke uvedemo enotno ceno letovanja. Izvršnemu odboru priporočamo, da obravnava problem obiskov staršev otrok na letovanju in sprejme stališče. Mnenja smo, da obiski niso priporočljivi. Zbeganji so otroci, ki dobijo obisk, še bolj pa otroci, ki obiska nimajo.

— Vzgojno-varstvene organizacije morajo poskrbeti, da bodo s predšolskimi otroki vsaj tri vzgojiteljice ali varuške. V letošnjem letu je bila vzgojiteljica le pedagoški vodja. Vodiči so bili dijaki pedagoške gimnazije, ki so bolj primerni za šolsko populacijo otrok kot za predšolsko. Predlagamo tudi, da bi letovali le mali šolarji, mlajši otroci pa ne.

— Predlagamo, da učence osnovne šole Polde Stražisar vodi na letovanje pedagoški delavec šole s prilagojenim programom. Otroci imajo veliko posebnosti in le pravi pristop in poznavanje otrok je pot za uspešno vključitev v skupino.

Precej časa je komisija za letovanje na tem sestanku namenila problematiki šole v naravi. Program poteka po sprejetem enotnem programu v Vzgojnoizobraževalnem zavodu Jesenice. Življenje in delo šole v naravi se bistveno razlikuje od letovanja. To obliko učnovzgojnega programa izvajamo v naši občini drugo leto. Udeležijo se je učenci četrtnih razredov vseh osnovnih šol. V letovišču v tem času poteka drugačen delovni red. Učenci so zaposleni z učnim programom, za vsako uro imajo zaposlitev.

Poleg obveznega tečaja plavanja za neplavalce, polplavalce in plavalce imajo učenci v šoli v naravi obvezne ure telesne vzgoje. Skoraj vsi učenci se naučijo plavati, plavalci pa še izpopolnijo tehniko plavanja. Učenci imajo redne ure pouka: spoznavanje narave in družbe, matematiko, slovenski jezik, likovno in glasbeno vzgojo in dejavnosti v prostem času. Največji poudarek je na predmetu spoznavanje narave in družbe. Že na poti v Novigrad učenci pod vodstvom učiteljev spoznavajo značilnosti posameznih krajev. Ogledajo si mesto Piran in akvarij. V času šole v naravi je organiziranih več ekskurzij: ogled Novigrada (ribiške ladje, razgovor z ribiči), vožnja z ladjo do Poreča, ogled mesta in pristanišča, opazovanje razčlenjenosti obale. Učenci prepoznajo rastline in živali v morju in na obali.

Kako koristno je tako pridobljeno znanje (z izkušnjami in ogledi), verjetno ni potrebno posebej poudarjati. Lahko omenimo predvsem to, da učenci, ki so bili v šoli v naravi, tako obravnavano snov veliko bolje obvladajo, znanje je bolj dolgotrajno.

Pri slovenskem jeziku se učenci učijo pisanja sporočil. Berejo pesmi in berila z morsko tematiko. V prostem času berejo in poslušajo pravljice.

Pri likovni vzgoji učenci rišejo in upodabljajo obmorske motive in ilustrirajo prebrane pesmi, knjige in berila.

Ob večerih in v prostem času pojejo pesmi v okviru glasbene vzgoje. Veliko časa učenci namenijo že omenjenim športnim aktivnostim.

Učenci so zelo motivirani za eksperimentalno delo, na primer, merjenje plime in oseke, pridobivanje soli z izhlapevanjem, izdelava sončne ure.

Letovišče v Novigradu je zelo primerno za izvedbo šole v naravi. Po dosedanjih izkušnjah šole v naravi predlagajo, da se še dodatno opremi. Pogrešajo tabli v jedilnici, označenje v letovišču, zavesa za predelitev in zatemnitve jedilnice. Ostale pripomočke pripeljejo pedagoški delavci z Jesenic.

Priporočamo, da bi pri občinski zvezi DPM nabavili televizijski sprejemnik. Že nekaj let ga je posojala osnovna šola Gorenjski odred Žirovnica.

Kot smo že omenili, je kapaciteta letovišča 112 ležišč za otroke in 11 za vodiče. V letošnjem letu smo v hišice dali dodatna ležišča, da je čim več otrok lahko letovalo. Za drugo leto tega ne priporočamo niti za letovanje, še manj pa za šolo v naravi. Sobe v hišicah so zelo majhne in natrpani prostori povzročajo dodatne nevarnosti. Priporočljivo pa ni tudi iz zdravstvenih razlogov. Poseben primer je letos predstavljala celodnevna osnovna šola Tone Čufar, v kateri je zelo veliko učencev. Morali smo zaprositi za dodatna ležišča v zidani hiši, ki jo je imel po pogodbi do letošnjega leta v upravljanju BUSP Jesenice in v letovišču Postojnska jama. S tako pridobljenimi ležišči smo problem le delno rešili, ker smo postavili tudi dodatna ležišča v hišicah.

Zaradi velikega števila učencev v letovišču in v skupinah so vodiči opozorili na pereč problem, ki se je pojavil med učenci — povečana agresija. Menimo, da je eden

pomembnih vzrokov povečane agresije prav v velikem številu učencev v celodnevni osnovni šoli — 1105 in tudi v času šole v naravi — 138 učencev.

Šola v naravi se finansira s prispevki občinske izobraževalne skupnosti, temeljne telesnokulturne skupnosti, staršev in šole. Šola je iz lastnih virov krila stroške prehrane vadiateljev in učiteljev ter prevoz, nagrade vadiateljem, osebni dohodek učiteljev in terenski dodatek za učitelje.

To obliko vzgoje in izobraževanja moramo obdržati, ker ima velike vzgojne in izobraževalne vrednosti.

Na koncu bi radi omenili le to, da se občinska zveza DPM Jesenice vsa leta bori za finančna sredstva. V letošnjem letu je dotacija skupnosti socialnega varstva le nekaj višja kot preteklo leto. Težko poslujemo in izvajamo program.

Sredstev za tekoče vzdrževanje letovišča in za zelo nujno adaptacijo nimamo!

V letošnjem letu je cena letovanja 35 % višja od cene v letu 1980. Ne moremo in ne smemo reševati finančne situacije z višanjem cene letovanja. Skrbni nas, da bi se tako številu otrok na letovanju bistveno zmanjšalo, ker starši ne bi zmogli stroškov. Omejitev možnosti za letovanje otrokom staršev z najnižjimi osebnimi dohodki pa prav gotovo ni namen.

Člani komisije so sprejeli sklep, da predlagajo izvršnemu odboru občinske zveze DPM Jesenice, da organizira širši posvet. Posveta naj bi se udeležili predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti. Temeljito se bomo morali pogovoriti o pereči problematiki finansiranja edinega letovišča za naše otroke. Predlagamo, da je sklicatelj posveta občinska konferenca SZDL Jesenice v mesecu novembru.

Komisija za letovanje

INFORMATIVNI RAZPIS ZA GRADBENA POSOJILA V LETU 1982

Na osnovi pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev v delovni organizaciji Železarna Jesenice objavljamo informativni razpis gradbenih posojil v Železarni za:

- gradnjo stanovanjske hiše,
- nadomestno gradnjo stanovanjske hiše s predhodnim rušenjem,
- prigraditev ali dograditev stanovanjske hiše v velikosti ustreznega stanovanja,
- nakup stanovanjske hiše,
- nakup stanovanja v zasebni lasti,
- nakup etažnega stanovanja v družbeni gradnji in
- rekonstrukcijo zasebne stanovanjske hiše ali zasebnega stanovanja s pogojem, da se z rekonstrukcijo izboljša stanovanje v skladu s stanovanjskimi standardi.

Gradbeno posojilo so upravičeni dobiti delavci TOZD in delovnih skupnosti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. Želijo zgraditi lastno hišo ali na drug način pridobiti lastno stanovanje na območju občin Jesenice in Radovljica ali na območju drugih krajev, od koder je mogoče priti direktno na delo in z rednimi prevoznimi sredstvi ali pa z organiziranim prevozom Železarne.

2. Namensko varčujejo za gradnjo, nakup ali za rekonstrukcijo stanovanja. Privarčevano morajo imeti: za nakup etažnega stanovanja v družbeni gradnji najmanj 20 % predračunske vrednosti stanovanja, pri novogradnji ali pri rekonstrukciji pa morajo imeti privarčevano najmanj 40 % predračunske vrednosti del in materiala.

Pri novogradnji se šteje za dokaz lastne udeležbe zgrajena hiša do druge gradbene faze in že plačan potreben material za tretjo gradbeno fazo brez družbenih kreditov.

3. Da združuje delo v TOZD in delovnih skupnostih železarne Jesenice ali da je upokojenec železarne Jesenice.

Prosilci gradbenega posojila morajo dokazati, da s sredstvi posojila rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje.

4. Da bodo izpraznili družbeno stanovanje v štirih letih od dneva dodelitve gradbenega posojila, če so nosilci stanovanjske pravice v takem stanovanju.

KDOR NE MORE IZPOLNITI TEGA POGOJA, NE MORE DOBITI GRADBENEGA POSOJILA.

5. Nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih, ki je last železarne, morajo stanovanje vrniti Železarni do določenega roka v pogodbi. V primeru, da stanovanje ne bo izpraznjeno do roka, bo moral nosilec stanovanjske pravice plačevati pogodbeno kazen 800,00 din mesečno do izpraznitve.

6. Prosilci, ki so v preteklih letih prejeli posojilo do limita za posamezno leto, niso upravičeni do novega posojila.

7. Prosilci, ki v preteklih letih niso prejeli posojila do višine limita, so upravičeni do razlike za tisto leto, ko jim je bil prvič odobren kredit.

8. Višino gradbenega posojila za leto 1982 bo določil delavski svet Železarne v odvisnosti od razpoložljivih sredstev.

9. Rok vračanja gradbenega posojila je odvisen od višine posojila.

10. Prvi obrok gradbenega posojila zapade v plačilo po treh letih od dneva, ko je bilo posojilo odobreno. Nadaljnje odplačevanje bo urejeno s pogodbo.

11. Posojiljemalec se mora s posojilno pogodbo obvezati, da bo vrnil celotni znesek neodplačanega posojila, dogovorjene obresti in nastale stroške v enkratnem znesku v primeru prekinitve združevanja dela v TOZD ali delovnih skupnostih železarne.

12. Prosilci gradbenega posojila, ki gradijo stanovanjsko hišo, morajo predložiti:

- a) izpolnjen obrazec »prijava na razpis za gradbeno posojilo«, ki ga dobijo pri vratarju kadrovskega sektorja, informacije pa na oddelku za družbeni standard, soba št. 11, telefona 3112 in 3209,
- b) zemljiškoknjižni izpisek, ki mora biti originalen in ne sme biti starejši od šestih mesecev. Prosilci ga dobijo na oddelku zemljiške knjige pristojnega sodišča,
- c) odločbo o odobreni lokaciji,
- d) gradbeno dovoljenje,
- e) potrjen gradbeni načrt s predračunom,
- f) dokaz o lastni finančni udeležbi.

13. Prosilci gradbenega posojila, ki adaptirajo stanovanje ali stanovanjsko hišo, morajo predložiti:

- a) isto kot pod 12 a), b), f),
- b) gradbeno dovoljenje, če je adaptacija taka, da posega v zunanji videz gradnje ali v nosilne stene,
- c) predračun del in materiala, ki so potrebni za adaptacijo.

14. Prosilci, ki kupujejo stanovanje, morajo predložiti kupoprodajno pogodbo.

Prijave prosilcev, ki ne bodo imele priloženih potrebnih dokumentov in ne bodo vsebovale zahtevanih podatkov, ne bodo obravnavane.

Prosilci morajo oddati prijavo za posojilo in predložiti potrebno dokumentacijo do 20. decembra 1981 v kadrovskem sektorju, oddelku za družbeni standard, soba št. 11.

Upravičenost do posojila za nakupe, novogradnje in rekonstrukcije stanovanj oz. stanovanjskih hiš bo ugotavljala posebna komisija na terenu. Na osnovi predložene prijave in dokumentacije ter poročila komisije bo samoupravni organ sklepal o odobritvi posojil.

Ne glede na to, da je razpis informativni, bodo prijave upoštevane tako kot za dejanski razpis. Prvo informacijo potrebujemo le zaradi formiranja predloga o potrebnih sredstvih, ki jih za namen izločimo iz čistega dohodka po potrditvi zaključnega računa. Sklepi o odobritvi posojil posameznim prosilcem bodo objavljene v tedniku ŽELEZAR.

Oddelek za družbeni standard Železarna Jesenice

LJUBITELJEM NARODNO-ZABAVNE GLASBE IN HUMORJA

V prihodnjem tednu bosta v športno-kulturni dvorani v Podmežakli dve izredno zanimivi in kvalitetni glasbeno-zabavni prireditvi, in sicer:

v torek, 17. novembra, ob 19. uri bodo s svojim programom sodelovali: NELA ERŽISNIK, Vladimir SAVČIC-COBI, skupina OPATIJSKI SUVENIRI.

Vstopnina: odrasli 100,00 din, otroci do 10 let 50,00 din.

Predprodaja vstopnic je vsak dan v hotelu Pošta na Jesenicah in na dan prireditve od 17. ure naprej pri blagajni SD Jesenice, športni park.

Druga prireditev bo v nedeljo, 22. novembra, ob 20. uri pod naslovom GLAS PODRINJA.

Vstopnina enotna 100,00 din.

Izpisarne SD Jesenice

PROGRAM PRIREDITEV V ŠPORTNEM PARKU V PODMEŽAKLI DO 22. NOVEMBRA

ŠPORTNO KULTURNA DVORANA REKREACIJSKO DRŠANJE:

- v petek, 13. novembra, ob 20. uri za Železarno,
- sobota, 14. novembra, ob 15. uri splošno,
- nedelja, 15. novembra, ob 14. in 17. uri splošno,
- petek, 20. novembra, ob 20. uri za Železarno,
- sobota, 21. novembra, ob 15. uri splošno,
- nedelja, 22. novembra, ob 14. in 17. uri splošno.

HOKEJ NA LEDU:

- sobota, 14. novembra, ob 9.30 pionirji, slov. prvenstvo HK Kranjska gora : HK Tivoli; vstopnine ni;
 - ob 13. uri gorenjska liga HK Blejska Dobrava : HK Triglav Kranj, vstopnine ni;
 - ob 18.30 člani, ZHK HK Kranjska gora : HK Cinkarna Celje.
- Vstopnina: odrasli 30,00 din, upokojenci 20,00 din, mladina 10,00 din.
- sobota, 21. novembra, ob 18.30, člani ZHL HK Kranjska gora : HK Crvena zvezda.
- Vstopnina enaka kot zgoraj.

KEGLJANJE NA LEDU:

- nedelja, 15. novembra, ob 7. uri mednarodni turnir pod pokroviteljstvom ekipe KRIVC; vstopnine ni.
- Izpisarne SD Jesenice

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu novembru bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

REŠITEV KRIZANKE IZ 43. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

SPLETIČNA, OŽAR, IRENA GRAFENAUER, ENDO, TORTAR, KAM, SKI, INN, MODA, FLAVTISTKA, MARIN, AE, INDIRA, BORDON, SESTERC, JAR, ANKETA, ELTON, MALI, TESTO, DR, NAIVASHA, OS, ACI, VALEC, ANK, ARES, CIRIL, MIMA, APO, ZLOBEC, JAUŠOVEC, OMEGA, SEČNICE, ULAN, ILA, NAT, NATO.

TAKSI SLUŽBA NA JESENICAH

Za prevoz z osebnim avtomobilom ali kombijem do osem oseb ali 1.000 kg tovora ali če potrebujete vlečno službo pokličite na telefon sekcije taksistov Jesenice številka 83-284.

Dopisujte v Železarka

ČLANOM DU JESENICE

Komisija za šport in rekreacijo pri Društvu upokojencev Jesenice vabi vse člane športnike, ki so v letu 1981 sodelovali v športnih panogah: kegljanju na asfaltu, balinanju, streljanju z zračno puško, sankanju in šahu, da se udeležijo sestanka, ki bo v petek, 20. novembra, ob 17. uri v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

Na sestanku bo razglasi-
te rezultatov športnih tekmo-
vanj, podelitev priznanj za klubsko tekmovanje in tekmo-
vanja v počastitev občinskega praznika 1. av-
gust. Podano bo poročilo o delu komisije v letu 1981 in program za leto 1982.

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane v nedeljo, 15. novembra, ob 17. uri na veselo martinovanje, ki bo v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 14. novembra, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:

ROŽCA, samopostrežna trgovina na Plavžu, Titova 79 in DELIKATESA, Kašča 3 na Koroški Beli V. Svetina 8/a.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

EMILA PURGERJA

se iskreno zahvaljujem dr. Markežu in dr. Jensterlovi za zdravljenje v času njegove bolezni, sosedom, posebno Skrinjarjevim in Krylovi za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, pevcem za zapete žalostinke, sorodnikom in znancem, ki so darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žena Mici, hčerke Kati, Mimi in Martina z družinami

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

14. novembra amer. barvni risani film TOM IN JERRY — DOBRA PRIJATELJA ob 15. uri

14. in 15. novembra nem. barvna-seks. komedija SILVIA V CARSTVU STRASTI; režija F. J. Gottlieb, v gl. vlogi Korin Kartije, ob 17. in 19. uri

16. in 17. novembra amer. barvni kavb. film TOM HORN; režija William Ward, v gl. vlogi Steve McQueen, ob 17. in 19. uri

18. novembra hong. barvni kar. film ZMAJEVA IGRA SMRTI; režija Robert Clouse, v gl. vlogi Bruce Lee, ob 17. in 19. uri

19. novembra — zaprto.

20. novembra dom. barvna komedija NORA HISA; režija Ljubiša Ristić, v gl. vlogi Miodrag Krivokapić, ob 17. in 19. uri

21. in 22. novembra italij.-angl. barv. kavb. komedija IMENUJEM SE NOBODY; režija Tonino Valerri, v gl. vlogi Terence Hill, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVŽ

14. in 15. novembra amer. barv. kavb. film TOM HORN ob 18. in 20. uri

15. novembra amer. barvni risani film TOM IN JERRY — DOBRA PRIJATELJA ob 10. uri

16. in 17. novembra nem. barvna-seks. komedija SILVIA V CARSTVU STRASTI ob 18. in 20. uri

18. novembra — zaprto.

19. novembra hong. barvni karate film ZMAJEVA IGRA SMRTI ob 18. in 20. uri

20. novembra amer. barvna komedija MAČKA IZ VESOLJA ob 18. in 20. uri

21. in 22. novembra angl. barvni akcij. film BEG V ATENE ob 18. in 20. uri

Kino KRANJSKA GORA

14. novembra amer. barvna komedija MANEKENKA IN DETEKTIV ob 20. uri

18. novembra amer. barvni kavb. film TOM HORN ob 20. uri

21. novembra nem. barv. seks. kom. SILVIA V CARSTVU STRASTI ob 20. uri

Kino DOVJE MOJSTRANA

14. novembra angl. barvni groz. film KO SE BLIŽA KONEC ob 19. uri

15. novembra amer. barv. kom. MANEKENKA IN DETEKTIV ob 19. uri

21. novembra amer. barv. kavb. film TOM HORN ob 19. uri

22. novembra nem. barv. seks. kom. SILVIA V CARSTVU STRASTI ob 19. uri

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem kantinerkam martinarne, čajni kuhinji in rešilni postaji plavž za darila ob mojem odhodu v pokoj. Vsem želim še nadaljnjih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Rezka Zajc

ZAHVALA

Zahvaljujem se poštenemu najditelju, ki je novembra prinesel na postajo milice mojo denarnico z osebnimi dokumenti in mi s tem prihranil sitnosti.

Se enkrat iskrena hvala!

Jože Remar

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Vratni podboji in izvršnemu odboru sindikata Železarne se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Zilha Alešič

VSI NJEGOVI

VRSTA DREVA ALI GRMOVJA	SPOLNA CELICA	MESTO NA J. ČILA	MESTO V BAZILIJU	RIMSKI PESNIK	VODNA ŽIVAL	MESTO NA VISU	RIMSKO-NEMSKI CESAR (912-973)	PROMETNI OBJEKT PREKO REKE	NOVI GESTNI TUNEL V ISTRI	PSIHOČNE BOLEZNI	SRBSKO IME
VRSTA DREVA ALI GRMOVJA						OBČINA					
PRIZORIŠČE BORISČE						TURISTIČNI KRAJ NA DOLENSKEM					
SLOV. ZGODOVINAR VASILIJ						GLAVNO MESTO SZ. ZAJEDALEC, PRISILJENIK					
GRŠKI JUNAK IZ ENEIDE					STAR. SL. DIRKAČ LEON RAZSTAVNA DESKA						GORA V JULIJAH (2578 m)
ZNAMKA KAMIONOV				DEČEK NA DVORU, PLEMIC		TRAGEDIJA SENEKE (FAIDRA)	SONAROD-NJAK	ITAL. KAMIONI- JUGOSL. BOKSAR RUSEVSKI			
ŠAMPION			DRUGAČNA RAZLAGA NEM. KEMIK (1803-1873) JUSTUS VON								
RUS VOJAN	VRSTA DVOŽIVKE	ODPRITINA V ZIDU	SPOPAD			GEOLOŠKI ODDELEK TERCJARA					LJUBOVAL- IME ZA STARO MAMO TOVAŽNA TV V NIŠU
DEL VOZILA				ZADNJA STRAN MAJHNA ŽAGA		SREBRO				GRELNO TELO SVET. PRAVAK V SKUDU V DALJAVO, BOB	
KOSARŠKI KLUB	VRVENJE				ZAPOSLILEV OTROKA OKOLIŠ, ODMOČJE				VRSTA RDEČEGA VINA	GLAVNI ŠTEVNIK	
ORANŽADA		MESTO NA TASMANIJI VZDEVEK PINGPONGLAŠA A. STIMANČICA				IGRALEC					LEON SMID SLADKOVOD. ŽUBA, KRAP
KONEC ŽIVLJENJA		VRSTA KRUHA POSTAVA, PODOBA			LUKA V IZRAELU	VEČJA POSODA, BANJA	LOPATKA PRI PLUGU (MNOŽ.) ROMAIN ROLLAND				KUROSAVA AKIRA ČEBELJI PROIZVOD
BAJESLOVJE					POLOTOK V ČRNIH MORN LILI NOVY					AVSTR. SMEL. SKAKALEC KOGLER EDITH ERASTOFF	
NAJMLAJŠA GEOLOŠKA DOBA				IZDELOVALEC COREL				SKANDINAV DROBIŽ			GLAVNI ŠTEVNIK
ST. HRV. PLESALKA MIA SLAVENSKA			SESTAVIL: T.K.	INDIJ. PISATELJ MULK RADŽ			STADION V BUDIMPEŠTI				DOMAČIJA

POMEMBNA ZMAGA V LJUBLJANI...

OLIMPIJA - JESENICE 2:4 (1:2, 0:2, 1:0)

Hala Tivoli, gledalcev 3500, sodniki: Gerc (Beograd), Andrejka (Prevoje) in Čurk (Ljubljana).

Strelec: 1:0 B. Lomovšek (5), 1:1 Šuvak (6), 1:2 D. Horvat (10), 1:3 B. Fajtič (22), 1:4 Bešić (58), 2:4 Rešek (59).

Kazenske minute: Olimpija 6 minut, Jesenice 12 minut.

Bil je to veličasten hokejski večer za ljubitelje in navijače jeseniških hokejistov. Prišli so iz številnih slovenskih krajev, da bi jih bodrili. Se enkrat se je izkazalo, kako veliko priljubljenost uživajo jeseniški hokejisti v Sloveniji. Se posebej je potrebno poudariti, da so navijači se najbolj spodbujali jeseniške hokejiste, ko je bilo tem najtežje.

Nekateri so sicer poročali, da igra ni bila kvalitetna. To je sicer delno res, vendar pa je bil v celoti derbi mnogo bolj zanimiv, razburljiv in precej lepši, kot številni dvoboji v zadnjih letih med Olimpijo in Jesenico.

To je potrdil že sam začetek, ko so ljubljanski igralci začeli izvrstno, hitro, ostro in borbeno, z zmedenimi Jesenicami pa se na začetku delali, kar so hoteli. Ko je B. Lomovšek v 5. minuti dosegel zadetek, je kazalo, da bodo večkratni prvaki doživljali resnično hude trenutke. Toda v hokeju hitro pride do preobrata. Le slabo minuto po vodstvu Olimpije je Šuvak s hitrim pogledom pustil za seboj vse zasledovalce, pridrsl sam pred D. Lomovška in zatresel mrežo. Ta zadetek je ohladil razigrane domačine, Jesenice pa so prišli do sapa, saj so zaigrali preudarnost, bol natančno in precej bolje, čeprav so še vedno delali precejšnje napake v obrambi.

Ko je D. Horvat po hitrem pogledu premagal domačega vratarja, smo gledali resnično zanimiv hokej. Akcije so se vrstile na obeh straneh. Se posebej se je odlikoval jeseniški vratar Cveto Pretnar, ki je branil resnično izvrstno.

Olimpija je sicer več napadala, njeni igralci so bili na videz v precejšnji premoči, vendar pa je bil to le občutek na prvi pogled, kajti Jesenice so igrali bolj preudarno, dalj časa so pripravljali napad in bili pred nasprotnim golom tudi bolj nevarni. Olimpija je sicer precej več streljala na vrata Pretnarja, toda v večini primerov so bili to ne preveč natančni

strelji, bolj stihijasti, tisti najbolj nevarni pa so bili plen izredno razpoloženega jeseniškega vratarja, ki je bil hkrati tudi prvi mož tega derbija.

Kako preudarna in učinkovita je bila igra Jesenicov, je najbolj potrdila druga tretjina, v kateri so devetnajstkratni prvaki dosegli dva zadetka, še nekaj izrednih priložnosti zapravili, Ljubljancem pa niso pustili veselja, da bi vsaj enkrat premagali Pretnarja.

Tudi v zadnji tretjini so imeli Jesenice igrar v svojih rokah, čeprav so domačini še naprej več drsali, na videz so bili tudi bolj borbeni, pa tudi več strelav, so poslali proti Pretnarju. Toda taktika jeseniških hokejistov je bila dobra: brez zaletavljaj pripravi akcijo, ali pa, kar je Olimpijo tudi »pokopalo«, s hitrimi protinapadi ogrozili D. Lomovška.

Ko je sodnik Gerc naznanil konec srečanja, veselja je jeseniškem taboru in tudi na tribunah ni bilo konca, kajti devetnajstkratni prvaki so zasluženo zmagali v dvoboju s celo bolje pripravljenim nasprotnikom, ki pa je igral stihijsko, v glavnem, kot rečeno, »na silo«.

Ob tem je potrebno povedati, da so ljubljanski petkratni zadeli vratarico, Jesenice pa na štirikrat, da so Jesenice v prvi tretjini zastreljali (Borse) najstrožjo kazeno, pri kateri je prišlo do očitnega goljufanja.

Pri zapisničarski mizi so namreč povedali glavnemu sodniku, da je bil prekršek storjen nad Borseom, ki pa v resnici pred kazenskim strelom in po njem ni igral, čeprav so vsi videli, da so Ljubljanci pred vrati podrl Miho Horvata.

Goljufati pa je hotel tudi sodnik za jeseniškimi vrati (teh, sodnikov že nekaj časa ni v evropskih državnih prvenstvih, in tudi pri nas ne), ker je kar dvakrat prižgal rdečo luč, češ, da so Ljubljanci dosegli zadetek. Le odločnemu sodniku Gercu, ki pa je sodil z napakami, se devetnajstkratni prvaki lahko zahvalijo, da ti poskusi niso našli na plodna tla.

Ob pomembni in sijajni zmagi jeseniških hokejistov pa se je še kako potrebno zavesti, kar posebej velja za jeseniške hokejiste, da imajo sicer prednost dveh točk pred Olimpijo, a da je do konca državnega prvenstva še dolga pot. Resnično bi bila škoda, da bi po neumnosti zapravili takšno pomembno prednost.

... RAZOČARANJE PROTI PARTIZANU

JESENICE - PARTIZAN 7:5 (1:0, 3:2, 3:3)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 600, sodniki: Jakic (Ljubljana) ter Čemažar in Petrič ob Jesenici.

Strelec: 1:0 Lah (4), 2:0 Hafner (29), 3:0 Raspet (31), 3:1 Milanović (37), 4:1 S. Ščap (38), 4:2 Piperski (39), 4:3 Bertuš (44), 4:4 Šutič (44), 4:5 Milanović (47), 5:5 Šuvak (54), 6:5 Ščap (55), 7:5 Razinger (58).

Kazenske minute: Jesenice 6, Partizan 4. Če so se jeseniški navijači proti Olimpiji iskreno veselili in hvallili igro devetnajstkratnih prvakov v Ljubljani, pa so bili upravičeno razočarani in ogorčeni nad odnosom jeseniških hokejistov v srečanju z objektivno precej slabšim Partizanom, ki je na Jesenicah nastopil tudi znatno oslavljen.

Trener Svetlin je že pred začetkom srečanja opozoril jeseniške igralce, da ne smejo podcenjevati nasprotnika, kajti prednost dveh točk pred Olimpijo je lahko tudi varljiva.

Čeprav so Jesenice na prvi tretjini vodili z 1:0, v nadaljevanju pa tudi s 3:0 in 4:1, pa se je v zadnjem delu še kako izkazalo, da je imel trener Svetlin prav, ko je sumil, da lahko pride do težav. Partizan je namreč proti nasprotniku, ki ga je očitno podcenjeval, najprej v 44. minuti izenačil

na 4:4, nato pa tri minute pozneje še povedel s 5:4.

Ko so s zaspalimi domačini spoznali, da se več ne smejo šaliti, so zaigrali, kot se spodobi. Z igralcem manj so najprej izenačili, nato pa dosegli še dva zadetka in osvojili novi točki v borbi za naslov državnega prvaka.

Ce smo jih za četrtkovo zmago v Ljubljani pohvalili, kar so tudi zaslužili, pa za odnos v srečanju proti Partizanu zaslužijo najstrožjo kritiko in grajo.

Igralci devetnajstkratnega prvaka se morajo namreč zavesti, da pravi športnik ne podcenjuje nasprotnika in da se podcenjevanje še kako lahko mašuje.

Pa še nečesa bi se morali zavesti jeseniški hokejisti, namreč, da so zaradi domače publike - prav tiste, ki jih je goreče bodrila v Ljubljani - dolžni vsako srečanje jemati resno, igrati proti vsakemu nasprotniku angažirano in doseči čim več zadetkov. Zaradi teh tudi gledalci prihajajo na stadione.

Za slabo in neodgovorno sobotno predstavo jeseniški hokejisti zaslužijo vso kritiko, ob tem pa lahko upamo, da jim je bil dvoboj s Partizanom dobra šola, kajti resnično bi bila škoda brez potrebe in po neumnosti zapraviti prednosti dveh točk pred Olimpijo, ki so jo s težavo dosegli.

OLIMPIJA - KRANJSKA GORA 2:2 (4:1, 12:0, 8:1)

Hala Tivoli, gledalcev 150, sodniki: Ulčar (Bled) ter Lešnjak (Ljubljana) in Andrejka (Prevoje).

Strelec za Kranjsko goro sta bila D. Razinger in Krevelj.

Kazenske minute: Olimpija 4, Kranjska gora 4.

Sam rezultat je zgovoren dokaz, da je bila to igra »mačke z mišjo«. Ljubljanci so se, kot kaže, oddolžili za četrtkov poraz, ki so ga doživeli proti Jesenicam. Ne glede na to, pa moramo vedeti, da so igralci Kranjske gore v letošnjem prvenstvu že dosegli precej, saj so v devetih kolih osvojili pet točk, češar se nihče ni nadejal.

LESTVICA PO DEVETIH KOLIH:

1. Jesenice	9	8	1	0	77:26	17
2. Olimpija	9	7	1	1	105:17	15
3. Cinkarna	9	6	2	1	62:39	13
4. Cr. Zvezda	9	4	1	4	44:53	9
5. Partizan	9	4	0	5	33:47	8
6. Medveščak	9	2	1	6	30:57	5
7. Kr. gora	9	2	1	6	33:54	5
8. Spartak	9	0	0	9	26:87	0

Po desetem kolu v sredo, bo enajsto kolo v soboto, 14. novembra. Kranjska gora bo gostila moštvo Cinkarne iz Celja (18.30), moštvo Jesenic pa bo gostovalo v Beogradu, kjer se bo pomerilo s Crveno zvezdo.

AKROBATSKI SMUČARJI IZ MOJSTRANE PRED NOVO SEZONO

V Mojstrani je med mladimi iz leta v leto večje zanimanje za akrobatsko smučanje - nov sport, ki si tudi pri nas vedno bolj utira pot. Zanimati tega atraktivnega športa v naši domovini so prav v Mojstrani, pobudnik skokov in salt na smučeh pa je bil Iztok Pergar.

Zaradi vse večjega zanimanja za ta sport so v Mojstrani ustanovili sekcijo za akrobatsko smučanje, ki deluje v okviru Športnega društva Mojstrana. Klub sedaj šteje že več kot 20 mladih, ki se navdušujejo za vsemogoče vragolije na snegu, za skoke, balet in še kaj drugega. Člani niso le iz Mojstrane, temveč tudi iz drugih krajev: Jesenic, Kranja in drugod. Mladim navdušencem se je priključil tudi Gorazd Vončina iz Kranja, ki je sedaj član mojstranskega kluba, je pa lani zmagovalno tekmoval v jugoslovanski pokal v akrobatskem smučanju.

Člani kluba iz Mojstrane: Brane Rabič, Iztok Pergar in nekateri mladinci so že na lanskem tekmovalnem dosegli lepe uspehe. Akrobatski smučarji so že začeli z resnimi pripravami na novo sezono. Izvolili so novo vodstvo sekcije, sedaj pa se s skupnimi treninji v telovadnici pripravljajo za novo tekmovalno. V teku je akcija za pridobitev novih članov sekcije. Tudi v poletnih mesecih niso mirovali. Trenirali so med drugim tudi v Švici na skalnolani iz

ŽELEZAR (ŽIROVNICA) : TRIGLAV (KRANJ) 3 : 1 (4, -11, 14, 12)

Žirovnica: telovadnica osnovne šole. Gorenjskega odreda v Žirovnici, gledalcev 50, sodnik Zorec (Bled); tekma prve slovenske odbojarske lige - možki - zahod.

Železar: Jemec, Kos, Langus, Strnad, Kovac, Mezek, Rajgelj, Pogacar.

Triglav: Gatalo, Tilinger, Pertot, Gunčar I., Hafner, Gunčar II., Žodvažnik, Ambrožič, Keserič.

Domačini so pričeli tekmo zelo dobro. Zaradi dobrega servisa in učinkovito zaključenih »kontra« žog so tudi hitro in visoko dobili prvi niz. Potem pa so domači močno popustili, igralci iz Kranja pa so se razigrali in rezultat izenačili. Gostje iz Kranja so igrali zelo borbeno, toda v končnicah nizov je prišla do izraza večja rutina Žirovnčanov, ki je tudi odločila tekmo.

Sodnik Zorec je svoje delo opravil dobro.

TEČAJ ZA UČITELJE SMUČANJA

Področni zbor ZVUTS Jesenice objavlja naslednje:

Solski center za telesno vzgojo Ljubljana razpisuje TEČAJ ZA UČITELJE SMUČANJA. Tečaj bo potekal v dveh delih. Prvi del tečaja bo v Kranjski gori od 11. do 20. decembra 1981.

Splošni pogoji: Prijavijo se lahko kandidati, ki imajo dopolnjenih 18 let starosti in dokončano šolo II. stopnje (srednja ali poklicna). Kandidati morajo imeti opravljen tečaj za vaditelja smučanja in najmanj dve leti prakse, lahko so tudi tekmovalci, ki imajo manj kot 50 jugotočk.

Prijave je potrebno poslati do 17. novembra 1981 na naslov: ZTKO Jesenice, poštni predal 85, 64270 Jesenice.

ZTKO Jesenice
PODROČNI ZBOR ZVUTS
Jesenice

MEDNARODNI TURNIR V KEGLJANJU NA LEDU

Na ledeni ploskvi v dvorani v Podmežaklju je prejšnjo nedeljo potekal mednarodni turnir v kegljanju na ledu, ki ga je organizirala ekipa Železar. Nastopilo je 13 ekip kegljavev na ledu iz Avstrije, iz Bleda, Rateč, Kranjske gore in Jesenic.

Zmagala je ekipa Gradbincev, druga je bila ekipa Vatrostalna, tretja pa ekipa Železar, vse z Jesenic.

J. R.

OBVESTILO KEGLJACEM

Kegljaški klub Jesenice obvešča vse prijavitelne kandidate za klubsko prvenstvo, da se zgledajo 17. novembra ob 15. uri na kegljišču v Podmežaklju.

TK KK Jesenice

RAZPORED PRVENSTVA ŽELEZARNE V ODBOJKI ZA LETO 1981

I. SKUPINA - sredo, 11. novembra, ob 16. uri: SEO-TKR-NG, Valjarna blumingštel, Strojne delavnice, Žičarna.

II. SKUPINA - sredo, 11. novembra, ob 18. uri: KSI, HV Bela, HV Jesenice, Energetika.

III. SKUPINA - sredo, 18. novembra, ob 16. uri: Vdrzevanje, Družbena prehrana, Transport, Plavž.

IV. SKUPINA - sredo, 18. novembra, ob 18. uri: Remontne delavnice, Jeklarna, Li-varna, Elektrode.

Prvo polfinale - sredo, 25. novembra, ob 16. uri: (prvi iz I. in III. skupine; drugi iz II. in IV. skupine).

Drugo polfinale - sredo, 25. novembra, ob 18. uri: (prvi iz II. in IV. skupine; drugi iz I. in III. skupine).

Iz vsake polfinalne skupine igra po dve ekipi TOZD oziroma delovnih skupnosti v FINALU, ki bo v sredo, 2. decembra, ob 16. uri v telovadnici ŽIC.

Vse tekme bodo odigrane v telovadnici ŽIC.

VISOKA ZMAGA ČLANOV IN TESNA ZMAGA ČLANIC NA ZAČETKU

KK JESENICE : KK POSTOJNA 92:69 (47:34)

Telovadnica ŽIC, gledalcev 50, sodnika Lilik in Lipej iz Ljubljane.

KK Jesenice: Železnik, Novak 20, Rizvanović 8, Jelovčan 6, Subotić, Berginc 6, Grzetič 4, Smolej 4, Božić 20, Lunder, Matučec 24, Domevšek.

Jesenjsko člansko moštvo je za otvoritev letošnje prvenstvene sezone premagalo košarkarje iz Postojne, ki so v lanskoletnem tekmovalju osvojili tretje mesto.

Domači so povedli takoj na začetku. Postojnčani pa so s kosi bivšega mladinskega reprezentanta Paternosta s črte za izvajanje prostih metov izenačili, kar pa je bilo tudi vse, kar so uspeli v tem srečanju storiti.

V peti minuti tekme so domači vodili že z osmimi točkami razlike, do konca polčasa pa so vodstvo povišali na trinajst točk. V 20. minuti prvega polčasa je krilni center gostujočega moštva Marini, sicer eden najboljših igralcev Postojne, napravil že peto osebno napako, kar je koristilo Jesenicam, saj gostje zanj niso imeli ustreznih menjave.

Tudi v drugem polčasu se slika na igrišču ni spremenila. Domačini so zaigrali z mlajšimi igralci, ki pa prednosti niso izpustili iz rok. V petnajsti minuti so Jesenice vodili že skoraj s tridesetimi točkami razlike, ki pa se jo gosti, predvsem s črte za proste mete, ker so domači naredili že več kot osem osebnih napak (bonus), nekoliko zmanjšali.

Zmaga proti Postojni je sicer visoka a dosežena s poprečno igro domačega moštva, ki je prav gotovo sposobno igrati še bolje.

V naslednjem kolu čaka Jesenice težko gostovanje proti Lesonitu v Ilirski Bistrici, drugouvrščenemu v lanskem prvenstvu.

COMET : JESENICE (ČLANICE) 62 : 63 (27 : 32, 58 : 59)

V prvem kolu slovenske košarkarske lige so jeseniške članice gostovale v Slovenskih Konjicah pri novincih v ligi, pri ekipi Comet. Jesenicankam se je v igri poznalo, da nekaterim igralkam manjka skupnih treningov, zaradi česar je ekipa delovala neugirano. Vendar pa so to slabost odpravile z veliko borbenostjo, predvsem na koncu drugega polčasa in v podaljškju.

Na tekmi so domače igralke prispele z disciplinirano igro, ki je gostje, kljub večji izkušeniosti in kvaliteti, niso uspeli razbiti vse do 17. minute. Zadnje tri minute prvega polčasa pa so zaigrale dobro v obrambi in napadu ter povedle z devetimi točkami, kar je bila tudi največja razlika na tekmi.

V drugem polčasu so igralke Cometa pričele loviti razliko, pri čemer sta jim nekoliko pomagala tudi sodnika, tako da so v 15. minuti prvič povedle s 57:58. Zadnjih pet minut niso uspeli, predvsem zaradi po-

PRIČELI STA OBČINSKI LIGI ZA ST. PIONIRKE IN PIONIRJE

ZTKO Jesenice, komisija za šolska športna društva, je tudi letos organizirala občinsko ligo za starejše pionirje in pionirke, samo tekmovalje pa bodo izpeljali delavci košarkarskega kluba Jesenice.

V obeh ligah bodo nastopala moštva vseh šestih osnovnih šol v naši občini, igrali pa bodo po dvokrožnem načinu. Tako bo v tem tekmovalju nastopilo več kot 150 starejših pionirjev in starejših pionirke.

Podoben način tekmovalja bo organiziran tudi za mlajše pionirke in mlajše pionirje, v počastitev dneva mladosti prihodnje leto pa za ZTKO v sodelovanju s košarkarskim klubom Jesenice pripravljajo še turnirski način tekmovalja za vse štiri kategorije pionirjev in pionirke. V naši občini se bo tako organizirano ukvarjalo s košarko približno 300 osnovnošolcev, za katere bo skrbelo deset vadiateljev.

Za vadiatelje je košarkarski klub organiziral strokovno izpopolnjevanje na nivoju občine, da bi čim bolj in enotneje vzgajali nove rodove košarkarjev. Dobro delo pa terja tudi odločitev aktivna učiteljev telesne vzgoje, ki so košarko izbrali za prednostno panogo (osnovne in srednje šole).

Določena sta že tudi trenerja občinskih selekcij za vse štiri kategorije, kjer bodo igrali le najboljši. To sta Brane Jeršin pri dekletih in Tone Novak pri fantih.

Treninjske selekcije so enkrat tedensko, za dekleta ob sobotah ob 8. uri in za fante ob torkih ob 18. uri v telovadnici osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice.

Najbolj obetavni pionirji in pinirke iz občinskih reprezentanc bodo učenje košarkarskih veščin nadaljevali v kadetskimi moštvi košarkarskega kluba Jesenice.

V prvem kolu tekmovalja so igrali: OS Prežihov Voranc Jesenice, OS Tone Cufar : OS Žirovnica (ponedeljek, 16. novembra, ob 17.15 pionirke in 18.15 pionirji), OS Mojstrana : OS Koroska Bela (petek, 20. novembra, ob 15.30 pionirke in 16.30 pionirji), OS Prežihov Voranc : OS Kranjska gora (sreda, 18. novembra, ob 15.30 pionirke in 16.30 pionirji).

MR

TUDI KRANJSKA GORA NAVDUŠUJE

KRANJSKA GORA - MEDVEŠČAK 5:2 (1:0, 2:1, 2:1)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 500, sodniki: Rus (Beograd) ter Petrič in Rozman z Jesenice.

Strelec: 1:0 D. Razinger (15), 2:0 Alagić (30), 3:0 Zidarević (31), 3:1 Oreščanin (37), 4:1 Zidarević (42), 5:1 Medved (45), 5:2 Oreščanin (48).

Kazenske minute: Kranjska gora 8, Medveščak 6.

Kdo bi se tega nadejal? Kranjskogorci so po resnično dobri igri povsem zasluženo premagali Medveščake, ki je tokrat nastopil z nekaterimi »veterani«, ki pa v letošnjem prvenstvu še niso igrali. Predvsem gre za Renada, Rataja, Ostrica in še nekater.

Kranjskogorci so tokrat dokazali precejšnjo zrelost v igri, navdušuje pa predvsem njihova borbenost. In še nekaj je pomembnega v vrstah trenerja Cirila Klinarja. Nekateri mladi igralci namreč kažejo resničen talent in je to razveseljivo dokaz, da nas za prihodnost jeseniškega hokeja ni potrebno skrbeti.

POMEMBNI USPEHI JESENISKIH NAMIZNOTENISAČEV

Čeprav se o jeseniškem namiznem tenisu piše bolj malo, še ne pomeni, da ne delajo, da je klubsko življenje zamrlo. Obratno: v zadnjem času celo dosegajo pomembne uspehe kljub zelo težkim pogojem, v katerih delujejo. Društvene podpore in razumevanja so žal deležni zelo malo kljub neštetim obljubam odgovornih organov. Njihovo vztrajno in redno delo pa le prinaša uspehe.

Vadbo imajo v treh skupinah. Prva selekcija fantov dela pod vodstvom Petra Filipoviča in je najštevilnejša. Drugo selekcijo fantov vodi Stane Babič, skrb za dekleta pa je prepuščena Mileni Strumbl.

Slednja skupina je v zadnjem času najuspešnejša. V njej prednjači Zora Zalokar, ki je pred kratkim ponovno osvojila naslov pionirske prvakinje Gorenjske tako v igrah posameznice, kot v parih s soigralko Nika Strazišar. Tudi ekipno prvenstvo Gorenjske je pri pionirkah pripadlo Jesenicam.

Na republikanskem selekcijskem turnirju najboljših pionirk Slovenije na Jesenicah je Zalokarjeva osvojila med tridesetimi nastopajočimi tretje mesto. Se večji uspeh je dosegla v tekmovalju članic SRS v Ptuj.

kjer je v drugi skupini članice osvojila prvo mesto. Njena zbirka priborjenih pokalov se veča od nastopa do nastopa. Na isti prireditvi je prispele tudi Strumbl, ki je v skupini najboljših članic SRS osvojila tretje mesto.

Na selekcijskem turnirju mladink Gorenjske v Križah sta prispele tudi pionirki Mojca Aupič in Nika Strazišar z osvojitvijo prvega oziroma tretjega mesta. Eva Trček pa je osvojila peto mesto.

Zenska ekipa nastopa letos prvič tudi v I. A republikanski ligi, ker si je vstop v ligo priborila v kvalifikacijskem tekmovalju.

V prvem delu tekmovalja, ki je razdeljeno na štiri dele, je osvojila šesto mesto. Moška ekipa, ki nastopa v I. B republikanski ligi, je v prvem delu osvojila četrto mesto.

Številni pionirji tokrat še niso dosegli pomembnih uspehov, lahko pa jih pričakujemo glede na njihovo perspektivnost in prizadevanost že v naslednji sezoni.

Naj omenim še to, da sta v pionirski reprezentanci Slovenije na igrah treh delov v Celovcu nastopila tudi naša igralca Jakl Veber in Zora Zalokar; fantje so osvojili prvo, dekleta pa drugo mesto.

S.

KONČANO JE JESENSKO PRVENSTVO BALINARSKÉ ZVEZE ZA GORENJSKO

V letošnjem prvenstvu Gorenjske v balinanju je nastala sprememba v tem, da se je prvenstvo razdelilo na dva dela, to je na jesensko in spomladansko. Ker se je balinarski šport na Gorenjskem močno razširil, so klubi po kvaliteti razdeljeni na prvo in drugo ligo. V prvi ligi tekmuje osem klubov, v drugi pa deset.

Uvrstitev v prvi ligi je po zaključku jesenskega dela naslednja: BK Radovljica 11 točk, BK Jesenice 9, BK Huje Kranj 8, sledijo pa: BK Trata - Škofja Loka, BK Loka 1000 - Škofja Loka, BK Žiri, BK Borec Kranj, BK Kokra - Kranj.

V drugi ligi je uvrstitev naslednja: 1. BK Lesce 16 točk, 2. BK Čirče - Kranj 12, 3. BK Kres - Partizan Javornik 10, sledijo pa: BK Center - Kranj, BK Primskovo - Kranj, BO Partizan - Bled, BK 5. avgust Tržič, BK Alpetour - Radovljica, BK Partizan - Križ, BK Vodovod, stolp Kranj.

Po rezultatih seč je borba med ekipami zelo ostra, tako da bodo vodči klubi morali zastaviti vse sile in se temeljito pripraviti, če ne bodo izgubili primata na Gorenjskem. Uvrstitev ekip Jesenic in Kresa je zaenkrat zadovoljiva, treba pa bo v spomladanskem delu z redno vadbo in borbenostjo utrditi položaj in ga po možnosti še izboljšati. To posebno velja za BK

Jesenice, ki je bil več let nazaj med najboljšimi klubi na Gorenjskem. Mladi klubi so tesno za prvimi in bodo skušali prodrati v sam vrh te panoge.

Istočasno je bilo zaključeno tudi turnirsko srečanje naših ekip, ki so sodelovale po Sloveniji in v Italiji.

Naj omenim, da je BK Jesenice gostoval z dvema ekipama in BK Kres z eno v Orzanu - Italija. Prva ekipa Jesenic se ni uvrstila, druga ekipa, sestavljena iz starejših igralcev, je dosegla drugo mesto, pokal in medalje. Ob 30-letnici obstoja je Balinarska zveza